

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

دوازدهم ریاضی

دفترچه شماره ۱ (از ۲)

آزمون ۱ دی ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	حسابات ۲	۲۰	۱	۲۰	۲۵ دقیقه
۲	هندسه ۳	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵ دقیقه
۳	ریاضیات گسسته	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵ دقیقه
۴	هندسه ۲	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵ دقیقه
	هندسه ۱		۵۱	۶۰	

سؤالهای امتحانی نیمسال اول در سایت کانون

همه ساله در زمان امتحانات مدارس، پربازدیدترین روزهای سایت کانون را شاهد هستیم که یکی از دلایل آن وجود سوالهای جدید امتحانی مدارس برتر در سراسر کشور است. بسیاری از این سوالات امتحانی همراه با پاسخ تشریحی است و برای همه دانشآموزان کانونی و غیرکانونی قابل استفاده است.

www.kanoon.ir/public/ExamQuestions

آزمون «۱ دی ۱۴۰۲»

اختصاصی دوازدهم ریاضی

نفعه که سوال

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۵۰ سؤال

نام درس	جمع کل	هنده	شماره سؤال	زمان پاسخ‌گویی
حسابان ۲			۲۰	۱-۲۰
هنده			۱۰	۲۱-۳۰
ریاضیات گسته			۱۰	۳۱-۴۰
هنده ۲	زوج کتاب	۱۰	۴۱-۵۰	۱۵'
هنده ۱			۵۱-۶۰	۱۵'
جمع کل			۵۰	۷۰'

پذیده‌آورندگان

نام درس	نام طراحان
حسابان ۲	عادل حسینی-افشین خاصه‌خان-طاهر دادستانی-حمدی علیزاده-کامیار علییون-سپهر متولی
هنده	امیرحسین ابومحیوب-اسحاق اسفندیار-افشین خاصه‌خان-کیوان دارابی-سوگند روشنی-محمد صحت کار-هومون عقیلی فرید غلامی-احمد رضا فلاخ-مهرداد ملوندی
ریاضیات گسته	امیرحسین ابومحیوب-فرزاد جوادی-افشین خاصه‌خان-کیوان دارابی-سوگند روشنی-محمد صحت کار-مهرداد ملوندی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان ۲	هنده	ریاضیات گسته
گزینشگر	عادل حسینی	کیوان دارابی	کیوان دارابی
گروه ویراستاری	سعید خان‌بابایی محمد رضا راسخ	مهرداد ملوندی	مهرداد ملوندی
ویراستاری رتبه‌های برتز	سهیل تقی‌زاده	مهبد خالتی	مهبد خالتی
مسئول درس	عادل حسینی	امیرحسین ابومحیوب	امیرحسین ابومحیوب
مسئلندسازی	سمیه اسكندری	سرژ یقیازاریان تبریزی	سرژ یقیازاریان تبریزی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنی‌زاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: محیا اصغری مسئول دفترچه: الهه شهبازی
حروف‌نگار	فرزانه فتح‌المزاده
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «وقف عام»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۷۳ - تلفن: ۰۲۱-۶۴۶۳

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

حسابان ۳: حد های فاصله ای - حد در بی نهایت: صفحه های ۵۹ تا ۶۹

۱- حد دو تابع $g(x) = \frac{x^b + 1}{ax^4 + 3x}$ وقتی $x \rightarrow +\infty$ ، برابر است. حاصل $a+b$ کدام است؟

$\frac{13}{3}$ (۲) ۴ (۱)

$\frac{19}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۳)

۲- فاصله بین خطوط مجانب افقی نمودار تابع $f(x) = 1 - \frac{4x+1}{|3x-2|}$ کدام است؟

۲ (۲) $\frac{4}{3}$ (۱)

$\frac{8}{3}$ (۴) $\frac{7}{3}$ (۳)

۳- به ازای کدام مقدار a نمودار تابع $y = \frac{x^r + ax + 1}{x^r + 2x + 3}$ مجانب افقی خود را قطع نمی کند؟

۲ (۲) ۱ (۱)

$\frac{1}{3}$ (۴) ۳ (۳)

۴- شکل زیر نمودار تابع f است. اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -\frac{1}{2}$ کدام است؟

محل انجام محاسبات

-۵ - اگر $g(x) = \frac{(a-1)x^3 + (a+2)x}{x^3 + 4a}$ با مجانب $a = \lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x)]$ ، $f(x) = (\sqrt[3]{3} - \sqrt[3]{2})x + 2$ باشد، طول نقطه تلاقی نمودار تابع

افقی اش کدام است؟ ( ) ، نماد جزء صحیح است.)

۱ (۲)

۲ (۱)

۳ (۴) صفر

-۱ (۳)

-۶ - اگر مجانب افقی نمودار تابع $f(x) = \frac{mx^3 - x + 1}{2x^3 - x + 1}$ بر نمودار تابع $g(x) = x^3 - 4x - m$ مماس باشد، حاصل ضرب صفرهای تابع

کدام است؟

- $\frac{1}{3}$ (۲)- $\frac{3}{8}$ (۱)- $\frac{5}{3}$ (۴)- $\frac{3}{5}$ (۳)

-۷ - اگر $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(2x+1)^3 + (bx+1)^3}{(a+2)x^3 - 1}$ باشد، حاصل کدام است؟

۱۲ (۲)

-۱۲ (۱)

۲۴ (۴)

-۲۴ (۳)

محل انجام محاسبات

-۸- اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \frac{2x + \sqrt{x^3 - 8x + 16}}{x^3 + |x^3 - 2|}$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ و $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$ به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

+∞ ، ۰ (۲)

-∞ ، ۰ (۱)

-∞ ، $\frac{3}{2}$ (۴)

+∞ ، -∞ (۳)

-۹- اگر $f(x) = [\frac{2^x - 1}{5^x + 1}]$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) - \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ کدام است؟ [ ]، نماد جزء صحیح است.

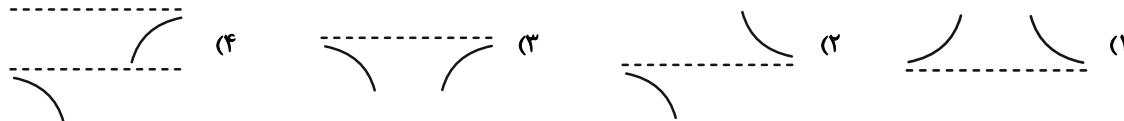
-۲ (۲)

۲ (۱)

-۱ (۴)

۱ (۳)

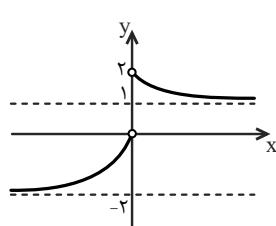
-۱۰- اگر $g(x) = \frac{1}{xf^{-1}(x)}$ و $f(x) = \sqrt{x^3 + 1} - x^3$ باشد، نمودار تابع gof در همسایگی مجانب (های) افقی اش کدام است؟

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

حسابان ۲ - آشنا

-۱۱- اگر نمودار تابع f به شکل زیر باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) - 2 \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ کدام است؟

۵ (۱)

۳ (۲)

۲ (۳)

۴ (۴)

محل انجام محاسبات

۱۲- اگر توابع f و g وقتی $x \rightarrow +\infty$ میل می‌کند، حد داشته باشند و $\lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x) + g(x)) = B$ و $\lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x) - g(x)) = A$ باشد، حاصل

$$(A \neq B \neq 0) \text{ کدام است؟ } \lim_{x \rightarrow +\infty} g(x)$$

$$A - B \quad (2)$$

$$A + B \quad (1)$$

$$\frac{B - A}{2} \quad (4)$$

$$\frac{A + B}{2} \quad (3)$$

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(f\left(\frac{n-1}{n}\right) - f\left(\frac{2n+3}{n}\right) \right) \text{ کدام است؟} \\ \text{اگر } f(x) = \begin{cases} 1-x & ; \quad x < 1 \\ 2x+3 & ; \quad 1 \leq x < 2 \\ 3x+4 & ; \quad x \geq 2 \end{cases}$$

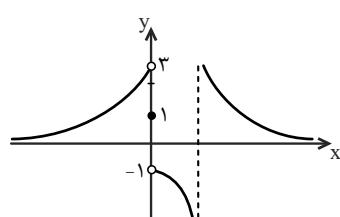
$$20 \quad (2)$$

$$-20 \quad (1)$$

$$-10 \quad (4)$$

$$10 \quad (3)$$

۱۴- در شکل زیر نمودار تابع f رسم شده است. حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(f(x))$ کدام است؟

$$-1 \quad (1)$$

$$1 \quad (2)$$

$$3 \quad (3)$$

$$4 \text{ صفر} \quad (4)$$

۱۵- تابع $f(x) = \frac{4x^n - 6x^r + 1}{ax^r + bx^s - 2}$ را در نظر بگیرید. اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 2$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} f(x)$ کدام است؟

$$-\frac{6}{17} \quad (2)$$

$$-\frac{4}{17} \quad (1)$$

$$-\frac{6}{11} \quad (4)$$

$$-\frac{5}{12} \quad (3)$$

محل انجام محاسبات

۱۶- فرض کنید $n \in \mathbb{N}$. حاصل کدام است؟

$$\frac{1}{3} \quad (2)$$

(1)

$$-1 \quad (4)$$

$$-\frac{1}{3} \quad (3)$$

۱۷- اگر $a^r x^r - 1, a^k x^k - 1, \dots, a^{100} x^{100} - 1$ کدام‌اند؟

$$k = 51, a = 1 \quad (2)$$

$$k = 51, a = -1 \quad (1)$$

$$k = 49, a = 1 \quad (4)$$

$$k = 49, a = -1 \quad (3)$$

۱۸- نمودار تابع $f(x) = \frac{ax^r + bx}{rx^r + bx + c}$ باشد، معادله مجانب افقی آن کدام می‌تواند باشد؟

$$y = -\frac{1}{r} \quad (2)$$

$$y = -1 \quad (1)$$

$$y = \frac{3}{r} \quad (4)$$

$$y = \frac{1}{r} \quad (3)$$

۱۹- اگر $g(x) = \frac{rx - 1}{x + 2}$ و $f(x) = \frac{x + 3}{rx + 1}$ نقطه تلاقی مجانب‌های تابع fog کدام است؟

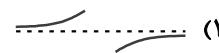
$$(-1, 1) \quad (2)$$

$$(-1, 0) \quad (1)$$

$$(0, 1) \quad (4)$$

$$(-2, 2) \quad (3)$$

۲۰- نمودار تابع $y = \frac{rx^r - x - 2}{x^r + rx}$ ، نسبت به مجانب افقی خود، در بی‌نهایت کدام وضع را دارد؟

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هندهسۀ ۳: آشنایی با مقاطع مخروطی: صفحه‌های ۴۰ تا ۴۶

۲۱- به ازای چند مقدار a ، معادله $(3a-1)x^2 + 2a^2y^2 + 2ax + 3y + 4a = 0$ مربوط به یک دایره است؟

۲) ۲ مقدار

۱) ۱ مقدار

۴) بیشمار

۳) هیچ مقدار a ۲۲- اگر نقطۀ $A(1, 2)$ خارج دایره $x^2 + y^2 + 2x - 4y + m = 0$ باشد، حدود m کدام است؟۱ < m < ۵ (۲)۱) $m > 1$ ۱ < m < ۴ (۴)۳) $m < 5$ ۲۳- دو قطر از دایره P روی خط‌های $y = 4 - 2x$ و $y = -3 - 2x$ واقع هستند. اگر این دایره محور x ها را در نقطه‌ای به طول ۳ قطعکند، محور y ها را در نقطه‌ای با کدام عرض‌ها قطع می‌کند؟

۲ ± √۲ (۲)

۱) ۲ ± √۷

۲ ± √۳ (۴)

۳) ۲ ± √۳

۲۴- اندازۀ شعاع دایره‌ای که از نقاط $A(2, 3)$ و $B(-1, 2)$ می‌گذرد و خط $y = -2x + 3$ شامل قطري از آن می‌باشد، کدام است؟

۱) √۵ (۲)

۳)

۲√۲ (۴)

۳) √۷

۲۵- از نقطۀ $A(a, 0)$ که $a < 0$ دایره‌ای به شعاع یک می‌گذرد که بر هر دو محور مماس است. مقدار a کدام است؟

۱) -۲ (۲)

۲) -۱

۳) -۴ (۴)

۴) -۳

محل انجام سحابیات

۲۶- طول وتری که خط $2y = a + x$ در برخورد با دایره با فاصله مرکز دایره از همان

وتر است. مجموع مقادیر ممکن برای شعاع دایره برابر کدام است؟

۸ (۲)

۷ (۱)

۱۰ (۴)

۹ (۳)

۲۷- دو دایره $x^2 + y^2 - m = 0$ و $(x-y)^2 + (2x-3)(y+2) = 0$ مماس داخلاند. مجموع مقادیر m کدام است؟

۳۶ (۲)

۳۵ (۱)

۳۸ (۴)

۳۷ (۳)

۲۸- دو دایره به معادلات $x^2 + y^2 + 2x - 8y + 17 - a = 0$ و $x^2 + y^2 - 4x - a - 1 = 0$ دارای سه مماس مشترک هستند. مقدار a

کدام است؟

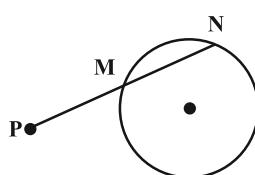
۳ (۲)

۴ (۱)

۱ (۴)

۲ (۳)

۲۹- نقطه $P(-1, 4)$ خارج دایرة زیر به معادله $x^2 + y^2 - 2x + 6y + 1 = 0$ قرار دارد، حاصل $PM \cdot PN$ کدام است؟

۳ (۱)

۴ (۲)

 $2\sqrt{13}$ (۳)

۶ (۴)

۳۰- مساحت دایره‌ای که مرکز آن روی نیمساز ربع دوم بوده و بر دو خط $x - 3y = 10$ و $y - 3x = 6$ مماس می‌باشد، کدام است؟

 $6/4\pi$ (۲) $3/2\pi$ (۱) 8π (۴) 4π (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضیات گسسته: گراف و مدل‌سازی: صفحه‌های ۳۱ تا ۴۲

-۳۱- اگر گراف کامل K_p دارای ۴۵ یال و گراف P_n دارای ۸ یال باشد، آن‌گاه کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

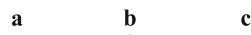
$$\Delta(K_p) + \Delta(P_n) = 10 \quad (2)$$

$$\Delta(K_p) - \delta(P_n) = 7 \quad (1)$$

$$\delta(K_p) + \Delta(P_n) = 11 \quad (4)$$

$$\delta(K_p) + \delta(P_n) = 9 \quad (3)$$

-۳۲- گراف مقابله‌زنند زیرگراف دارد؟

۱۰ (۲)

۹ (۱)

۱۲ (۴)

۱۱ (۳)

-۳۳- در گرافی با ۵ رأس و ۶ یال درجه رأس‌ها اعداد $a, b, 2, 2, 3$ هستند. این گراف چند دور دارد؟

۴ ۳ یا ۲ (۲)

۳ ۲ یا ۱ (۱)

۴ فقط (۴)

۳ فقط (۳)

-۳۴- یک گراف مرتبه ۶، تنها دو رأس از درجه $\Delta = 6$ دارد. اگر در این گراف $\delta = 3$ ، آن‌گاه حداقل اندازه گراف چقدر است؟

۲۱ (۲)

۲۰ (۱)

۲۳ (۴)

۲۲ (۳)

-۳۵- تعداد یال‌های مکمل گراف ۳-منتظم G ، دو برابر تعداد یال‌های گراف G است. حاصل جمع مرتبه و اندازه گراف G کدام است؟

۲۵ (۲)

۲۸ (۱)

۳۰ (۴)

۲۲ (۳)

محل انجام محاسبات

۳۶- گراف ۳- منظم ناهمبند با کمترین تعداد رأس، چند دور به طول ۴ دارد؟

۴ (۲)

۲ (۱)

۸ (۴)

۶ (۳)

۳۷- گراف G با کدام شرایط ممکن است ناهمبند باشد؟

$$p = \lambda, \Delta = \gamma \quad (2)$$

$$p = \gamma, q = 1\gamma \quad (1)$$

$$p = \delta, \delta = \Delta = 2 \quad (4)$$

$$p = 10, \delta = \Delta = 4 \quad (3)$$

۳۸- گراف ساده G از مرتبۀ ۷۳ و با مجموع درجات ۵۲ مفروض است. اگر a و b به ترتیب حداقل و حداکثر تعداد رئوس تنهايی باشد که این گراف می‌تواند داشته باشد، حاصل $a - b$ کدام است؟

۴۰ (۲)

۴۴ (۱)

۳۶ (۴)

۳۸ (۳)

۳۹- در گراف منظم G از مرتبۀ ۶، هر یال با ۶ یال دیگر مجاور است. این گراف چند دور به طول ۳ دارد؟

۸ (۲)

۶ (۱)

۱۲ (۴)

۱۰ (۳)

۴۰- چند گراف همبند از مرتبۀ ۶ با مаксیمم درجه ۲ می‌توان رسم کرد؟

۳ (۲)

۴ (۱)

۱ (۴)

۲ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هنده ۲: دایره: صفحه های ۹ تا ۳۱

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال هندسه ۲ (۴۱ تا ۵۰) و هندسه ۱ (۵۱ تا ۶۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۴۱- در دایره ای به شعاع ۵، دو قطر عمود برهم AB و CD رسم شده است. وتر CE به طول ۸، قطر AF را در نقطه F (نزدیک تر به

نقطه A) قطع می کند. اندازه AF چقدر است؟ ازمون وی ای پی

۱/۷۵ (۲)

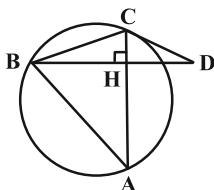
۲ (۱)

۱/۲۵ (۴)

۱/۵ (۳)

۴۲- مثلث متساوی الساقین ($AB = AC$)، در دایره طوری محاط شده است که کمان BC نصف کمان AB است. اگر مماس

رسم شده از رأس C بر دایره، امتداد ارتفاع BH را در نقطه D قطع کند، اندازه زاویه $\hat{D}$ برابر کدام است؟

۱۵° (۱)

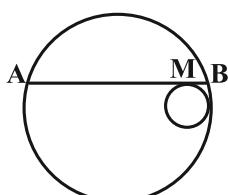
۱۸° (۲)

۲۰° (۳)

۲۲/۵° (۴)

۴۳- دو دایره به شعاع های ۸ و ۲ مماس درون هستند. مطابق شکل وتر AB از دایره بزرگ تر در نقطه M بر دایره کوچک تر مماس

است. اگر وتر AB موازی خط مرکزین دو دایره باشد، اندازه MA چند برابر اندازه MB است؟

۶ (۱)

$2(1+\sqrt{15})$ (۲)

۸ (۳)

$4+\sqrt{15}$ (۴)

۴۴- دایره ای به مساحت 36π بر یک n ضلعی منتظم محیط شده است. اگر مساحت چندضلعی ۱۰۸ باشد، مقدار n کدام است؟

۱۲ (۲)

۱۰ (۱)

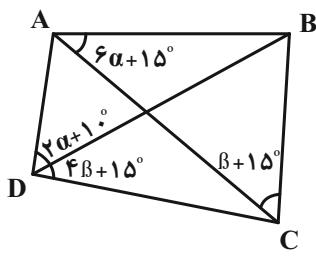
۱۶ (۴)

۸ (۳)

محل انجام محاسبات

۴۵ - چهارضلعی ABCD محااطی است. مطابق شکل، زاویه B چند درجه می‌باشد؟

۸۵ (۱)

۷۰ (۲)

۷۵ (۳)

۶۵ (۴)

۴۶ - دو نقطه A و B به فاصله ۱۲ مفروضند. چند خط وجود دارد که از نقطه A به فاصله ۷ و از نقطه B به فاصله ۴ است؟

۴) چهار تا

۳) سه تا

۲) دو تا

۱) هیچ

۴۷ - دو دایره $C(O, R)$ و $C'(O', r)$ ، $R > r$ ، مماس خارجی هستند و مماس مشترک خارجی دو دایره، امتداد خط‌المرکزین دو دایره

را در نقطه M قطع می‌کند. اگر کمترین فاصله نقطه M از دایره C' برابر ۲ باشد، طول مماس مشترک خارجی این دو دایره

چه قدر است؟

۳) ۴

۲/۵ (۳)

$2\sqrt{2}$ (۲)

$\sqrt{6}$ (۱)

۴۸ - در مثلث متساوی‌الاضلاعی به ضلع $2\sqrt{3}$ ، دایره محاطی داخلی و محاطی خارجی مثلث را رسم کرده‌ایم. مساحت کوچک‌ترین

دایره‌ای که وضعیتش با هر دو دایره، مماس درون باشد، کدام است؟

۱۶π (۴)

۳۶π (۳)

۹π (۲)

۱۲π (۱)

۴۹ - در مثلثی به طول ارتفاع‌های ۴، ۵ و ۶، اندازه شعاع دایره محاطی داخلی کدام است؟

$\frac{67}{30}$ (۴)

$\frac{30}{67}$ (۳)

$\frac{60}{37}$ (۲)

$\frac{37}{6}$ (۱)

۵۰ - دو دایره $C(O, m-2)$ و $C'(O', m+2)$ دارای سه مماس مشترک هستند. اگر طول مماس مشترک خارجی این دو دایره برابر

۴۷ $\sqrt{35}$ باشد، طول خط‌المرکزین آن‌ها کدام است؟

۲۸ (۴)

۲۴ (۳)

۲۰ (۲)

۱۶ (۱)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هندسه ۱: ترسیم‌های هندسی و استدلال - قضیهٔ تالس، قشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۹ تا ۳۷

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال هندسه ۲ (۴۱ تا ۵۰) و هندسه ۱ (۵۱ تا ۶۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۵۱- خط d و نقاط A و B در یک صفحه مفروض‌اند. با توجه به وضعیت‌های مختلف قرار گرفتن نقاط A و B نسبت به خط d .

تعداد نقاطی از صفحه که از A و B به یک فاصله بوده و از خط d به فاصله ۳ واحد باشند، کدام نمی‌تواند باشد؟

۱) (۲)

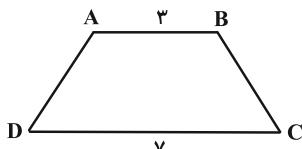
۱) هیچ

۲) (۳)
بی‌شمار

۲) (۳)

۵۲- در ذوزنقه زیر، ساق‌های AD و BC را امتداد می‌دهیم تا یکدیگر را در نقطه M قطع کنند. اگر محیط ذوزنقه، $1/5$ برابر محیط

کوچک‌ترین مثلث باشد، مجموع اندازه‌های دو ساق ذوزنقه چقدر است؟

۴۴) (۱)

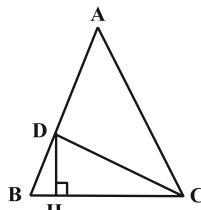
۴۶) (۲)

۴۸) (۳)

۵۰) (۴)

۵۳- در مثلث متساوی‌الساقین زیر، $(AB = AC)$ و مساحت مثلث ADC دو برابر مساحت مثلث DHC است. اندازهٔ

زاویهٔ A کدام است؟

۲۴°) (۱)

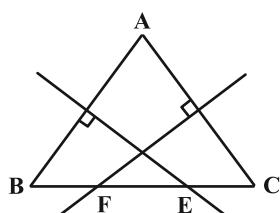
۱۸°) (۲)

۳۲°) (۳)

۲۶°) (۴)

۵۴- در شکل زیر، عمودمنصف‌های اضلاع AB و AC ، ضلع BC را در نقاط E و F قطع کرده است. اگر $BE = 5$ و $BC = 9$

آن‌گاه محیط مثلث AEF چقدر است؟ $CF = 7$

۱۵) (۱)

۱۷) (۲)

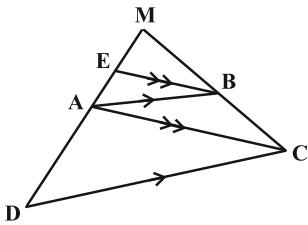
۱۹) (۳)

۲۱) (۴)

محل انجام محاسبات

۵۵- در شکل زیر، $AB \parallel CD$ و $EB \parallel AC$ است. اگر $EA = 3$ و $AD = 7$ باشند، نسبت $\frac{CD}{AB}$ چقدر است؟

(۱) ۱/۷۵

(۲) $\frac{7}{3}$ (۳) $\frac{5}{3}$

(۴) ۲/۵

۵۶- طول اضلاع مثلثی به صورت $2x - 5$ ، $x + 1$ و $3x + 4$ هستند. کمترین مقدار محیط این مثلث به شرطی که طول اضلاع مثلث، اعدادی صحیح باشند، چقدر است؟

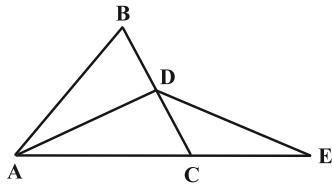
(۱) ۳۰ (۴)

(۲) ۲۴ (۳)

(۳) ۲۱ (۲)

(۴) ۱۸

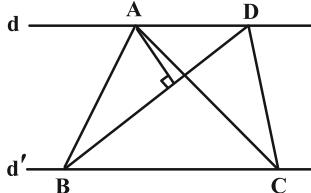
۵۷- در شکل زیر، ABC و ADE دو مثلث متساوی‌الساقین ($AB = AC$ ، $AD = DE$) و AD نیمساز زاویه A است. کدام یک از نامساوی‌های زیر را الزاماً نمی‌توان نتیجه گرفت؟

(۱) $AC > DE$ (۲) $AD > CE$ (۳) $AB > AD$ (۴) $AC > BC$

۵۸- در مثلث ABC که $AB = 3$ ، $AC = 4$ و $BC = 5$ است، به‌طوری که $\hat{A} = 90^\circ$. طول پاره خط $BM = 4MC$ است. چند برابر $\sqrt{265}$ است؟

(۱) $\frac{1}{5}$ (۴)(۲) $\frac{1}{4}$ (۳)(۳) $\frac{1}{3}$ (۲)(۴) $\frac{1}{2}$

۵۹- در شکل زیر، $d \parallel d'$ و مساحت مثلث ABC ، $BD = 6\text{ cm}$ و $BC = 5\text{ cm}$ است. اگر فاصله نقطه A از BD چند سانتی‌متر است؟

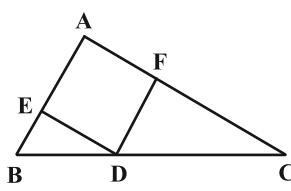
(۱) ۱۰

(۲) ۵

(۳) ۶

(۴) ۸

۶۰- در مثلث زیر، چهارضلعی $AEDF$ لوزی است. اگر $BC = 8$ ، $AC = 6$ و $AB = 4$ باشد، اختلاف طول دو پاره خط CD و BD چقدر است؟

(۱) ۱/۲

(۲) ۱/۵

(۳) ۱/۶

(۴) ۱/۸

هدف‌گذاری چند از ۱۰: در هر آزمون بر هر درس هدف‌گذاری چند از ۱۰ داشته باشد. وقتی هدف‌گذاری می‌کنید که در یک درس می‌خواهید به ۵ سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ بدهید یعنی می‌توانید به ۵ سؤال جواب ندهید. این هدف‌گذاری به شما کمک می‌کند تا با آرامش بیشتری سوالات دشوار و وقت‌گیر را کنار گذشته و پاسخ آن را برای پایان آزمون بگذارید.

دوازدهم ریاضی

دفترچه شماره ۲ (از ۲)

آزمون ۱ دی ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	فیزیک ۳	۲۰	۶۱	۸۰	۳۰ دقیقه
۲	فیزیک ۲	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵ دقیقه
	فیزیک ۱		۹۱	۱۰۰	
۳	شیمی ۳	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰ دقیقه
۴	شیمی ۲	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰ دقیقه
	شیمی ۱		۱۲۱	۱۳۰	

آزمون «۱ دی ۱۴۰۲»

اختصاصی دوازدهم ریاضی

رئیس‌جمهوری سوال

مدت پاسخ‌گویی: ۶۵ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۵۰ سؤال

نام درس	جمع کل	شیمی ۱	شیمی ۲	فیزیک ۱	فیزیک ۲	شماره سؤال	زمان پاسخ‌گویی
فیزیک ۲						۶۱-۸۰	۳۰'
زوج کتاب	۱۰	فیزیک ۱	فیزیک ۲	۹۱-۱۰۰	۸۱-۹۰	۱۵'	
						۱۰-۱۱۰	
شیمی ۳						۱۰-۱۱۰	۱۰'
زوج کتاب	۱۰	شیمی ۱	شیمی ۲	۱۲۱-۱۳۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۰'	
						۱۲۱-۱۳۰	
جمع کل	۵۰					۶۱-۱۳۰	۶۵'

پذیده‌آورندگان

نام درس	نام
فیزیک	عباس اصغری - عبدالرسا امینی نسب - شهره آقامحمدی - امیرحسین برادران - علی بزرگر - علیرضا جباری - دانیال راستی مقصومه شریعت‌ناصری - مهدی شریفی - مریم شیخ موسوی - شیلا شیرزادی - کاظم منشادی - محمود منصوری - امیراحمد میرسعید مجتبی تکلیان - محمد نهاوندی مقدم
شیمی	هدی بهاری پور - محمدرضا پورچاوید - احمد رضا جعفری نژاد - امیر حاتمیان - پیمان خواجه‌ی مجد - روزبه رضوانی - میلاد شیخ‌الاسلامی پارسا عیوض پور - علیرضا کیانی دوست - شهرزاد معرفت‌ایزدی - هادی مهدی‌زاده - امین نوروزی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	فیزیک	شیمی
گروه ویراستاری	مهدی شریفی زهره آقامحمدی دانیال راستی سعید ناصری	امیرحسین برادران	امیر حاتمیان
بازبینی نهایی رقبه‌های برق	مینیون بوسفی‌نیا حسین بصیر	امیر رضا واشقانی مهدی سهامی احسان پنجه‌شاهی ماهان زواری	
مسئول درس	امیرحسین برادران	پارسا عیوض پور	
مسئل سازی	علیرضا همایون خواه	علیرضا همایون خواه	امیرحسین مرتضوی

گروه فنی و تولید

مهرداد ملوندی	مدیر گروه
نرگس غنی‌زاده	مسئول دفترچه
مسئول دفترچه: الهه شهبازی	گروه مستندسازی
مدیر گروه: محبیا اصغری	فرزانه فتح‌المزاده
سوران نعیمی	ناظر چاپ

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «وقف عالم»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن: ۰۶۴۴۳-۰۶۱

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

فیزیک ۳: نوسان و موج (تا پایان تشدید): صفحه‌های ۶۱ تا ۶۹

۶۱- نوسانگری روی محور x حرکت هماهنگ ساده انجام می‌دهد. طول پاره خط نوسانگر 8cm و بسامد زاویه‌ای آن $\frac{\pi}{s}\text{ rad}$ است.

اگر متوجه در لحظه t_1 از مکان $2\sqrt{3}\text{cm}$ و در جهت محور x عبور کرده و در ادامه پس از دو بار تغییر جهت در لحظه t_2 از مکان $-2\sqrt{3}\text{cm}$ عبور کند، بزرگی سرعت متوسط در بازه زمانی t_1 تا t_2 چند سانتی‌متر بر ثانیه است؟ ازمون وی ای پی

(۲) $8\sqrt{3}$

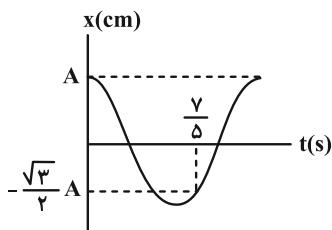
(۱) $12\sqrt{3}$

(۴) $3\sqrt{3}$

(۳) $4\sqrt{3}$

۶۲- نمودار مکان-زمان نوسانگر هماهنگ ساده‌ای به صورت شکل زیر است. در بازه زمانی $t_1 = 0/4\text{s}$ تا $t_2 = 1/6\text{s}$ ، تندی متوسط

نوسانگر چند برابر اندازه سرعت متوسط آن است؟

(۱) ۱

(۲) ۲

(۳) $\frac{3}{2}$

(۴) ۳

۶۳- آونگ ساده‌ای به طول 40cm با دامنه کم به صورت هماهنگ ساده نوسان می‌کند. اگر جرم گلوله آونگ 80g و بیشینه اندازه

تکانه آن $4 \times 10^{-3}\text{ N}$ واحد SI باشد، دامنه نوسان این آونگ چند سانتی‌متر است؟ ($\text{g} = 10\frac{\text{N}}{\text{kg}}$)

(۲) $0/01$

(۱) $0/02$

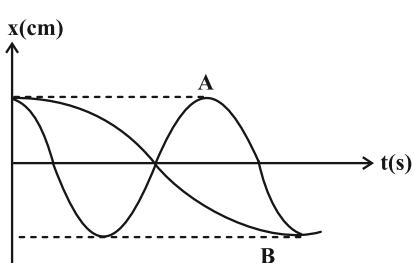
(۴) ۱

(۳) ۲

۶۴- نمودار مکان-زمان دو نوسانگر A و B که حرکت هماهنگ ساده انجام می‌دهند، مطابق شکل زیر است. نوسانگر A در مدت ۱

دقیقه طول پاره‌خطی را که روی آن حرکت نوسانی انجام می‌دهد، ۳۰ بار طی می‌کند. در مدت ۱۸۰ ثانیه، نوسانگر A چند

نوسان کامل بیشتر از نوسانگر B انجام می‌دهد؟

(۱) ۱۵

(۲) ۴۵

(۳) ۳۰

(۴) ۶۰

محل انجام محاسبات

۶۵- معادله حرکت هماهنگ ساده‌ای در SI به صورت $x = A \cos(10\pi t)$ است. در فاصله زمانی $t_1 = 0/25s$ تا $t_2 = 0/25s$ ، جهت حرکت نوسانگر چند بار تغییر کرده است؟

۱ (۲)

(۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

۶۶- بیشترین شتاب نوسانگر جرم- فنری برابر $\frac{m}{s^2}$ و بیشترین تندی آن $\frac{m}{s}$ است. زمان تناوب آن چند ثانیه است؟

 $\frac{5}{2\pi}$ (۲) $\frac{2\pi}{5}$ (۱) $\frac{25}{\pi}$ (۴) $\frac{\pi}{25}$ (۳)

۶۷- معادله حرکت یک نوسانگر هماهنگ ساده در SI به صورت $x = 0/2 \cos 10\pi t$ است. چند مورد از گزاره‌های زیر در مورد این

متوجه درست است؟

الف) این نوسانگر در هر ثانیه، ۱۰۰ نوسان کامل انجام می‌دهد.

ب) مسافتی که این متوجه در بازه زمانی $t_1 = \frac{3}{400}s$ تا $t_2 = \frac{3}{200}s$ طی می‌کند هماندازه با جابه‌جایی است.

پ) در بازه زمانی $t_1 = \frac{1}{500}s$ تا $t_2 = \frac{1}{800}s$ حرکت این متوجه الزاماً تندشونده است.

ت) در لحظه $t = 0/0175s$ ارزی جنبشی نوسانگر در حال کاهش است.

۲) ۳ مورد

(۱) ۴ مورد

۱) ۴ مورد

(۳) ۲ مورد

۶۸- هر چه اندازه ارتفاع یک ساختمان بلندتر باشد، معمولاً دوره نوسان طبیعی آن بیشتر می‌شود. با فرض کیفیت ساخت یکسان، در

یک زمین لرزه احتمال تخریب کدام دسته از ساختمان‌ها بیشتر است؟

۲) ساختمان‌های نیمه بلند

(۱) ساختمان‌های کوتاه

۴) اظهارنظر قطعی امکان‌پذیر نیست.

(۳) ساختمان‌های بلند

محل انجام محاسبات

۶۹- دامنه نوسان وزنهای که به یک فتر با ثابت فتر $80 \frac{N}{m}$ متصل است و در راستای افقی نوسان می‌کند، برابر با 10 cm می‌باشد. اگر

انرژی پتانسیل این نوسانگر در نقطه‌ای از مسیر نوسان $J/0$ باشد، انرژی جنبشی آن در این مکان چند ژول است؟ (از

نیروهای اتلافی صرف نظر شود).

۰/۲ (۲)

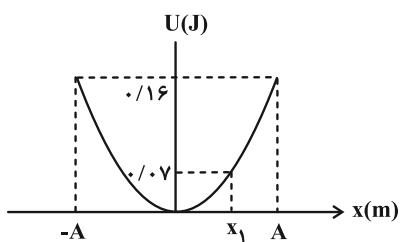
۰/۱ (۱)

۰/۴ (۴)

۰/۳ (۳)

۷۰- نمودار انرژی پتانسیل نوسانگری به جرم 20 g بر حسب مکان آن به صورت زیر است. اگر نوسانگر از مکان x_1 در مدت $0/2\text{ s}$

بدون تغییر جهت به نقطه تعادل خود برسد، در این مدت بزرگی شتاب متوسط نوسانگر چند متر بر مربع ثانیه است؟

۲/۵ (۱)

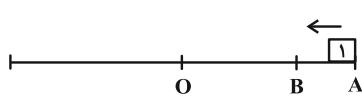
۴ (۲)

۵ (۳)

۶ (۴)

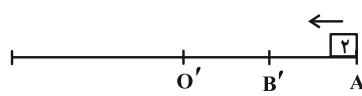
۷۱- نوسانگر (۱) با دوره نوسان T در دو بازه زمانی یکسان Δt مسیرهای AB و BO را طی می‌کند. نوسانگر (۲) با دوره نوسان T'

روی مسیر نشان داده شده، نوسان می‌کند و مسیر $A'B'$ را در مدت $2\Delta t$ طی می‌کند. کدام است؟ $\frac{T'}{T}$

$\frac{1}{2}$ (۱)

۲ (۲)

$\frac{3}{2}$ (۳)

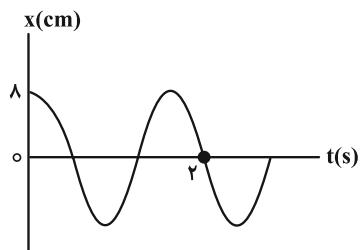
$\frac{2}{3}$ (۴)

محل انجام محاسبات

۷۲- نمودار مکان- زمان یک نوسانگر مطابق شکل زیر است. چند ثانیه بعد از شروع حرکت، مسافت طی شده نوسانگر به ۲۴

سانسی متراز می‌رسد و در این لحظه، بزرگی سرعت نوسانگر چند $\frac{\text{cm}}{\text{s}}$ است؟

$$10\pi \text{ و } \frac{6}{5} \quad (1)$$

$$8\pi , \frac{6}{5} \quad (2)$$

$$10\pi , \frac{3}{2} \quad (3)$$

$$8\pi , \frac{3}{2} \quad (4)$$

۷۳- آونگی به طول L و جرم m در سطح زمین دارای دورۀ تناب T است. این آونگ را به سطح سیاره‌ای که شعاع آن $\frac{1}{4}$ شعاع

زمین و جرم آن $\frac{1}{4}$ جرم زمین است، منتقل می‌کنیم. طول آونگ را چقدر و چگونه تغییر دهیم تا دورۀ تناب همان T باقی

بماند؟

$$(1) 3L \text{ افزایش دهیم} \quad (2) \frac{3L}{4} \text{ کاهش دهیم}$$

$$\frac{3L}{4} \text{ افزایش دهیم} \quad (3)$$

۷۴- نوسانگری در مدت 60s ، مسافتی به اندازه 180 برابر دامنه را طی می‌کند. اگر فاصلۀ بین دو انتهای مسیر حرکت 30cm باشد،

تندی نوسانگر هنگام عبور از مرکز نوسان در SI کدام است؟

$$\frac{15}{6}\pi \quad (2) \quad \frac{6}{15}\pi \quad (1)$$

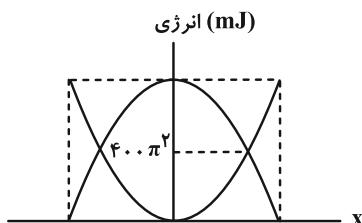
$$\frac{40}{9}\pi \quad (4) \quad \frac{9}{40}\pi \quad (3)$$

محل انجام محاسبات

۷۵- نمودار تغییرات انرژی پتانسیل و انرژی جنبشی یک نوسانگر به جرم ۱۰۰ گرم که با بسامد ۲۵ هرتز در راستای محور x حرکت

هماهنگ ساده انجام می‌دهد، مطابق شکل زیر است. معادله مکان-زمان این نوسانگر در SI کدام است؟

$$x = 0 / 16 \cos 50\pi t \quad (1)$$

$$x = 0 / 0.8 \cos 50\pi t \quad (2)$$

$$x = 0 / 16 \cos 25\pi t \quad (3)$$

$$x = 0 / 0.8 \cos 25\pi t \quad (4)$$

۷۶- جسمی به جرم ۵۰۰ گرم به فنری با ثابت $\frac{N}{cm}$ بسته شده است و روی سطح افقی بدون اصطکاکی حرکت هماهنگ ساده انجام

می‌دهد. این جسم ۵ نوسان کامل را در مدت چند ثانیه انجام می‌دهد؟ ($\pi \approx 3$)

$$1/5 \quad (2)$$

$$0/75 \quad (1)$$

$$4/5 \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

۷۷- دو آونگ ساده A و B در سطح زمین حرکت هماهنگ ساده انجام می‌دهند. طول آونگ A، ۲ برابر طول آونگ B و بیشینه نیروی

وارد بر آونگ A، نصف بیشینه نیروی وارد بر آونگ B است. اگر انرژی جنبشی آونگ A در هنگام عبور از وضع تعادل، ۳ برابر

انرژی جنبشی آونگ B هنگام عبور از وضع تعادل باشد، بیشینه شتاب آونگ A چند برابر بیشینه شتاب آونگ B است؟

$$3 \quad (2)$$

$$\frac{1}{12} \quad (1)$$

$$12 \quad (4)$$

$$6\sqrt{2} \quad (3)$$

۷۸- طول آونگ یک ساعت آونگدار را ۳۶ درصد کاهش می‌دهیم. این ساعت پس از گذشت یک شبانه‌روز .....

$$4/8 \text{ ساعت جلو می‌افتد.} \quad (2)$$

$$(1) 4/8 \text{ ساعت عقب می‌افتد.}$$

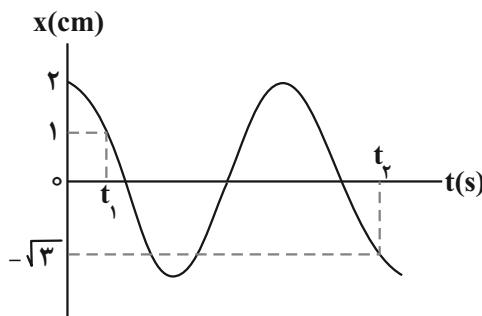
$$6 \text{ ساعت عقب می‌افتد.} \quad (4)$$

$$(3) 6 \text{ ساعت جلو می‌افتد.}$$

۷۹- شکل زیر، نمودار مکان - زمان نوسانگری را که حرکت هماهنگ ساده انجام می‌دهد، نشان می‌دهد. اگر $t_2 - t_1 = 0.2s$ باشد،

بسامد نوسانگر چند هرتز است؟

$$\frac{2}{3} \text{ (۱)}$$

$$\frac{35}{6} \text{ (۲)}$$

$$\frac{5}{4} \text{ (۳)}$$

$$\frac{25}{4} \text{ (۴)}$$

۸۰- نوسانگر وزنه- فنری روی محور x و حول مبدأ مکان، حرکت هماهنگ ساده انجام می‌دهد. چند مورد از گزاره‌های زیر در مورد

حرکت آن صحیح است؟ ازmun وی ای پی

الف) در لحظه‌ای که نوسانگر در حال دور شدن از مرکز تعادل است، بردارهای تکانه و مکان آن هم جهت‌اند.

ب) در لحظه‌ای که جهت بردار مکان نوسانگر تغییر می‌کند، انرژی جنبشی آن بیشینه است.

پ) در لحظه‌ای که بردارهای تکانه و شتاب هم جهت‌اند، انرژی پتانسیل نوسانگر در حال کاهش است.

ت) در لحظه‌ای که بردار نیروی وارد بر نوسانگر و بردار مکان هم جهت هستند، تنیدی در حال کاهش است.

$$۲ (۲)$$

$$۱ (۱)$$

$$۴ (۴)$$

$$۳ (۳)$$

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۲: الکتریسیته ساکن: صفحه های ۱ تا ۳۲

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال فیزیک ۲ (۹۰ تا ۱۰۰) و فیزیک ۱ (۹۱ تا ۸۱) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

- ۸۱- ابتدا میله باردار A را به کلاهک الکتروسکوب خنثی تماس می دهیم. سپس میله باردار B را به کلاهک الکتروسکوب نزدیک می کنیم. مشاهده می شود که ورقه های الکتروسکوب ابتدا بسته و سپس باز می شوند و بار نهایی ورقه ها در وضعیتی که میله B نزدیک است، منفی می باشد. بار میله A و B به ترتیب چگونه است؟

(۲) مثبت، منفی

(۱) مثبت، مثبت

(۴) منفی، مثبت

(۳) منفی، منفی

- ۸۲- دو هسته X¹²⁰ و Y¹⁰⁰ که در فاصله ۴ nm از هم قرار دارند، به یکدیگر نیروی کولنی $N = 8.8 \times 10^{-8}$ وارد می کنند. تعداد

$$(k = 9 \times 10^9 \frac{Nm^2}{C^2}, e = 1/6 \times 10^{-19} C) \text{ کدام گزینه است؟}$$

۷۰ (۲)

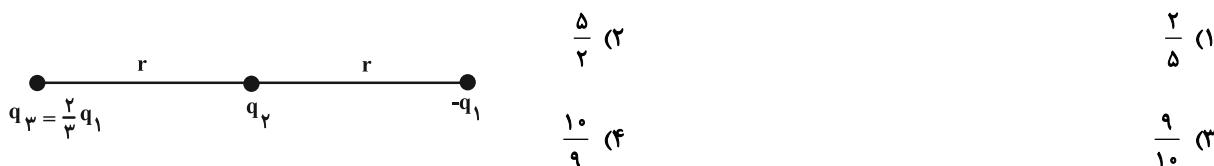
۵۰ (۱)

۶۰ (۴)

۱۲۰ (۳)

- ۸۳- در شکل زیر از طرف بارهای $-q_1$ و q_2 به بار q_3 ، نیروی $\vec{F}_1$ وارد می شود. اگر بار q_2 را $\frac{r}{3}$ به بار q_3 نزدیک کنیم و علامت بار

q_1 - را قرینه کرده سپس مقدار آن را ۲ برابر کنیم، اندازه برایند نیروهای وارد بر بار q_2 چند برابر اندازه $\vec{F}_1$ می شود؟

- ۸۴- دو بار $q_1 = 3\mu C$ و $q_2 = 27\mu C$ در فاصله ۸ cm از هم ثابت شده اند. اگر بار q در نقطه ای قرار بگیرد که برایند نیروی وارد بر

آن صفر شود، با قرینه کردن علامت یکی از دو بار، محل صفر شدن این نیروی خالص، چند سانتی متر جایه جا می شود؟

۲ (۲)

۱ (۱)

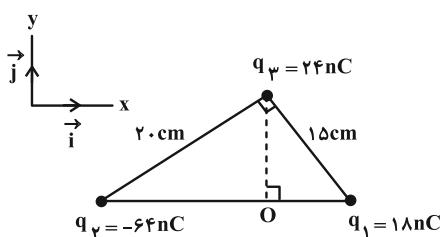
۸ (۴)

۶ (۳)

محل انجام محاسبات

-۸۵- مطابق شکل زیر، سه ذره باردار، در سه رأس یک مثلث قائم‌الزاویه ثابت شده‌اند. میدان الکتریکی برایند در نقطه O بر حسب

$$(k = 9 \times 10^9 \frac{\text{Nm}^2}{\text{C}^2}) \text{ بردارهای یکه، در SI کدام است؟}$$

$$\vec{E} = (425 \vec{i} + 150 \vec{j}) \times 10^2 \quad (1)$$

$$\vec{E} = (-425 \vec{i} - 150 \vec{j}) \times 10^2 \quad (2)$$

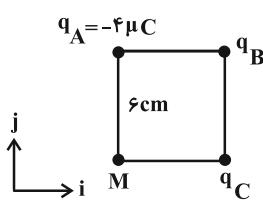
$$\vec{E} = (-25 \vec{i} - 300 \vec{j}) \times 10^2 \quad (3)$$

$$\vec{E} = (25 \vec{i} + 300 \vec{j}) \times 10^2 \quad (4)$$

-۸۶- سه گوی کوچک رسانا و مشابه دارای بارهای q_A ، q_B و q_C در سه رأس یک مربع ثابت شده‌اند و میدان الکتریکی برایند این

سه گوی در نقطه M برابر با $\vec{j} \frac{N}{C} \times 10^7 / 5 \times 10^7$ است. اگر سه گوی را با هم تماس دهیم و در همان مکان‌های قبلی قرار دهیم،

نیرویی که گوی‌های B و A به هم وارد می‌کنند نسبت به حالت قبل چند برابر می‌شود؟ ($\frac{5}{7} = \frac{5}{7}$ و $\cos 45^\circ$)

$$\frac{3}{14} \quad (1)$$

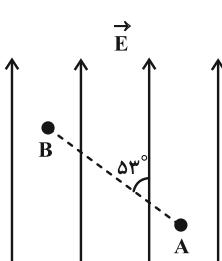
$$\frac{7}{36} \quad (2)$$

$$\frac{1}{14} \quad (3)$$

$$\frac{7}{24} \quad (4)$$

-۸۷- مطابق شکل، بار الکتریکی $q = -5mC$ در یک میدان الکتریکی بخواخت به بزرگی $6 \times 10^4 \frac{N}{C}$ از نقطه A تا B به فاصله

20cm جابه‌جا می‌شود. تغییر انرژی پتانسیل الکتریکی بار q در این جابه‌جایی چند ژول و چگونه است؟

$$(\sin 53^\circ = 0.8)$$

(۱) ۴۸، افزایش

(۲) ۴۸، کاهش

(۳) ۳۶، افزایش

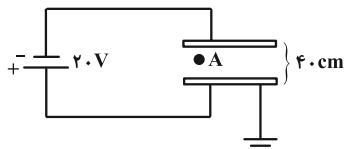
(۴) ۳۶، کاهش

محل انجام محاسبات

۸۸- پتانسیل الکتریکی نقطۀ A واقع در میدان یکنواخت، برابر $-12V$ است. فاصلۀ نقطۀ A واقع در میدان یکنواخت، تا صفحۀ بالایی

رسانا چند میلی‌متر است؟

۲۴ (۱)

۱۶ (۲)

۲۴۰ (۳)

۱۶۰ (۴)

۸۹- شعاع داخلی و خارجی یک پوستۀ کروی فلزی به ترتیب 20cm و 25cm می‌باشد. در صورتی که 3×10^{15} الکترون از این کره جدا کنیم به

ترتیب از راست به چپ چگالی سطحی بار الکتریکی در سطح داخلی و خارجی پوسته چند $\frac{\mu\text{C}}{\text{m}^2}$ خواهد شد؟ ($\pi = 3$ ، $e = 1/6 \times 10^{-19}\text{C}$)

۳۲۰ ، ۵۰۰ (۲)

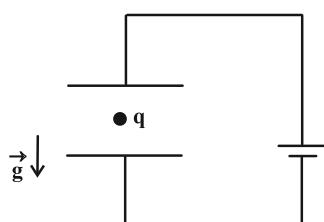
۶۴۰ (۱)

۱۰۰۰ (۴)

۳۲۰ ، ۳۲۰ (۳)

۹۰- در شکل زیر بار q با تندي ثابت به سمت پایین در حال حرکت است. اگر در یک لحظه پایانه‌های باتری جایه‌جا شوند، چند مورد

از گزاره‌های زیر در مورد بار q صحیح خواهند بود؟ (بار به صفحات برخورد نمی‌کند).

الف) نوع حرکت بار تنداشونده می‌شود.

ب) نوع حرکت بار گندداشونده می‌شود.

پ) انرژی پتانسیل الکتریکی بار کاهش می‌یابد.

ت) بار q منفی است.

۱ (۲)

۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۱: فیزیک و اندازه‌گیری: صفحه‌های ۱ تا ۲۲

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال فیزیک ۲ (۹۰ تا ۱۰۰) و فیزیک ۱ (۹۱ تا ۸۱) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۹۱- با توجه به جدول زیر، تعداد یکاهای اصلی متمایز به کار رفته در یکای فرعی کدام کمیت‌ها به درستی مشخص شده است؟

تعداد یکاهای اصلی متمایز به کار رفته در یکای فرعی	نام کمیت
۵	ثابت جهانی گازها
۴	گرمای ویژه
۴	میدان مغناطیسی
۴	میدان الکتریکی

(۱) ثابت جهانی گازها، میدان الکتریکی

(۲) گرمای ویژه، میدان مغناطیسی

(۳) گرمای ویژه، ثابت جهانی گازها

(۴) میدان مغناطیسی، میدان الکتریکی

۹۲- کدام گزینه جای خالی را بر حسب نماد علمی به درستی پر می‌کند؟

$$9 \times 10^5 \text{ W}\mu\text{s} = \boxed{} \text{ mWh}$$

$$2 / 5 \times 10^{-1}$$

$$2 / 5 \times 10^{-3}$$

$$2 / 5 \times 10^{-2}$$

$$25 \times 10^2$$

۹۳- کدام یک از تبدیل یکاهای زیر نادرست است؟

$$1200000 \frac{\text{ns}}{\text{mm}^3} = 1 / 2 \times 10^4 \frac{\text{Ts}}{\text{km}^3}$$

$$0 / 00039 \times 10^{-3} \text{ cm}^2 = 39 \mu\text{m}^2$$

$$10^{-7} \frac{\mu\text{m}^2}{\text{ng.ps}^2} = 10^{38} \frac{\text{cm}^2}{\text{dag.Gs}^2}$$

$$0 / 00000023 \frac{\text{ms}}{\text{Mm}^3} = 2 / 3 \times 10^{11} \frac{\text{ps}}{\text{Gm}^3}$$

محل انجام محاسبات

۹۴- اگر در رابطه فیزیکی $\frac{A}{B} = CD + E$ ، کمیت A انرژی، کمیت B زمان و کمیت C فشار در SI باشد، به ترتیب، یکای کمیت

D و نام کمیت E چیست؟

$$\frac{m^2}{s} \text{ ، وات}$$

$$\frac{m^2}{s} \text{ ، توان}$$

$$\frac{m^3}{s} \text{ ، وات}$$

$$\frac{m^3}{s} \text{ ، توان}$$

۹۵- محلولی از جرم یکسان دو مایع A و B تشکیل شده است. این محلول را در یک ظرف استوانه‌ای شکل می‌ریزیم تا نصف حجم

ظرف پر شود و باقی‌مانده حجم ظرف را با مایع A پر می‌کنیم. چگالی محلول جدید چند کیلوگرم بر مترمکعب است؟

$$\rho_B = 1 \frac{g}{cm^3} \text{ ، } \rho_A = 1/5 \frac{g}{cm^3} \text{ (در اثر انحلال تغییر حجم رخ نمی‌دهد.)}$$

۱۳۵۰ (۲)

۱۳۰۰ (۱)

۱۴۰۰ (۴)

۱۳۷۵ (۳)

۹۶- جرم یک استوانه توپر مسی، $6/6 kg$ است و شعاع قاعده آن $10 cm$ می‌باشد. این استوانه را ذوب می‌کنیم و از آن کره‌ای به

شعاع $5 cm$ می‌سازیم. حجم حفره داخل کرده چند سانتی‌متر مکعب است؟ ($\pi \approx 3$ مس و $m = 9 \times 10^3 kg$)

۲۵۰ (۲)

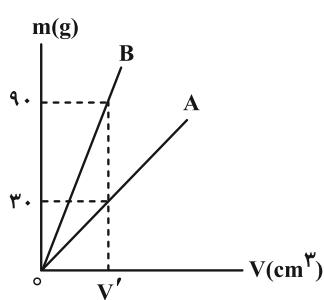
۱۰۰ (۱)

۵۰۰ (۴)

۴۰۰ (۳)

۹۷- برای دو جسم A و B، نمودار جرم بر حسب حجم به صورت زیر است. اگر چگالی جسم B $6 \frac{g}{cm^3}$ باشد، جرم یک گلوله به

حجم $5 cm^3$ از جنس A چند گرم است؟

۱۰ (۱)

۲۰ (۲)

۳۰ (۳)

۴۰ (۴)

محل انجام محاسبات

۹۸- استوانه‌ای به قطر قاعدة 2 m و ارتفاع 8 cm از جنس آلیاز نقره و طلا در اختیار داریم. هنگامی که آن را روی ترازو می‌گذاریم،

ترازو عدد 78 kg را نشان می‌دهد. اگر چگالی این آلیاز $\frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ باشد، حجم حفره داخل استوانه چند مترمکعب است و

$$\text{چند درصد از حجم آلیاز از جنس نقره است؟} (\pi = 3) \quad \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 19, \quad \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 10/5, \quad \rho_{\text{نقره}} = 19, \quad \rho_{\text{طلا}} = 10$$

$$(1) ۷۶۰, ۶۰ \quad (2) ۶۰, ۷۶۰ \quad (3) ۷۶۰, ۴۰ \quad (4) ۴۰, ۷۶۰$$

۹۹- درون یک مکعب برنزی به جرم 4 kg و ابعاد $6\text{ mm} \times 5\text{ mm} \times 10^6\text{ }\mu\text{m}$ حفره‌ای وجود دارد. اگر چگالی برنز $\frac{\text{kg}}{\text{L}}$ باشد، در

فضای خالی داخل این حفره، چند گرم مایع با چگالی $\frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ جای می‌گیرد؟

$$(1) ۱۸۰۰ \quad (2) ۹۶۰ \quad (3) ۷۰۰ \quad (4) ۸۴۰$$

۱۰۰- یک قطعه یخ به جرم 3 kg درون ظرفی قرار دارد. اگر $40\text{ }^\circ\text{C}$ درصد جرم این قطعه یخ ذوب شود، حجم مخلوط چند درصد تغییر

$$\text{می‌کند؟} (\rho_{\text{آب}} = 1\frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, \rho_{\text{یخ}} = 0.9\frac{\text{g}}{\text{cm}^3})$$

$$(1) ۲۴ \quad (2) ۱۴ \quad (3) ۶ \quad (4) ۸$$

کارت‌نامه اشتباهات: اشتباهات شما معلم‌های خوبی برای پیشرفت شما هستند. وقتی به یک سؤال اشتباه جواب می‌دهید، یعنی آن موضوع را ناقص یاد گرفته‌اید و معمولاً با یک تلنگر یادگیری‌تان کامل می‌شود.
برای امتحانات نیمسال اول، کارت‌نامه اشتباهات خود را به صورت درس به درس در صفحه شخصی خود دانلود کنید و سوالات هر درس را برای امتحان دوباره تمرین کنید.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۳: آسایش و رفاه در سایه شیمی: صفحه‌های ۵۰ تا ۶۶

۱۰۱- کدام گزینه نادرست است؟

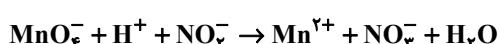
۱) در واکنش کلی انجام شده در سلول سوختی هیدروژن- اکسیژن، شمار الکترون‌های ظرفیتی اتم‌ها تغییر نمی‌کند.

۲) فراورده واکنش سلول سوختی هیدروژن- اکسیژن به حالت گازی است.

۳) در فرایند کلی تولید برق با استفاده از سلول سوختی هیدروژن- اکسیژن، آلینده‌ای تولید نمی‌شود.

۴) تأمین سوخت سلول‌های سوختی هیدروژن- اکسیژن، از چالش‌های کاربرد این سلول‌ها است.

۱۰۲- با توجه به واکنش موازن نشده زیر، چند مورد از عبارت‌های زیر درست هستند؟

آ) در این واکنش MnO_4^- نقش اکسنده و یون نیترات نقش کاهنده را دارد.

ب) قدر مطلق تغییر عدد اکسایش اتم مرکزی گونه کاهنده در این واکنش برابر عدد اکسایش اتم کربن گروه عاملی کربوکسیل در آشناترین کربوکسیلیک اسید است.

پ) این واکنش از نوع اکسایش - کاهش بوده و تعداد الکترون‌های مبادله شده در آن برابر ۱۰ است.

ت) پس از موازنۀ واکنش، مجموع ضرایب فراوردها ۳ واحد کمتر از مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها است.

۱) ۲

۳)

۲) ۴

۴) ۳

۱۰۳- درصد جرمی فلزهای سازنده آلیاژ آمالگام که در دندانپزشکی کاربرد دارد، در جدول زیر آمده است. برای تهیه نقره به کار رفته

در ۱۰۰ گرم از این آلیاژ به برقکافت تقریباً ..... لیتر محلول ..... مولار ..... نیاز است. ($\text{Ag} = 108 \text{ g.mol}^{-1}$)

(۱) ۰/۱۰۴ ، ۰/۱۰۴ ، نقره نیترات

(۲) ۰/۱۰۴ ، ۰/۱۰۴ ، نقره کلرید

(۳) ۰/۱۲۵ ، ۰/۱۰۸ ، نقره نیترات

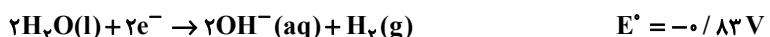
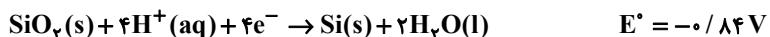
(۴) ۰/۱۲۵ ، ۰/۱۰۸ ، نقره کلرید

فلز	درصد جرمی (%)
Hg	۵۰
Ag	۲۸
Cu	۱۳
Sn	۹

محل انجام محاسبات

۱۰۴- با توجه به نیم واکنش های زیر که مربوط به نوعی سلول نور - الکتروشیمیابی است، ..... آند سلول است و .....

(۱) Si - ضمن انجام واکنش محلول نهایی خاصیت اسیدی پیدا می کند زیرا ضریب H^+ از OH^- بیشتر است.

(۲) SiO_2 - با این که emf این سلول کوچک است، اما این سلول می تواند در راستای پیشبرد اهداف شیمی سبز عمل کند.

(۳) Si - نیم واکنش کاهش در آن مشابه نیم واکنش کاهش در بر قافت آب است.

(۴) SiO_2 - در معادله کلی آن ضریب Si و SiO_2 برابر بوده و emf سلول $0 / 017 \text{ V}$ است.

۱۰۵- چند مورد از عبارت های زیر درباره بر قافت ($\text{NaCl}(\text{l})$ و تهیه فلز سدیم درست است؟ $(\text{Cl} = 35 / 5, \text{Na} = 23 : \text{g.mol}^{-1})$

* افزودن مقداری کلسیم کلرید به سدیم کلرید خالص دمای ذوب را به میزان 214 K پایین می آورد.

* تهیه این فلز در نوعی سلول الکتروشیمیابی انجام می شود که در آن تبدیل انرژی شیمیابی به الکتریکی صورت می گیرد.

* به ازای تولید $11 / 2 \text{ L}$ گاز در کاتد، 23 g فلز در آند تولید می شود.

* فلز سدیم در طبیعت بیشتر به شکل ترکیب یافته می شود.

۱ (۲)

۲ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

۱۰۶- کدام موارد از مطالب زیر نادرست هستند؟

آ) آلومینیم برخلاف آهن در برابر خوردگی مقاوم است.

ب) در واکنش کلی انجام شده در فرایند هال، نسبت مجموع ضرایب مواد واکنش دهنده به فراوردها برابر $1 / 4$ است.

پ) در فرایند هال، فلز آلومینیم از سنگ معدن بوکسیت (آلومینیم اکسید خالص) استخراج می شود.

ت) در فرایند استخراج فلز آلومینیم به روش هال، آلومینیم آزاد شده به حالت مذاب است.

ث) آلومینیم فلزی فعال است که به سرعت در هوا اکسید می شود.

۱) آ و ب

۲) ث و پ

۳) ت و ث

۱۰۷- اگر در محل خراش یک قطعه آهن سفید، سرعت مصرف گاز اکسیژن در بخش کاتدی برابر 13 mol.s^{-1} باشد، پس از ۲ دقیقه

جرم آند چند گرم کاهش می‌یابد؟ ($H = 1$, $O = 16$, $Fe = 56$, $Zn = 65$: g.mol^{-1})

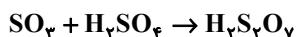
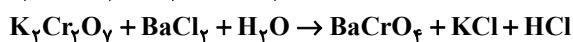
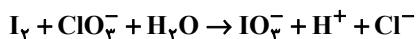
۶۵۰ (۴)

۲۰۲۸ (۳)

۵۰۷ (۲)

۱۰۱۴ (۱)

۱۰۸- تفاوت مجموع ضرایب استوکیومتری مواد در واکنش‌هایی که از نوع اکسایش - کاهش هستند کدام است؟

۳۵ (۴)

۲۷ (۳)

۲۲ (۲)

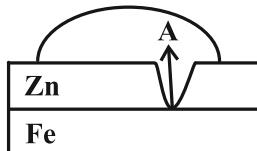
۲۹ (۱)

۱۰۹- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) معادله واکنش کلی سلول سوختی متان- اکسیژن به صورت $CH_4(g) + 2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2H_2O(g)$ است.

(۲) آب خالص رسانایی الکتریکی ناچیزی دارد، از این‌رو برای برقراری آب باید اندکی الکتروولیت به آن افزود.

(۳) اگر شکل زیر نشانگر آهن گالوانیزه باشد، به جای A، $Zn^{2+}(aq)$ قرار می‌گیرد.

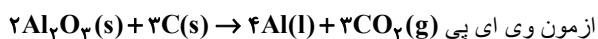
۱۱۰- نیم واکنش کاهش در آهن گالوانیزه و حلبی خراشیده در حضور رطوبت و اکسیژن، به صورت

۱۱۰- مطابق واکنش موازن شده زیر، اگر مقدار گاز حاصل از واکنش کامل ۳۰۰۰ میلی‌لیتر محلول نیتریک اسید با $pH = 2$ با مقدار

کافی از سدیم هیدروژن کربنات، با مقدار گاز به دست آمده از فرایند هال برابر باشد، تعداد الکترون‌های مبادله شده در فرایند

حال کدام است؟

۲۶/۱۲×۱۰^{۲۱} (۲)

۲۷/۰۹×۱۰^{۲۱} (۱)

۷۲/۲۴×۱۰^{۲۱} (۴)

۵۴/۱۸×۱۰^{۲۱} (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۲: قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه‌های ۱ تا ۲۵

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال شیمی ۲ (۱۱۱ تا ۱۲۰) و شیمی ۱ (۱۲۱ تا ۱۳۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۱۱- کدام عبارت‌ها درست هستند؟

الف) در ۲۰ سال اخیر، میزان استخراج مواد معدنی از مجموع استخراج فلز و سوخت‌های فسیلی بیشتر بوده است.

ب) در ۲۰ سال اخیر، میزان تولید سوخت‌های فسیلی در مقایسه با فلزات و مواد معدنی، کمترین سرعت رشد را داشته است.

پ) کشف و درک خواص یک ماده جدید پرچمدار توسعه پایدار است.

ت) توانایی انسان در تولید موادی مانند نفت از عناصر سازنده آن، به اوین امکان را داده است تا سرپناهی گرم و ایمن برای زندگی خود

فرام سازد.

۴) پ و ت

۳) ب و ت

۲) الف و پ

۱) الف و ب

۱۱۲- با توجه به داده‌های جدول زیر که درباره یون متدال چند عنصر از دوره چهارم جدول تنابوی است، کدام گزینه درست است؟

ردیف	ویژگی‌ها	$_{\text{X}}^{\text{a}+}$	$_{\text{Y}}^{+}$	$_{\text{Q}}^{-}$	$_{\text{W}}^{\text{c}+}$
۱	شمار نوترون‌ها در هسته اتم	۳۰	۳۵	۴۵	۳۹
۲	شمار الکترون دارای $\text{l} = 2$	a	۱۰	۱۰	c
۳	نسبت شمار الکترون‌های دارای عدد کوانتمی $\text{l} = 1$ به $\text{l} = 0$	b	d	۲/۲۵	۲

۱) عدد جرمی عنصر Y برابر ۶۴ است و آرایش لایه ظرفیت اتم خنثی آن طبق قاعدة آفبا به صورت ${}^{48}\text{Y}$ است.

۲) بین دو عنصر W و X، ۴ عنصر فلزی وجود دارد که در همه آن‌ها نسبت شمار الکترون‌های دارای $\text{l} = 2$ به (نسبت شمار الکترون‌های دارای $\text{l} = 1$ به $\text{l} = 0$) برابر است.

۳) مجموع عددهای ردیف دوم جدول برابر شمار الکترون‌های یون پایدار نافلز مایع دوره چهارم است.

۴) نسبت $\frac{c}{d}$ برابر نسبت $\frac{b}{a}$ در این جدول است.

۱۱۳- کدام مقایسه در مورد شعاع عناصر درست است؟

${}_{19}\text{K} < {}_{20}\text{Ca} < {}_{21}\text{Sc}$ (۲)

${}_{34}\text{Se} < {}_{35}\text{Br} < {}_{36}\text{Kr}$ (۱)

${}_{14}\text{Si} < {}_{13}\text{Al} < {}_{12}\text{Mg}$ (۴)

${}_{20}\text{Ca} < {}_{12}\text{Mg} < {}_{38}\text{Sr}$ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۱۴- کدام گزینه نادرست است؟

۱) اگر آرایش یون‌های X^{2+} و Y^{2-} به $3p^6$ ختم شود، تفاوت شمار الکترون‌های اتم‌های X و Y برابر ۴ است.

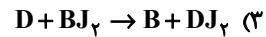
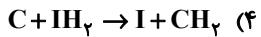
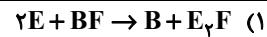
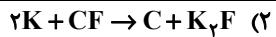
۲) در تناوب چهارم جدول دوره‌ای ۵ عنصر دارای زیرلایه نیمه پر هستند.

۳) اگر آرایش الکترونی عنصری به $5p^5$ ختم شود، این عنصر در لایه چهارم خود ۳۲ الکترون دارد.

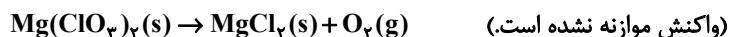
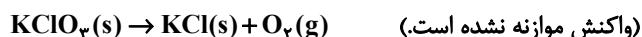
۴) پس از جدا کردن ۳ الکترون از اتم A، ۲۶ الکترون برای یون ناپایدار آن باقی می‌ماند؛ آرایش الکترونی یون A^{+} در آخرین زیرلایه آن $3d^1$ است.

۱۱۵- اگر جدول زیر از قوانین جدول تناوبی پیروی کند، کدام گزینه می‌تواند بیانگر یک واکنش حقیقی باشد؟

گروه ۱	گروه ۲	گروه ۶	گروه ۸	گروه ۱۳	گروه ۱۶	گروه ۱۷
A	B	C	D	E	F	G
J	I					H
K						

۱۱۶- تجزیه نمونه‌هایی ناخالص از پتاسیم کلرات و منیزیم کلرات با جرم‌های برابر، مقدار مساوی گاز تولید می‌کند. نسبت درصد خلوص پتاسیم کلرات به درصد خلوص منیزیم کلرات کدام است؟ ($K = ۳۹$ ، $Cl = ۳۵/۵$ ، $Mg = ۲۴$ ، $O = ۱۶ : g.mol^{-1}$)

۰/۲۳۴ (۴)

۰/۷۶۳ (۳)

۰/۷۸ (۲)

۱/۲۸ (۱)

۱۱۷- کدام مطلب درست است؟

۱) رنگ کانی کلسیم کربنات با رنگ کانی منگنز (II) کربنات یکسان است.

۲) آهن فلزی است که در سطح جهان بیشترین مصرف سالانه را پس از فلز آلومینیم دارد.

۳) در واکنش طبیعی آهن (II) هیدروکسید با سدیم کلرید مجموع ضرایب فراورده‌ها برابر ۴ است.

۴) با قرار دادن تیغه‌ای از جنس فلز آهن در محلول مس (II) سولفات، فلز مس و آهن (II) سولفات ایجاد می‌شود.

محل انجام محاسبات

۱۱۸- مخلوطی از کلریدهای آهن به جرم ۹۰۴ گرم را به طور کامل در آب حل کرده و با افزودن مقدار کافی از سدیم هیدروکسید به محلول حاصل، تمام یون‌های آهن را رسوب داده‌ایم. اگر مقدار مول رسوب سبز رنگ نصف مقدار مول رسوب قهوه‌ای رنگ باشد، تقریباً چند درصد از جرم مخلوط اولیه متعلق به آهن (III) کلرید بوده است؟ ($\text{Cl} = ۳۵ / ۵$ ، $\text{Fe} = ۵۶ : \text{g} \cdot \text{mol}^{-۱}$)

۳۰ (۲)

۲۸ (۱)

۷۲ (۴)

۷۰ (۳)

۱۱۹- همه گزینه‌های زیر درست‌اند، به جز:

(۱) عنصرهایی که در یک گروه قرار می‌گیرند می‌توانند لایه ظرفیت با آرایش متفاوتی داشته باشند.

(۲) عنصری از دوره سوم که در لایه ظرفیت آن شمار الکترون‌ها با $۱ = ۱$ و $۰ = ۰$ برابر است، به یقین نمی‌تواند یون تک اتمی تشکیل دهد.

(۳) از عنصرهای دوره سوم، شکننده‌اند، سطح کدری دارند و حالت فیزیکی آن‌ها در دما و فشار اتاق جامد است.

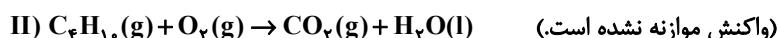
(۴) یک ویژگی مشترک تمامی نافلزها تمايل به گرفتن الکترون و تبدیل شدن به آنیون است.

۱۲۰- از واکنش ۱۶۸ گرم سدیم هیدروژن کربنات ($\text{NaHCO}_۳$) با خلوص ۶۰٪ در واکنش (I)، ۲۴ لیتر گاز تولید شده است. چگالی

گاز تولید شده در شرایط آزمایش چند $\text{L} \cdot \text{g}^{-۱}$ است و برای تولید این مقدار گاز، چند لیتر گاز بوتان باید با بازدهی ۸۰٪ به طور

کامل بسوزد؟ (شرایط واکنش (II) STP فرض شود و $\text{C} = ۱۲$ ، $\text{O} = ۱۶$ ، $\text{H} = ۱ : \text{g} \cdot \text{mol}^{-۱}$) (گزینه‌ها را به

ترتیب از راست به چپ بخوانید.)

۸/۴ ، ۲/۶ (۲)

۸/۴ ، ۲/۲ (۱)

۱۶/۸ ، ۲/۶ (۴)

۱۶/۸ ، ۲/۲ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۱: کیهان زادگاه الغای هستی: صفحه های ۱ تا ۲۳

توجه:

دانشآموزان گرامی: از دو مجموعه سوال شیمی ۲ (۱۱۱ تا ۱۲۰) و شیمی ۱ (۱۲۱ تا ۱۳۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۲۱- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) مطالعه خواص و رفتار ماده تنها راه کشف کردن رمز و راز پیدایش جهان هستی است.

(۲) تمام دانشمندان بر این باورند که سرآغاز کیهان با انفجاری مهیب (مهبانگ) همراه بوده است.

(۳) یکی از وظایف فضاییماهای وویجر ۱ و ۲ تشخیص ترکیب‌های شیمیایی درون برخی سیارات بود.

(۴) پاسخ به این سوال که «جهان مادی چگونه پدید آمده است؟» در قلمرو علم تجربی می‌گنجد.

۱۲۲- چه تعداد از عبارت‌های زیر در رابطه با تکنسیم درست است؟

الف) تکنسیم (^{93}Ts) نخستین عنصری بود که در راکتورهای هسته‌ای ساخته شد.

ب) نیم‌عمر آن کم است و نمی‌توان مقادیر زیادی از آن را تهیه و برای مدت طولانی نگهداری کرد.

پ) یون یدید با تکنسیم اندازه مشابهی دارد.

ت) با افزایش مقدار یون حاوی تکنسیم در غده تیروئید، امکان تصویربرداری از آن فراهم می‌شود.

۱) ۲

۱)

۲) ۴

۳)

۱۲۳- عنصر x دارای دو ایزوتوب طبیعی است و جرم اتمی یکی از ایزوتوب‌ها، ۲ برابر جرم اتمی کربن – ۱۲ و جرم اتمی ایزوتوب دیگر

برابر با مجموع تعداد الکترون و پروتون‌های دومین عنصر گروه ۱۳ می‌باشد. در صورتی که نسبت درصد فراوانی ایزوتوب سبك

به سنگین برابر ۷ به ۲ باشد؛ جرم اتمی میانگین این عنصر چقدر است؟

۱) ۲۳/۱۲

۲)

۲) ۲۷/۹۱

۳)

محل انجام محاسبات

۱۲۴- چند مورد از عبارات زیر درست هستند؟

- آ) جرم اتمی میانگین هر عنصر، میانگین جرم‌های اتمی ایزوتوب‌های مختلف آن است.
- ب) اگر از اتمی با نماد فرض X^{+2} ، یون پایدار $-X^{+2}$ شناخته شده باشد، اتمی با نماد فرض Y^{-2} هم می‌تواند یون پایدار $-Y^{-2}$ را تشکیل دهد.
- پ) از ۱۰ عنصر ابتدایی جدول تناویی، ۲۰٪ آن‌ها به انجام واکنش‌های شیمیایی تمایلی نشان نمی‌دهند.
- ت) با پیمایش هر دوره از چپ به راست، خواص عنصرها به طور مشابه تکرار می‌شود و هر دوره شامل عنصرها با خواص شیمیایی مشابه است.

۳ (۲)

۴ (۱)

۱ (۴)

۲ (۳)

۱۲۵- تعداد اتم‌های موجود در چند گرم H_2SO_4 با تعداد اتم‌های اکسیژن موجود در ۴۰ گرم $FeSO_4$ برابر است؟

$$(H = 1, O = 16, S = 32, Fe = 56 : g \cdot mol^{-1})$$

۱۴/۳۸ (۲)

۱۷/۲ (۱)

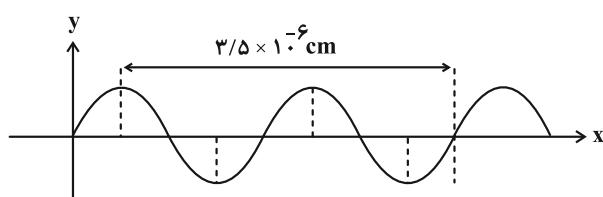
۳۴/۵ (۴)

۲۸/۷۷ (۳)

۱۲۶- چند مورد از عبارات زیر درست‌اند؟

- الف) نور خورشید به هنگام خروج از منشور شامل ۷ طول موج رنگی است.
- ب) با افزایش طول موج رنگی نور مرئی زاویه انحراف از منشور کاهش می‌یابد.
- پ) هدف از آزمایش مشاهده نور کنترل تلویزیون درک این واقعیت است که برخی پرتوها نامرئی هستند و با چشم انسان دیده نمی‌شوند. این پرتوها از نوع فروسرخ هستند.
- ت) با توجه به جدول زیر می‌توان دریافت که موج A از نوع فروسرخ است:

حدود طول موج (nm)	ناحیه طیف
$10^1 - 10^2$	فرابنفش
$10^3 - 10^5$	فروسرخ
$10^6 - 10^8$	ریزموج

۴ (۲)

۳ (۱)

۱ (۴)

۲ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۲۷- جرم الکترون به تقریب برابر $\frac{1}{1800}$ جرم یک پروتون یا یک نوترون است. نسبت جرم نوترون به جرم پروتون و نسبت جرم الکترون به جرم نوترون موجود در اتم X^{2+} به تقریب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

$$\frac{1}{5400}, 2)$$

$$\frac{1}{3600}, 1)$$

$$\frac{1}{5600}, 2)$$

$$\frac{1}{5400}, 1)$$

۱۲۸- تعداد اتم‌های اکسیژن موجود در نمونه‌ای از گلوکز ($C_6H_{12}O_6$)، ۲ برابر تعداد اتم‌های هیدروژن موجود در نمونه‌ای از پروپان (C_3H_8) است. اگر اختلاف جرم این دو نمونه برابر ۴۲ گرم باشد، جرم نمونه گلوکز به تقریب چند گرم است؟

$$(C = 12, O = 16, H = 1 : g \cdot mol^{-1})$$

$$72/5, 2)$$

$$24/8, 1)$$

$$46/2, 4)$$

$$56/3, 3)$$

۱۲۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف) از گلوکز دارای اتم‌های پرتوزا برای درمان و تشخیص غده سرطانی استفاده می‌کنند.

ب) فراوانی رادیوایزوتوپی از اورانیم که به عنوان سوخت در نیروگاه‌ها به کار می‌رود در نمونه طبیعی آن حدود ۵٪ درصد است.

پ) ایزوتوپ‌های پرتوزا اغلب بر اثر متلاشی شدن، افزون بر تولید ذره‌های پرانرژی، مقدار زیادی انرژی نیز آزاد می‌کنند.

ت) نماد شیمیایی نخستین عنصر ساخت بشر برخلاف فراوان‌ترین عنصر سازنده سیاره زمین به صورت دو حرفی است.

ث) نسبت تعداد نوترون‌های سنگین‌ترین به تعداد نوترون‌های سبک‌ترین رادیوایزوتوپ هیدروژن برابر ۳ است.

$$2)$$

$$1)$$

$$4)$$

$$3)$$

۱۳۰- اگر عنصر X از گروه ۱۵ با عنصر Y که عدد اتمی آن برابر ۳۱ است همدوره باشد، عدد اتمی عنصر X کدام است؟

$$33)$$

$$32)$$

$$35)$$

$$34)$$

یک روز، یک درس: هر روز در سایت کانون www.kanoon.ir به یک درس اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه درس‌ها، نمونه سوال‌های پیشنهادی و آزمونک مربوط به هر درس را در روز مربوط به آن از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و همین‌طور صفحه مقطع خود دریافت کنید.

رقدم کچه پاسخ

آزمون ۱ دی ۱۴۰۲

اختصاصی دوازدهم ریاضی

نام درس	نام طراحان	فنا و فن
حسابان ۲	عادل حسینی-افشین خاصه‌خان-طاهر دادستانی-حیدر علیزاده-کامیار علییون-سپهر متولی	
هندسه	امیرحسین ابومحبوب-اسحاق اسفندیار-افشین خاصه‌خان-کیوان دارابی-سوگند روشنی-محمد صحت‌کار-هومن عقیلی	
ریاضیات گستته	فرید غلامی-احمدرضا فلاح-مهرداد ملوندی	
فیزیک	عباس اصغری-عبدالرضا امینی‌نسب-زهره آقامحمدی-امیرحسین برادران-علی بروزگر-علیرضا جباری-دانیال راستی	
شیمی	معصومه شریعت‌ناصری-مهدی شریفی-مریم شیخ‌مو-شیلا شیرزادی-کاظم منشادی-محمد منصوری-امیراحمد میرسعید مجتبی تکنیان-محمد نهادنی‌قدم	
	هدی بهاری‌پور-احمدرضا پورچاوید-امیر حاتمیان-پیمان خواجه‌ی مجد-روزبه رضوانی-میلاد شیخ‌الاسلامی	
	پارسا عیوض‌پور-علیرضا کیانی‌دوست-شهرزاد معرفت‌ایزدی-هادی مهدی‌زاده-امین نوروزی	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان	هندسه	ریاضیات گستته	فیزیک	شیمی	شیمی
گزینشگر	عادل حسینی	کیوان دارابی	کیوان دارابی	محمد صحت‌کار	امیر حسینی	امیر حسینی
گروه ویراستاری	مهدی ملارمضانی	مهرداد ملوندی	مهرداد ملوندی	سعید خان‌بابایی	محمد رضا راسخ	سعید خان‌بابایی
بازیگران و رقیب‌های برتر	سهیل تقی‌زاده	مهبد خالتی	مهبد خالتی	معین یوسفی‌نیا	حسین بصیر	مهدی شریفی
مسئول درس	عادل حسینی	امیرحسین ابومحبوب	امیرحسین ابومحبوب	امیر حسینی	امیر حسینی	امیر حسینی
مسئندسازی	سمیه اسکندری	سرژ یقیازاریان تبریزی	سرژ یقیازاریان تبریزی	امیرحسین مرتضوی	علیرضا همایون خواه	امیرحسین محمدزاده مقدم

گروه فن و تولید

مدیر گروه	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنی‌زاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: معینا اصغری
حروف نگار	فرزانه فتح‌الهزاده
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

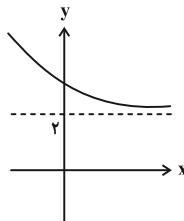
دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۳۳ - کانون فرهنگی آموزش - تلفن: ۰۶۴۶۳-۰۶۱

(سپهر متولی)

گزینه «۱»

با توجه به این که $1 < \sqrt{3} - \sqrt{2} < 0$ است، تابع $f(x) = (\sqrt{3} - \sqrt{2})^x + 2$ یک تابع اکیداً نزولی با مجانب افقی و $\lim_{x \rightarrow +\infty} |f(x)| = [2^+] = 2$ است و با توجه به نمودار، حاصل $y = 2$ مقدار $a = 2$ است.

پس ضابطه تابع g به صورت زیر است:

$$g(x) = \frac{x^3 + 4x}{x^2 + 8}$$

$$\Rightarrow y = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x^3 + 4x}{x^2 + 8} = \frac{x^3}{x^2} = 1 \quad \text{مجانب افقی}$$

طول نقطه تقاطع را حساب می‌کنیم:

$$\frac{x^3 + 4x}{x^2 + 8} = 1 \Rightarrow x^3 + 4x = x^2 + 8 \Rightarrow x = 2$$

(مسابان ۲ - صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

(کامیار علییون)

گزینه «۱»

ابتدا مجانب افقی تابع را به دست می‌آوریم:

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{mx^3 - x + 1}{2x^2 - x + 1} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{mx^3}{2x^2} = \frac{m}{2}$$

يعني خط افقی $y = \frac{m}{2}$ بر نمودار تابع g مماس است، پس می‌توان نتیجه

$$\text{گرفت عرض رأس سهمی } y = g(x) \text{ برابر با } y_s = \frac{m}{2} \text{ می‌باشد.}$$

$$g(x) = x^3 - 4x - m \Rightarrow x_s = -\frac{b}{2a} = \frac{-(-4)}{2(1)} = 2$$

$$\Rightarrow y_s = g(2) = 4 - 8 - m = -m - 4$$

بنابراین:

$$-m - 4 = \frac{m}{2} \Rightarrow m = -\frac{8}{3}$$

حاصل ضرب صفرهای تابع f همان حاصل ضرب صفرهای عبارت صورت f

$$\text{و برابر } \frac{1}{m} = -\frac{3}{8} \text{ است.}$$

(مسابان ۲ - صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

حسابان ۲**گزینه «۲»**

(ممیر علییزاده)

حاصل حد تابع وقتی $x \rightarrow +\infty$ در هر دو ضابطه باید برابر باشند، بنابراین:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x - 1}{x + 1} = 3$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^b + 1}{ax^4 + 3x} = 3 \xrightarrow{b=4} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^4 + 1}{ax^4 + 3x} = \frac{1}{a} = 3$$

$$\Rightarrow a = \frac{1}{3} \Rightarrow a + b = \frac{1}{3} + 4 = \frac{13}{3}$$

دقت کنید که اگر $a = 0$ و $b = 1$ باشد، حاصل حد نمی‌تواند برابر ۳ شود.

(مسابان ۲ - صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

گزینه «۴»

(اخشنین فاضیه‌فان)

حد تابع را وقتی $x \rightarrow \pm\infty$ حساب می‌کنیم.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (1 - \frac{4x+1}{|3x-2|}) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (1 - \frac{4x}{3x}) = 1 - \frac{4}{3} = -\frac{1}{3}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} (1 - \frac{4x+1}{|3x-2|}) = \lim_{x \rightarrow -\infty} (1 - \frac{4x}{-3x}) = 1 + \frac{4}{3} = \frac{7}{3}$$

خطوط $y = \frac{1}{3}x$ و $y = -\frac{1}{3}x$ مجانب‌های افقی نمودار تابع هستند که فاصلهآنها برابر $\frac{8}{3}$ است.

(مسابان ۲ - صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

گزینه «۲»

(ظاهر (استانی))

چون $y = 1$ خط مجانب افقی است. باید معادله زیر ریشه نداشته باشد:

$$\frac{x^3 + ax + 1}{x^3 + 2x + 3} = 1 \Rightarrow x^3 + ax + 1 = x^3 + 2x + 3$$

$$\Rightarrow (a-2)x = 2 \Rightarrow a = 2$$

(مسابان ۲ - صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

گزینه «۲»

(اخشنین فاضیه‌فان)

فرض می‌کنیم $f(1) = a$ ، باید معادله خط را می‌نویسیم:

$$y - a = \frac{a - 0}{1 - 0}(x - 1) \Rightarrow f(x) = -\frac{a}{1-x}(x - 1)$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-\frac{a}{1-x}x}{x} = -\frac{a}{1-x} = -\frac{1}{2} \Rightarrow a = 2$$

(مسابان ۲ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} |g(x)| = [(-1)^+] = -1$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} |g(x)| = [0^+] = 0$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) - \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 1$$

(مسابقات ۳۰ صفحه های ۵۷ تا ۶۳)

(عادل مسینی)

گزینه «۳» -۱۰

ابتدا حد تابع را در $\pm\infty$ حساب می کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} (-x - x^3) = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (x - x^3) = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f^{-1}(x) = -\infty, \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} f^{-1}(x) = +\infty$$

حال با این نکات خط (های) مجانب افقی نمودار تابع gof را به دست می آوریم:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} (gof)(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} g(x)$$

$$= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{xf^{-1}(x)} = \frac{1}{(+\infty)(-\infty)} = \frac{1}{-\infty} = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (gof)(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} g(x)$$

$$= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{xf^{-1}(x)} = \frac{1}{(-\infty)(+\infty)} = \frac{1}{-\infty} = 0$$

اما در هر دو حالت علامت تابع g منفی است، پس نمودار گزینه «۳» درست است.

(مسابقات ۳۰ صفحه های ۵۷ تا ۶۳)

مسابقات آشنا

(کتاب آین)

گزینه «۱» -۱۱

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) - 2 \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 1 - 2(-2) = 1 + 4 = 5$$

(مسابقات ۳۰ صفحه های ۵۷ تا ۶۳)

(کتاب آین)

گزینه «۴» -۱۲

فرض کنید $\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = b$ و $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = a$ با استفاده از قضایای حد در

به نهایت خواهیم داشت:

$$\begin{cases} \lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x) - g(x)) = A \Rightarrow a - b = A \\ \lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x) + g(x)) = B \Rightarrow a + b = B \end{cases}$$

(کامیار علیپون)

گزینه «۲» -۷

با توجه به این که حاصل حد عددی حقیقی است، درجه صورت و مخرج برابر است، پس $a = 0$ خواهد بود. از طرفی:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{b|x|+2}{2x+4} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-bx+2}{2x+4} = -\frac{b}{2} = 1 \Rightarrow b = -2$$

حال با توجه به مقادیر a و b حاصل حد خواسته شده را به دست می آوریم:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(2x+1)^3 + (-2x+1)^3}{2x^3 - 1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{((2x+1)+(-2x+1))((2x+1)^2 - (2x+1)(-2x+1) + (-2x+1)^2)}{2x^3 - 1}$$

azmonvip با توجه به قضیه پرتوان، حاصل حد برابر است با:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2(12x^3)}{2x^3 - 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{24x^3}{2x^3} = 12$$

(مسابقات ۳۰ صفحه های ۵۷ تا ۶۳)

(سبیر متولی)

گزینه «۱» -۸

با توجه به این که $(x-4)^3 - 8x + 16 = (x-4)^3$ است.

$$f(x) = \frac{2x + \sqrt{(x-4)^2}}{x^3 + |x^3 - 2|} = \frac{2x + |x-4|}{x^3 + |x^3 - 2|}$$

حال حاصل حد را حساب می کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x + |x-4|}{x^3 + |x^3 - 2|} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x + x - 4}{x^3 + x^3 - 2}$$

$$= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x - 4}{2x^3 - 2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x}{2x^3} = \frac{3}{2x^2} = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x + |x-4|}{x^3 + |x^3 - 2|} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x - x + 4}{x^3 - x^3 + 2}$$

$$= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x + 4}{2} = -\infty$$

(مسابقات ۳۰ صفحه های ۵۷ تا ۶۳)

(عادل مسینی)

گزینه «۳» -۹

$$\text{تابع } g(x) = \frac{2^x - 1}{5^x + 1} \text{ را در نظر می گیریم و ابتدا حد تابع } g \text{ را در } \pm\infty$$

حساب می کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} g(x) = \frac{-1}{1} = -1$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2^x}{5^x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{2}{5}\right)^x = 0$$

نمودار تابع g وقتی $x \rightarrow -\infty$ ببالاتر از خط $y = -1$ است؛ زیرا

$$\left(\frac{2}{5}\right)^x < 1 \text{ است. عبارت } \left(\frac{2}{5}\right)^x \text{ نیز همواره مثبت است. پس } \frac{2^x - 1}{5^x + 1} > 0$$

داریم:

$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} f(x) = \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{4x^3 - 6x^2 + 1}{2x^3 + 7x^2 - 2} :$$

برای آنکه عامل ابهام یعنی $\frac{1}{2} - x$ در صورت و مخرج ظاهر شود، صورت و

مخرج را برابر $\frac{1}{2} - x - 1$ یا $2x - 1$ تقسیم می کنیم که حاصل برابر است با:

$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{(2x-1)(2x^3-2x-1)}{(2x-1)(x^3+4x+2)} = \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{2x^3-2x-1}{x^3+4x+2}$$

$$= \frac{\frac{1}{2}-1-1}{\frac{1}{4}+2+2} = \frac{-\frac{3}{2}}{\frac{17}{4}} = -\frac{6}{17}$$

(مسابان ۲ - صفحه های ۶۳ تا ۶۶)

(رافل ریاضی ۹۹)

گزینه «۱»

ابتدا تابع را به صورت زیر ساده می کنیم:

$$y = \frac{2^{4n+1} - 2^{1-2n}}{2^{4n+1} + 3 \times 2^{1-2n}} = \frac{2^{1-2n}(2^{4n}-1)}{2^{1-2n}(2^{4n}+3)} = \frac{2^{4n}-1}{2^{4n}+3}$$

پس خواهیم داشت:

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{2^{4n}-1}{2^{4n}+3} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2^{4n}}{2^{4n}} = 1$$

(مسابان ۲ - صفحه های ۶۳ تا ۶۶)

(رافل ریاضی ۱۰۰)

گزینه «۲»

می دانیم $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} (ax^n + bx^{n-1} + \dots) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} ax^n$ ، پس:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[n]{(a^rx^r-1)(a^rx^r-1)\dots(a^{100}x^{100}-1)}}{a^{49}x^k-1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[n]{(a^rx^r)(a^rx^r)\dots(a^{100}x^{100})}}{a^{49}x^k}$$

$$= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[n]{a^{r+r+\dots+100}x^{r+r+\dots+100}}}{a^{49}x^k}$$

با استفاده از رابطه $1+2+3+\dots+n = \frac{n(n+1)}{2}$ داریم:

$$2+r+\dots+100 = 2(1+2+\dots+50) = 2 \times \frac{50 \times 51}{2} = 50 \times 51$$

$$= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[n]{a^{50 \times 51}x^{50 \times 51}}}{a^{49}x^k} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|a^{51}x^{51}|}{a^{49}x^k}$$

با توجه به اینکه $|x^{51}| = -x^{51}$ ، داریم: بازبراین:

$$= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x^{51}|a^{51}|}{a^{49}x^k}$$

$$\text{حل دستگاه} \rightarrow a = \frac{A+B}{2}, b = \frac{B-A}{2}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = b = \frac{B-A}{2}$$

(مسابان ۲ - صفحه های ۶۳ تا ۶۶)

گزینه «۱»

وقتی $n \rightarrow +\infty$ ، عبارت $\frac{n-1}{n}$ با مقادیر کمتر از ۱ به ۱ میل

$$\text{می کند. پس با فرض } t = \frac{n-1}{n} \text{ داریم:}$$

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} f\left(\frac{n-1}{n}\right) = \lim_{t \rightarrow 1^-} f(t) = \lim_{t \rightarrow 1^-} (1-t) = 1-1=0$$

وقتی $n \rightarrow +\infty$ عبارت $\frac{2n+3}{n}$ با مقادیر بزرگتر از ۲ به ۲ میل می کند. پس با فرض $c = \frac{2n+3}{n}$ داریم:

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} f\left(\frac{2n+3}{n}\right) = \lim_{c \rightarrow 2^+} f(c) = \lim_{c \rightarrow 2^+} (3c+4)$$

$$= 3 \times 2 + 4 = 10$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(f\left(\frac{n-1}{n}\right) - 10f\left(\frac{2n+3}{n}\right) \right)$$

$$= \lim_{n \rightarrow +\infty} f\left(\frac{n-1}{n}\right) - 10 \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{2n+3}{n} \right) = 0 - 2 \times 10 = -20$$

(مسابان ۲ - صفحه های ۶۳ تا ۶۶)

گزینه «۱»

وقتی $x \rightarrow +\infty$ ، آنگاه $f(x) \rightarrow +\infty$ ، بنابراین:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(f(x)) = \lim_{f(x) \rightarrow +\infty} f(f(x))$$

با فرض $t = f(x)$ ، خواهیم داشت: بازبراین:

(مسابان ۲ - صفحه های ۶۳ تا ۶۶)

(فارج ریاضی ۹۹)

گزینه «۲»

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^n - 6x^2 + 1}{ax^3 + 7x^2 - 2}$$

حد در بینهایت، مقداری حقیقی است، پس درجه صورت و مخرج باید برابر باشد، یعنی $n = 3$ است؛ زیرا در غیر این صورت هیچ حالت قابل قبولی نداریم تا حاصل حد برابر ۲ شود.

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^3}{ax^3} = 2 \Rightarrow \frac{4}{a} = 2 \Rightarrow a = 2$$

$$y = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \frac{a}{2} \Rightarrow y = \frac{4}{2} = 2$$

که جواب‌های ۲ و $\frac{5}{2}$ در گزینه‌ها نیستند.

(مسابان ۳ - صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

(رافل ریاضی ۹۱)

گزینه «۴»

-۱۹

$$f(x) = \frac{x+3}{2x+1}, \quad g(x) = \frac{2x-1}{x+2}$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow (fog)(x) &= f(g(x)) = \frac{g(x)+3}{2g(x)+1} = \frac{\frac{2x-1}{x+2} + 3}{2(\frac{2x-1}{x+2}) + 1} \\ &= \frac{(2x-1) + 3(x+2)}{2(2x-1) + (x+2)} = \frac{5x+5}{5x} = \frac{5x+5}{5x}, \quad x \neq -2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow (fog)(x) = \frac{5x+5}{5x} \Rightarrow \text{ریشه مخرج}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} (fog)(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5x+5}{5x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5x}{5x} = 1$$

(جانب افقی)

بنابراین محل تلاقی جانب‌ها نقطه (۰, ۱) است.

(مسابان ۳ - صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

(خارج ریاضی ۹۱)

گزینه «۱»

-۲۰

برای یافتن معادله جانب افقی، حد تابع را وقتی $x \rightarrow \pm\infty$ حساب می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} y = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x^2 - x - 2}{x^2 + 2x} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x^2}{x^2} = 2$$

فرض کنید خط $y = L$ جانب افقی نمودار تابع $y = f(x)$ باشد و بدایم

اگر $x \rightarrow +\infty$ آنگاه $\rightarrow 0$ $f(x) - L \rightarrow 0$ آنگاه در $x \rightarrow +\infty$ نمودار

تابع f پایین جانب افقی خود قرار می‌گیرد و اگر $\rightarrow 0^+$ $f(x) - L \rightarrow 0^+$

آنگاه نمودار تابع f بالای جانب افقی خود قرار می‌گیرد. مشابه چنین حالی را برای وقتی $x \rightarrow -\infty$ نیز می‌توان در نظر گرفت.

در این سؤال $L = 2$ داریم: azmonvip

$$f(x) - L = \frac{2x^2 - x - 2}{x^2 + 2x} - 2 = \frac{2x^2 - x - 2 - 2(x^2 + 2x)}{x^2 + 2x}$$

$$= \frac{-5x - 2}{x^2 + 2x}$$

در $x \rightarrow \pm\infty$ حد عبارت $\frac{-5x - 2}{x^2 + 2x}$ با حد عبارت $\frac{-5x - 2}{x^2}$ برابر است.

است. پس وقتی $x \rightarrow +\infty$ این عبارت به 0^- می‌کند و نمودار پایین

جانب افقی خود قرار می‌گیرد و وقتی $x \rightarrow -\infty$ این عبارت به 0^+ می‌کند

و نمودار بالای جانب افقی خود قرار می‌گیرد. بنابراین نمودار گزینه (۱) درست است.

(مسابان ۳ - صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

برای آنکه حاصل حد اخیر برابر با ۱ شود، باید درجه x در صورت و مخرج با هم برابر باشند، یعنی $k = 51$ که در این صورت داریم:

$$-1 = \frac{-|a^{51}|}{a^{49}} \Rightarrow \frac{|a^{51}|}{a^{49}} = 1$$

صورت کسر سمت چپ تساوی مثبت و سمت راست آن هم مثبت است، پس باید مخرج کسر هم مثبت باشد یعنی $a^{49} > 0$ و داریم:

$$\frac{a^{51}}{a^{49}} = 1 \Rightarrow a^2 = 1 \xrightarrow{a > 0} a = 1$$

(مسابان ۲ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۵)

(خارج ریاضی ۹۹ با تغییر)

گزینه «۲»

-۱۸

$$x = 2 \text{ فقط یک جانب قائم } f(x) = \frac{ax^2 + 7x}{2x^2 + bx + c}$$

دارد، مخرج کسر دارای ریشه مضاعف $x = 2$ است، یعنی:

$$2x^2 + bx + c = 2(x-2)^2 \Rightarrow f(x) = \frac{ax^2 + 7x}{2(x-2)^2}$$

از طرفی $f(3) = 6$ ، پس:

$$\frac{a(3)^2 + 7(3)}{2(3-2)^2} = 6 \Rightarrow \frac{9a + 21}{2} = 6 \Rightarrow 9a + 21 = 12$$

$$\Rightarrow a = -1$$

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{ax^2 + 7x}{2x^2 + bx + c} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{ax^2}{2x^2} = \frac{a}{2} = -\frac{1}{2}$$

پس معادله جانب افقی تابع f ، به صورت $y = -\frac{1}{2}$ است.

توجه کنید که اگر مخرج ریشه مضاعف نداشته باشد و ریشه دیگر مخرج، ریشه صورت نیز باشد، در آن حالت هم تابع f فقط یک جانب قائم دارد.

آنچه که $x = 2$ ریشه مخرج است و ضریب x^2 برابر ۲ است، می‌توان ریشه دیگر مخرج را $x = k$ در نظر گرفت و ضابطه تابع را به صورت زیر نوشت:

$$f(x) = \frac{x(ax + 7)}{2(x-2)(x-k)}$$

ریشه‌های عبارت صورت برابر با $x = 0$ و $x = \frac{-7}{a}$ هستند، بنابراین:

$$\text{اگر } k = 0 \Rightarrow f(x) = \frac{x(ax + 7)}{2(x-2)(x)} = \frac{ax + 7}{2(x-2)}$$

$$\xrightarrow{f(3)=6} \frac{3a + 7}{2(3-2)} = 6 \Rightarrow 3a + 7 = 12 \Rightarrow a = \frac{5}{3}$$

$$y = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \frac{a}{2} \Rightarrow y = \frac{5}{6}$$

$$\text{اگر } k = \frac{-7}{a} \Rightarrow f(x) = \frac{x(ax + 7)}{2(x-2)(x + \frac{7}{a})} = \frac{ax}{2(x-2)}$$

$$\xrightarrow{f(3)=6} \frac{3a}{2(3-2)} = 6 \Rightarrow a = 4$$

هندسه ۳

«۱» - ۲۱

ضرایب x^3 و y^2 در این معادله باید با هم برابر باشند:

$$3a - 1 = 2a^3 \Rightarrow 2a^3 - 3a + 1 = 0 \Rightarrow a = 1 \text{ یا } a = \frac{1}{2}$$

$$1) a = 1 \Rightarrow 2x^3 + 2y^2 + 2x + 3y + 4 = 0$$

$$\xrightarrow{+2} x^3 + y^2 + x + \frac{3}{2}y + 2 = 0$$

$$a^3 + b^2 - 4c = 1^3 + \left(\frac{3}{2}\right)^2 - 4(2)$$

$$= 1 + \frac{9}{4} - 8 < 0 \Rightarrow \text{معادله دایره نیست.}$$

$$2) a = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{1}{2}x^3 + \frac{1}{2}y^2 + x + 3y + 4 = 0$$

$$\xrightarrow{-x^3} x^3 + y^2 + 2x + 6y + 4 = 0$$

$$a^3 + b^2 - 4c = 1^3 + 6^2 - 4(4) > 0 \Rightarrow \text{دایره است.}$$

(هنرسه ۳-آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه‌های ۴۰ تا ۴۳)

«۲» - ۲۲

اگر نقطه A خارج دایره باشد و مرکز دایره O(-1, 2)

$$\text{است. در نتیجه } R = \sqrt{4+16-4m} \text{ و } OA = \sqrt{4+0} = 2 \text{ پس}$$

$$2 > \sqrt{20-4m} \text{ یعنی } 1 > m > 0 \text{ در نتیجه}$$

$m < 5$ که گزینه صحیح $m < 5 < 1$ می‌باشد.

(هنرسه ۳-آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه‌های ۴۰ تا ۴۶)

«۱» - ۲۳

دو قطر یکدیگر را در مرکز دایره قطع می‌کنند، پس کافی است معادله دو خط را با هم تلاقی دهیم تا مختصات مرکز را بیابیم:

$$\begin{cases} 2x + y = 4 \\ x - 2y = -3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ y = 2 \end{cases} \Rightarrow O(1, 2)$$

دایره محور X ها در نقطه A(۳, ۰) قطع کرده است. پس این نقطه روی دایره واقع است و فاصله مرکز دایره از آن برابر با شعاع دایره است.

$$O(1, 2) \Rightarrow R = |OA| = \sqrt{(3-1)^2 + (0-2)^2} = \sqrt{8}$$

حال فرض می‌کنیم دایره محور y ها را در نقطه (۰, y) قطع کرده

باشد، فاصله این نقطه نیز از مرکز دایره باید با شعاع دایره برابر باشد:

$$|OB| = R \Rightarrow \sqrt{(1-0)^2 + (2-y)^2} = \sqrt{8}$$

$$\Rightarrow (y-2)^2 + 1 = 8 \Rightarrow (y-2)^2 = 7$$

$$\Rightarrow y-2 = \pm\sqrt{7} \Rightarrow y = 2 \pm \sqrt{7}$$

(هنرسه ۳-آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه‌های ۴۰ تا ۴۳)

(امیرحسین ابوموبوب)

«۴» - ۲۴

مرکز دایره روی عمودمنصف هر کدام از وترهای دایره واقع است، پس ابتدا

معادله عمودمنصف وتر AB یعنی خط d را پیدا می‌کنیم:

$$(AB)\text{میانه} = \frac{A+B}{2} = \left(\frac{1}{2}, \frac{5}{2}\right)$$

$$m_{AB} = \frac{2-3}{-1-2} = \frac{1}{3} \Rightarrow m_d = -3$$

$$d: y - \frac{5}{2} = -3\left(x - \frac{1}{2}\right) \Rightarrow y = -3x + 4$$

از تلاقی خط d و خط y = -3x + 4، مرکز دایره (نقطه O) حاصل

می‌شود.

$$\begin{cases} y = -2x + 3 \\ y = -3x + 4 \end{cases} \Rightarrow -2x + 3 = -3x + 4 \Rightarrow x = 1, y = 1$$

بنابراین O(1, 1) مرکز این دایره است و شعاع دایره برابر می‌شود با:

$$R = OA = \sqrt{(2-1)^2 + (3-1)^2} = \sqrt{5}$$

(هنرسه ۳-آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه‌های ۴۰ تا ۴۶)

(کیوان دراین)

«۲» - ۲۵

a < ۰ بنابراین نقطه A در ناحیه دوم دستگاه مختصات قرار دارد. پس

مختصات مرکز این دایره O(-R, R) خواهد بود به طوری که R شعاع دایره است. بنابراین معادله این دایره در حالت کلی به صورت زیر است:

$$(x+R)^2 + (y-R)^2 = R^2$$

حال داریم:

$$R = 1 \Rightarrow (x+1)^2 + (y-1)^2 = 1$$

$$O(2, 0), O'(-1, 4) \Rightarrow d = \sqrt{9+16} = 5$$

$$\begin{cases} r = \frac{1}{2}\sqrt{16+4a+4} = \sqrt{5+a} \\ r' = \frac{1}{2}\sqrt{4+64-68+4a} = \sqrt{a} \end{cases}$$

$$\sqrt{5+a} + \sqrt{a} = 5 \Rightarrow \sqrt{5+a} = 5 - \sqrt{a}$$

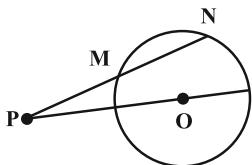
$$\Rightarrow 5+a = 25 - 10\sqrt{a} + a \Rightarrow \sqrt{a} = 2 \Rightarrow a = 4$$

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷)

(سکوند روشن)

گزینه ۲ - ۲۹

طبق روابط طولی دو دایره در هندسه ۲ خواهیم داشت:

$$PM \times PN = (OP - R)(OP + R) = |OP|^2 - R^2$$

$$\begin{cases} O(1, -3) \\ |OP| = \sqrt{(4-1)^2 + (-1+3)^2} = \sqrt{9+4} = \sqrt{13} \\ R = \frac{1}{2}\sqrt{4+36-4} = 3 \end{cases}$$

$$PN \times PM = 13 - 9 = 4$$

بنابراین:

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه‌های ۳۵ تا ۳۶)

(سکوند روشن)

گزینه ۲ - ۳۰

مرکز را به صورت $O(\alpha, -\alpha)$ در نظر می‌گیریم و می‌دانیم فاصله مرکز دایره تا هر خط مماس برابر R است.

$$R = \frac{|\alpha + 3\alpha - 6|}{\sqrt{10}} = \frac{|-\alpha - 3\alpha - 10|}{\sqrt{10}}$$

$$\begin{cases} 4\alpha - 6 = -4\alpha - 10 \Rightarrow 8\alpha = -4 \Rightarrow \alpha = -\frac{1}{2} \\ 4\alpha - 6 = 4\alpha + 10 \end{cases}$$

$$\Rightarrow O(-\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$$

$$R = \frac{|4\alpha - 6|}{\sqrt{10}} = \frac{|-2 - 6|}{\sqrt{10}} = \frac{8}{\sqrt{10}}$$

$$\Rightarrow S = \pi R^2 = \frac{\pi \times 64}{10} = 6 / 4\pi$$

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه‌های ۳۵ تا ۳۶)

اما نقطه A(a, 1) روی این دایره واقع است، پس در معادله آن صدق می‌کند.

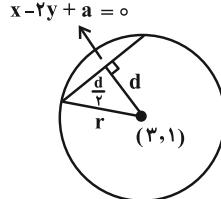
$$(a+1)^2 + (1-1)^2 = 1 \Rightarrow (a+1)^2 = 1$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a+1=1 \Rightarrow a=0 \\ a+1=-1 \Rightarrow a=-2 \end{cases}$$

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه‌های ۳۵ تا ۳۶)

(اخشین فاصله‌ان)

گزینه ۲ - ۲۶

$$(x-3)^2 + (y-1)^2 = a+16$$

$$d = \frac{|3-2(1)+a|}{\sqrt{1+4}} = \frac{|a+1|}{\sqrt{5}}$$

$$r^2 = d^2 + \frac{d^2}{4} = \frac{5(a+1)^2}{20} = \frac{(a+1)^2}{4}$$

$$\Rightarrow r^2 = a+16 = \frac{(a+1)^2}{4}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a=9 \Rightarrow r=5 \\ a=-7 \Rightarrow r=3 \end{cases}$$

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه ۳۶)

(اسماق اسفنیرا)

گزینه ۳ - ۲۷

$$(x-y)^2 + (2x-3)(y+2) = 0 \Rightarrow x^2 + y^2 + 4x - 3y - 6 = 0$$

مرکز و شعاع دایره $(x-y)^2 + (2x-3)(y+2) = 0 \Rightarrow x^2 + y^2 + 4x - 3y - 6 = 0$

$x^2 + y^2 + 4x - 3y - 6 = 0$ است. چون دو دایره مماس دارند، پس:

$$OO' = |r - r'| \Rightarrow \sqrt{4 + \frac{9}{4}} = \left| \frac{7}{2} - \sqrt{m} \right|$$

$$\Rightarrow \sqrt{\frac{25}{4}} = \left| \frac{7}{2} - \sqrt{m} \right|$$

$$\frac{7}{2} - \sqrt{m} = \pm \frac{5}{2} \Rightarrow \sqrt{m} = 1, \sqrt{m} = 6 \Rightarrow \begin{cases} m = 1 \\ m = 36 \end{cases}$$

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مفروطی؛ صفحه ۳۶)

(ممدر صفت‌کار)

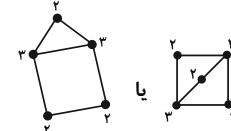
گزینه ۳ - ۲۸

این دو دایره، سه مماس مشترک دارند، پس مماس خارج هستند. بنابراین

اگر فاصله مرکز دو دایره برابر d و اندازه شعاع‌های دو دایره برابر r و r' باشند آن‌گاه خواهیم داشت:

حالات ممکن به صورت زیر است:

a	۵	۴	۳
b	۰	۱	۲
۵, ۳, ۲, ۲, ۰ گراف نیست	۴, ۳, ۲, ۲, ۱	۳, ۳, ۲, ۲, ۲	
			

(ریاضیات گسسته - گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۸ و ۳۹)

(کیوان درابن)

«۳» - ۳۴

درجات رئوس گراف را به ترتیب می جذبیم:

$$\begin{matrix} \text{۶ رأس} \\ 6, 6, \underbrace{?, ?, \dots, ?}_{3} \end{matrix}$$

حال هدف، گرافی با بیشترین اندازه ممکن است. پس ۶ رأس باقیمانده را از بزرگ ترین درجه ممکن انتخاب می کنیم. می دانیم $\Delta = 6$ و گراف تنها دو رأس از درجه Δ دارد، پس بیشترین درجه ای که برای رأس های باقیمانده می توانیم انتخاب کنیم ۵ است. اما اگر هر ۶ رأس را از درجه ۵ انتخاب کنیم، در کنار رأس درجه ۳، ۷ رأس فرد تشکیل می شود که می دانیم امکان پذیر نیست. پس یکی از رأس های درجه ۵ را به درجه ۴ تبدیل می کنیم تا تعداد رأس های فرد، زوج باشد. دنباله درجات گراف مطلوب ما به شکل زیر است:

$$6, 6, 5, 5, 5, 5, 4, 3$$

$$\sum \deg v_i = 2q \Rightarrow 44 = 2q \Rightarrow q = 22$$

توجه کنید که گرافی با درجات فوق وجود دارد؛ سعی کنید آن را رسم کنید.

(ریاضیات گسسته - گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۷ تا ۳۹)

(ممدر صفت‌کار)

«۲» - ۳۵

تعداد یال های G و $\bar{G}$ (مکمل G) را به ترتیب q و q' می گیریم.

داریم:

$$\begin{cases} q + q' = \frac{p(p-1)}{2} \\ q' = 2q \end{cases} \Rightarrow 3q = \frac{p(p-1)}{2}$$

(غیرزاده بودای)

ریاضیات گسسته

- ۳۱ گزینه «۴»

یادآوری ۱:

$$q(K_p) = \frac{p(p-1)}{2}$$

یادآوری ۲:

$$q(P_n) = n-1$$

یادآوری ۳: K_p ها $(p-1)$ منتظم هستند.

$$q(K_p) = \frac{p(p-1)}{2} \Rightarrow 45 = \frac{p(p-1)}{2} \Rightarrow p(p-1) = 90$$

$$\Rightarrow p = 10$$

مطابق یادآوری ۳، گراف K_{10} منظم است. پس:

$$\Delta(K_p) = \delta(K_p) = 9$$

چون P_n دارای ۸ یال است مطابق یادآوری ۲، $n = 9$ می باشد. در P_9

دو رأس از درجه ۱ و مابقی درجه ۲ می باشند. پس:

$$\Delta(P_n) = 2, \quad \delta(P_n) = 1$$

$$P_n : \bullet - \bullet$$

با توجه به یافته های بالا گزینه «۴» درست است. یعنی:

$$\delta(K_p) + \Delta(P_n) = 9 + 2 = 11$$

(ریاضیات گسسته - گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۸ تا ۴۲)

- ۳۲ گزینه «۴»

بهتر است زیر گراف ها را بر حسب مرتبه، مرتب کنیم، سپس تعداد آن ها را بشماریم.

۱) زیر گراف های مرتبه ۳:

$$\begin{matrix} a & b & c \\ \bullet & -\cdots-\bullet & -\cdots-\bullet \end{matrix}$$

۲) زیر گراف های مرتبه ۲:

$$\begin{matrix} a & b & c \\ \bullet & -\cdots-\bullet & , \quad \bullet & -\cdots-\bullet \end{matrix}$$

۳) زیر گراف های مرتبه ۱:

$$\begin{matrix} a & b & c \\ \bullet & , \quad \bullet & , \quad \bullet \end{matrix}$$

بنابراین تعداد کل زیر گراف ها برابر است با:

(ریاضیات گسسته - گراف و مدل سازی: صفحه ۳۷)

- ۳۳ گزینه «۳»

(ممدر صفت‌کار)

$$\sum \deg v_i = 2q \Rightarrow a + b + 3 + 2 + 2 = 2 \times 6$$

$$\Rightarrow a + b = 12 - 7 = 5$$

در نتیجه اگر ۸ رأس را در گیر ۲۶ یال کنیم بقیه رئوس تنها خواهد ماند.

$$b = 73 - 8 = 65$$

و برای این که حداقل رئوس تنها را داشته باشیم سعی می کنیم بیشترین تعداد رأسها را از تنهایی دریابویم. برای این منظور، با هر یال، دو رأس را به هم وصل می کنیم، یعنی تا حد امکان گرافهای P_2 می سازیم. حال با ۲۶ یال می توانیم ۵۲ رأس را تبدیل به رأس درجه یک کنیم و سایر رأسها را تنها نگه می داریم. بنابراین گراف دارای $2 \times 26 = 52$ رأس تنها خواهد بود.

$$a = 73 - 52 = 21$$

$$b - a = 65 - 21 = 44$$

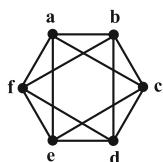
بنابراین:

(ریاضیات گسسته-گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۵ تا ۳۷)

(امیرحسین ابومیوب)

گزینه «۲» -۳۹

چون گراف منتظم است، پس درجه همه رأسها یکسان است. پس هر یال در هر سر خود (یعنی در هر رأس) با ۳ یال دیگر مجاور است. یعنی از هر رأس ۴ یال عبور می کند. پس گراف G ، گراف ۴-منتظم مرتبه ۶ است. این گراف را رسم کرده و تعداد دورهای به طول ۳ در آن را می شماریم. با توجه به شکل، تعداد این دورها برابر با ۸ است.

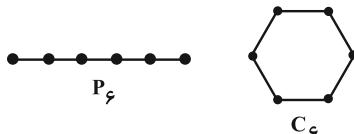
(ریاضیات گسسته-گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۵ و ۳۶)

(مهرداد ملوندی)

گزینه «۳» -۴۰

هر گراف با ماکسیمم درجه $\Delta = 2$ ، اجتماعی از چند گراف C_n و P_n است؛ پس تنها گرافهای همبند از مرتبه p با ماکسیمم درجه $\Delta = 2$ مسیر p رأسی (P_n) و دور p رأسی (C_n) است. در نتیجه تنها ۲

گراف همبند مطلوب وجود دارد:

(ریاضیات گسسته-گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۵ تا ۳۹)

$$\Rightarrow \begin{cases} 3q = \frac{p(p-1)}{2} \\ 3p = 2q \end{cases} \Rightarrow 3\left(\frac{3p}{2}\right) = \frac{9p}{2} = \frac{p(p-1)}{2}$$

$$\Rightarrow p-1=9 \Rightarrow p=10$$

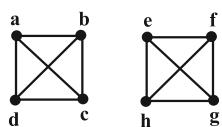
$$\Rightarrow q = \frac{3 \times 10}{2} = 15$$

$$\Rightarrow p+q = 10+15 = 25$$

(ریاضیات گسسته-گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۷ تا ۴۰)

گزینه «۳» -۴۶

گراف مطلوب به شکل گراف زیر است:

تعداد دورهای به طول ۴ در هر بخش برابر است با:

$$\binom{4}{2} \frac{3!}{2} = 1 \times \frac{6}{2} = 3$$

$$2 \times 3 = 6$$

پس تعداد کل دورهای به طول ۴ برابر است با:

(ریاضیات گسسته-گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۵ تا ۳۸)

گزینه «۳» -۴۷

گراف شرایط گزینه «۳» ممکن است اجتماع دو گراف K_5 باشد، یعنی در این صورت ناهمبند خواهد بود.

(ریاضیات گسسته-گراف و مدل سازی: صفحه های ۳۸ و ۳۹)

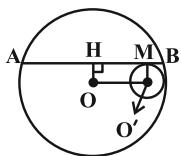
گزینه «۱» -۴۸

(سوکندر روشنی)

$$\sum_{i=1}^p \deg(v_i) = 2q \Rightarrow 52 = 2q \Rightarrow q = 26$$

تعداد یالهای این گراف ۲۶ است.

$$q \leq \frac{p(p-1)}{2} \Rightarrow p(p-1) \geq 52 \Rightarrow p_{\min} = 8$$

$$AH^2 = OA^2 - OH^2 = 8^2 - 2^2 = 60 \Rightarrow AH = 2\sqrt{15} \Rightarrow BH = 2\sqrt{15}$$

چهار ضلعی $OO'MH$ مستطیل است، پس داریم:

$$MH = OO' = 8 - 2 = 6 \Rightarrow \begin{cases} MA = 2\sqrt{15} + 6 \\ MB = 2\sqrt{15} - 6 \end{cases}$$

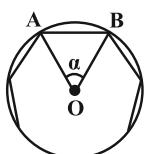
$$\frac{MA}{MB} = \frac{2\sqrt{15} + 6}{2\sqrt{15} - 6} \times \frac{2\sqrt{15} + 6}{2\sqrt{15} - 6} = \frac{96 + 24\sqrt{15}}{24} = 4 + \sqrt{15}$$

(هنرسه ۲ - دایره: صفحه‌های ۱۳ و ۲۰)

(امیرضا خلاج)

«۲» - ۴۴

یک n ضلعی منتظم را مطابق شکل درون یک دایره محاط کرده‌ایم. داریم:

$$\alpha = \frac{360^\circ}{n}, \quad OA = OB = R$$

$$S_{\text{دایره}} = \pi R^2 = 36\pi \Rightarrow R = 6$$

$$S_{\Delta OAB} = \frac{1}{2} R^2 \sin \frac{360^\circ}{n}$$

$$\Rightarrow S_{\text{ضلعی}} = n S_{\Delta OAB} = \frac{n}{2} R^2 \sin \frac{360^\circ}{n} = 108$$

$$\Rightarrow \frac{n}{2} \times 36 \times \sin \frac{360^\circ}{n} = 108$$

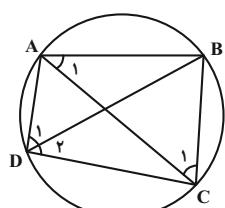
$$\Rightarrow \sin \frac{360^\circ}{n} = \frac{6}{n} \xrightarrow{\text{گزینه‌ها}} n = 12$$

(هنرسه ۲ - دایره: صفحه‌های ۱۳ و ۲۱)

(امیرضا خلاج)

«۳» - ۴۵

نکته: مجموع زوایای مقابل یک چهارضلعی محاطی 180° می‌باشد.

(مهرداد ملوندی)

۲ هندسه

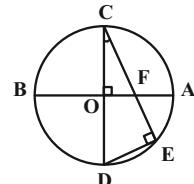
«۴» - ۴۱

مطابق شکل داریم:

$$\hat{E} = 90^\circ, \hat{O} = 90^\circ$$

$$\begin{cases} \hat{O} = \hat{E} = 90^\circ \\ \hat{C} = \hat{C} \end{cases} \xrightarrow{\text{نـ}} \Delta OFC \sim \Delta CDE$$

$$\Rightarrow \frac{CO}{CE} = \frac{OF}{DE} \quad (*)$$

از طرفی در مثلث CDE طبق قضیه فیثاغورس داریم:

$$DE = \sqrt{CD^2 - CE^2} = \sqrt{100 - 64} = 6$$

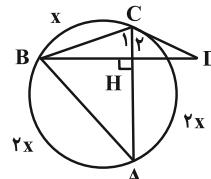
$$\xrightarrow{(*)} \frac{5}{8} = \frac{OF}{6} \Rightarrow OF = \frac{5 \times 6}{8} = \frac{15}{4} = 3.75$$

در نتیجه $AF = 5 - 3.75 = 1.25$

(هنرسه ۲ - دایره: صفحه‌های ۱۳ و ۲۰)

(اخشین فاطمه‌فان)

«۲» - ۴۲

طبق داده‌های مسئله:

$$x + 2x + 2x = 360^\circ \Rightarrow x = 72^\circ$$

از طرفی مثلث BCD متساوی‌الساقین است چون:

$$\begin{matrix} \text{ظلی محاطی} \\ \hat{C}_1 = \hat{C}_2 = x \end{matrix}$$

يعني ارتفاع CH نیمساز نیز می‌باشد.

$$\hat{B}\hat{C}\hat{D} = 2x = 144^\circ \Rightarrow \hat{D} = \frac{180^\circ - 144^\circ}{2} = 18^\circ$$

(هنرسه ۲ - دایره: صفحه‌های ۱۳ و ۲۰)

(امیرحسین ابومصوب)

«۴» - ۴۳

از نقطه O مرکز دایره بزرگ‌تر بر وتر AB عمود می‌کنیم. می‌دانیم قطر

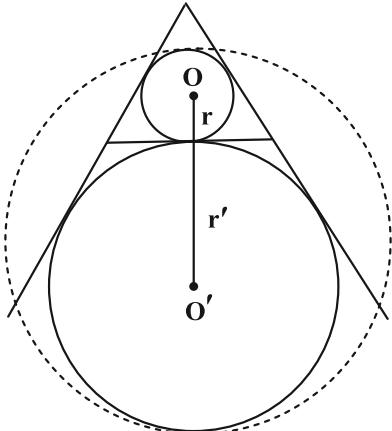
عمود بر یک وتر، آن وتر را نصف می‌کند. از طرفی چون AB موازی خط‌المرکزین دو دایره است، پس OH برابر شعاع دایره کوچک‌تر یعنی 2

است. طبق قضیه فیثاغورس در مثلث OAH داریم:

$$r' = \frac{S}{p-a} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{4}a^2}{\frac{3a}{2}-a} = \frac{\sqrt{3}}{2}a \Rightarrow \begin{cases} r=1 \\ r'=2 \end{cases}$$

مطابق شکل، قطر کوچک‌ترین دایره که با هر یک از دو دایره، مماس درون باشد، برابر می‌شود با:

$$2R = 2r + 2r' = 2+6 = 8 \Rightarrow R = 4 \Rightarrow S = 16\pi$$

(هنرسه -۳ - دایره: صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(غیربرغلامن)

گزینه «۴»

فرض کنیم r شعاع دایرة محاطی داخلی و h_a , h_b , h_c ارتفاعاتی مثلث باشند. داریم:

$$S = \frac{1}{2}ah_a = \frac{1}{2}bh_b = \frac{1}{2}ch_c$$

$$\Rightarrow h_a = \frac{2S}{a}, \quad h_b = \frac{2S}{b}, \quad h_c = \frac{2S}{c}$$

$$\frac{1}{h_a} + \frac{1}{h_b} + \frac{1}{h_c} = \frac{a}{2S} + \frac{b}{2S} + \frac{c}{2S}$$

$$= \frac{a+b+c}{2S} = \frac{2p}{2S} = \frac{p}{S} = \frac{1}{r}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{h_a} + \frac{1}{h_b} + \frac{1}{h_c} = \frac{1}{r}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{r} = \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{1}{r} = \frac{37}{60} \Rightarrow r = \frac{60}{37}$$

(هنرسه -۳ - دایره: صفحه‌های ۲۵، ۲۶ و ۲۷)

(امیرحسین ابوهمبوب)

گزینه «۳»

دو دایره که سه مماس مشترک داشته باشند، مماس بروون هستند. برای این دو دایره داریم:

$$= 2\sqrt{RR'} \Rightarrow 4\sqrt{35} = 2\sqrt{RR'}$$

$$\Rightarrow 2\sqrt{35} = \sqrt{RR'} \rightarrow 140 = RR'$$

$$\Rightarrow (m-2)(m+2) = 140 \Rightarrow m^2 - 4 = 140$$

$$\Rightarrow m^2 = 144 \xrightarrow{m > 0} m = 12$$

طول خط‌المرکزین دو دایرة مماس بروون، برابر مجموع شعاعاتی دو دایره است، پس داریم:

$$d = R + R' = (m-2) + (m+2) = 2m = 2 \times 12 = 24$$

(هنرسه -۳ - دایره: صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

طبق تعریف زاویه محاطی در دایره داریم:

$$\hat{A}_1 = \hat{D}_2 = \frac{\widehat{BC}}{r} \Rightarrow 6\alpha + 15^\circ = 4\beta + 15^\circ \Rightarrow 3\alpha = 2\beta$$

$$\hat{D}_1 = \hat{C}_2 = \frac{\widehat{AB}}{r} \Rightarrow 2\alpha + 10^\circ = \beta + 15^\circ \Rightarrow 2\alpha - \beta = 5^\circ$$

$$\xrightarrow{\text{حل دستگاه}} \begin{cases} \alpha = 10^\circ \\ \beta = 15^\circ \end{cases}$$

از طرفی $\hat{D} + \hat{B} = 180^\circ$ است، پس:

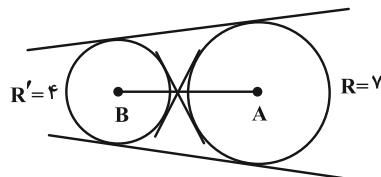
$$\hat{D} = (2\alpha + 10^\circ) + (4\beta + 15^\circ) = 30^\circ + 75^\circ = 105^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{B} = 180^\circ - 105^\circ = 75^\circ$$

(هنرسه -۳ - دایره: صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۲۷)

گزینه «۴»

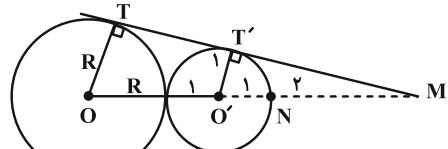
این خط بر دایره‌ای به مرکز A و شعاع ۷ و همچنین بر دایره‌ای به مرکز B و شعاع ۴ مماس است در نتیجه مماس مشترک آن‌ها محسوب می‌شود و چون $12 > 7 + 4$ یعنی $AB > R + R'$ پس دو دایره متخارج هستند که چهار مماس مشترک دارند.

(هنرسه -۳ - دایره: صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

گزینه «۲»

(مهرداد ملوبنی)

با توجه به شکل و فرض سؤال، در مثلث OTM داریم:

$$O'T' \parallel OT \xrightarrow{\text{تالیس}} \frac{O'T'}{OT} = \frac{MO'}{MO}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{R} = \frac{3}{4+R} \Rightarrow 4+R = 3R \Rightarrow R=2$$

می‌دانیم طول مماس مشترک خارجی دو دایرة مماس خارج به شعاعاتی R', R برابر $2\sqrt{RR'}$ است، پس:

$$TT' = 2\sqrt{2 \times 1} = 2\sqrt{2}$$

(هنرسه -۳ - دایره: صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

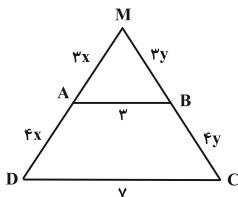
گزینه «۴»

(سونگر روشنی)

$$2p = 6\sqrt{3} \Rightarrow p = 3\sqrt{3}$$

$$r = \frac{S}{p} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{4}a^2}{\frac{3a}{2}} = \frac{\sqrt{3}}{6}a$$

$$\Rightarrow \frac{MA}{AD} = \frac{MB}{BC} = \frac{3}{4} \Rightarrow \begin{cases} MA = 3x \\ AD = 4x \end{cases}, \quad \begin{cases} MB = 3y \\ BC = 4y \end{cases}$$

حال محیط مثلث و ذوزنقه را برحسب x و y بیان می‌کنیم:

$$\text{محیط مثلث } MAB = 3x + 3y + 3 = 3(x+y) + 3$$

$$\text{محیط ذوزنقه } ABCD = 4x + 4y + 3 + 7 = 4(x+y) + 10$$

از طرفی طبق فرض:

$$\text{محیط مثلث } MAB = 1/5 \times \text{محیط ذوزنقه}$$

$$\Rightarrow 4(x+y) + 10 = 1/5 \times 3(x+y) + 4/5 \Rightarrow 4/5(x+y) = 5/5$$

$$\Rightarrow x+y = 11$$

$$\Rightarrow 4(x+y) = 4 \times 11 = 44$$

(هنرسه ا - قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن؛ صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

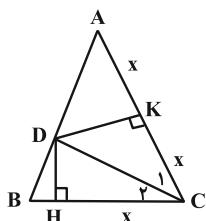
(امیرحسین غلاح)

«۴» -۵۳

$$S_{ADC} = 2S_{DHC} \Rightarrow \frac{1}{2} DK \times AC = 2 \times \frac{1}{2} DH \times CH$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} DK \times 2CH = DH \times CH \Rightarrow DK = DH$$

بنابراین CD نیمساز زاویه C است.

با توجه به شکل، دو مثلث قائم‌الزاویه DKC و DHC به حالت تساوی

$$CH = CK \quad \text{و تر و ضلع قائمه با هم همنهشت‌اند و داریم:}$$

$$CH = \frac{AC}{2} \Rightarrow \frac{AC}{2} = CK \Rightarrow AK = KC \quad \text{از طرفی:}$$

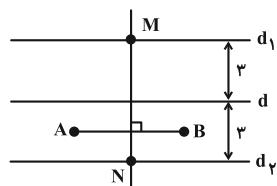
هندسه ۱

«۲» -۵۱

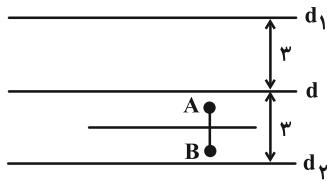
(امیرحسین ابومهوب)

نقاطی از صفحه که از دو نقطه A و B به یک فاصله باشند، روی عمودمنصف پاره خط AB قرار دارند. همچنین نقاطی از صفحه که از خط d به فاصله ۳ واحد باشند، روی دو خط موازی با d و در طرفین آن واقع‌اند. تعداد نقاط برخور德 عمودمنصف پاره خط AB و این دو خط، مطابق شکل‌های زیر است.

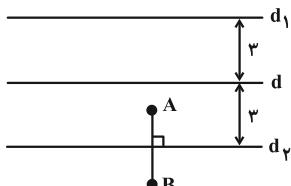
الف) عمودمنصف AB ، هر دو خط d_1 و d_2 را قطع کند. در این صورت مسئله ۲ جواب دارد.

ب) عمودمنصف AB با هر دو خط d_1 و d_2 موازی باشد. در این صورت مسئله جواب ندارد.

پ) عمودمنصف AB بر یکی از دو خط d_1 یا d_2 منطبق باشد. در این صورت مسئله بی‌شمار جواب دارد.

(هنرسه ا - ترسیم‌های هندسی و استدلال؛ صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴)

«۱» -۵۲

طبق قضیه تالس (جزء به کل) در مثلث MDC خواهیم داشت:

$$\frac{MA}{MD} = \frac{MB}{MC} = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{MA}{MD - MA} = \frac{3}{4-3}$$

$$\Delta MAC : EB \parallel AC \xrightarrow{\text{تالس}} \frac{MB}{MC} = \frac{ME}{MA} \quad (۱)$$

$$\xrightarrow{(۱), (۲)} \frac{MA}{MD} = \frac{ME}{MA} \Rightarrow \frac{x+3}{x+10} = \frac{x}{x+3}$$

$$\Rightarrow (x+3)^2 = x(x+10) \Rightarrow x^2 + 6x + 9 = x^2 + 10x$$

$$\Rightarrow x = \frac{9}{4}$$

حال با توجه به رابطه (۱) داریم:

$$\frac{AB}{CD} = \frac{MA}{MD} = \frac{\frac{9}{4} + 3}{\frac{9}{4} + 10} = \frac{\frac{21}{4}}{\frac{49}{4}} = \frac{21}{49} = \frac{3}{7} \Rightarrow \frac{CD}{AB} = \frac{7}{3}$$

(هنرسه - قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه ۳۷)

(مهرداد ملوندی)

گزینه «۲»

پس در مثلث ADC ، ارتفاع DK ، میانه بوده و در نتیجه نوع مثلث

$$\hat{A} = \hat{C}_1$$

متساوی‌الساقین است و داریم:

$$\hat{B} = \hat{C} = 2\hat{C}_1$$

بنابراین اگر فرض کنیم $\hat{C}_1 = \alpha$ آن‌گاه خواهیم داشت:

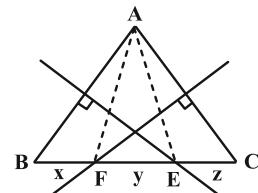
$$2\alpha + 2\alpha + \alpha = 180^\circ \Rightarrow 5\alpha = 180^\circ \Rightarrow \alpha = 36^\circ$$

(هنرسه - ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

-۵۴ **گزینه «۱»**

$$EA = EB = 5$$

نقطه E روی عمودمنصف AB است. پس:

$$FA = FC = 7$$

نقطه F روی عمودمنصف AC است. پس:

از طرفی دیگر با توجه به شکل:

$$\begin{cases} x+y=5 \\ y+z=7 \\ x+y+z=9 \end{cases} \Rightarrow x+2y+z=12 \Rightarrow y=3$$

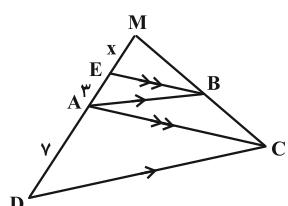
پس $3 = EF$ و در نتیجه محیط مثلث AEF برابر است با:

$$5+7+3=15$$

(هنرسه - ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

-۵۵ **گزینه «۲»**

با توجه به شکل داریم:

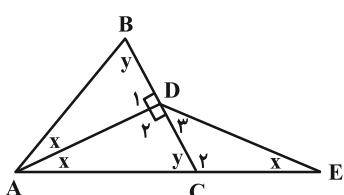
$$\Delta MCD : AB \parallel CD \xrightarrow{\text{تالس}} \frac{AB}{CD} = \frac{MB}{MC} = \frac{MA}{MD} \quad (۱)$$

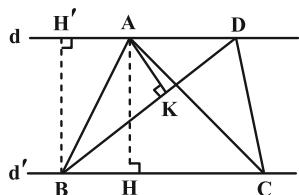
(اخشین فاضه‌هان)

گزینه «۴»

(همون عقیلی)

چون مثلث ABC متساوی‌الساقین است، نیمساز رأس A، عمودمنصف BC نیز خواهد بود، پس:

$$\frac{S_{ABD}}{S_{ABC}} = \frac{AD}{BC} = \frac{3}{5} \quad (*)$$

$$S_{ABC} = 40 \text{ cm}^2 \xrightarrow{(*)} S_{ABD} = 24 \text{ cm}^2$$

برای مساحت مثلث ABD داریم:

$$S_{ABD} = \frac{1}{2} BD \times AK = \frac{1}{2} \times 6 \times AK = 24$$

$$\Rightarrow AK = 8 \text{ cm}$$

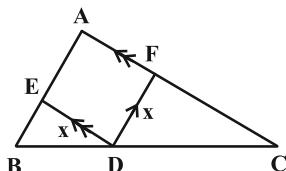
(هنرسه - قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

(میرداد ملوندی)

گزینه «۳»

-۶۰-

طول ضلع لوزی را x می‌گیریم. مطابق شکل داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} DF \parallel AB \xrightarrow{\text{تالس}} \frac{x}{AB} = \frac{CD}{BC} \\ DE \parallel AC \xrightarrow{\text{تالس}} \frac{x}{AC} = \frac{BD}{BC} \end{array} \right. \quad (1) \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} \frac{x}{4} + \frac{x}{6} = \frac{BD + CD}{BC} = 1$$

$$\Rightarrow x \left(\frac{3+2}{12} \right) = 1 \Rightarrow x = \frac{12}{5}$$

از رابطه‌های (۱) و (۲) داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{12}{5} = \frac{CD}{8} \Rightarrow CD = \frac{24}{5} \\ \frac{12}{5} = \frac{BD}{8} \Rightarrow BD = \frac{16}{5} \end{array} \right. \Rightarrow CD - BD = \frac{8}{5} = 1.6$$

(هنرسه - قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

$$\hat{D}_1 = \hat{D}_2 = 90^\circ \quad \Delta ACD : \hat{D}_2 > y \xrightarrow{\text{زاویه بزرگ}} AC > AD$$

$$\left\{ \begin{array}{l} AC = AB \xrightarrow{\text{گزینه (۳)}} AB > AD \\ AD = DE \xrightarrow{\text{گزینه (۱)}} AC > DE \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \Delta DEC : \begin{cases} \hat{C}_2 = 90^\circ + x \\ y = 90^\circ - x \end{cases} \Rightarrow \hat{C}_2 > y > \hat{D}_2 \\ \text{زاویه خارجی} : y = \hat{D}_2 + x \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{گزینه (۲)}} DE > CE \xrightarrow{\text{زاویه بزرگ}} AD > CE \quad : \quad (2)$$

الزاماً در مثلث متساوی‌الساقین ABC نمی‌توان نتیجه گرفت که $y < 2x$ و از آنجا $AC > BC$ را نتیجه گرفت.

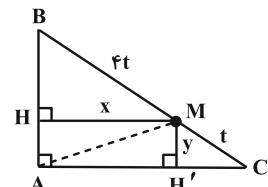
(هنرسه - ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

(کیوان دارابی)

گزینه «۴»

-۵۸-

در مثلث ABC دو بار قضیه تالس را می‌نویسیم تا اندازه پاره خط‌های MH' و MH را محاسبه کنیم.

$$MH' \parallel AB \Rightarrow \frac{y}{AB} = \frac{CM}{CB} \Rightarrow \frac{y}{3} = \frac{1}{5} \Rightarrow y = \frac{3}{5}$$

$$MH \parallel AC \Rightarrow \frac{x}{AC} = \frac{BM}{BC} \Rightarrow \frac{x}{5} = \frac{4}{5} \Rightarrow x = \frac{16}{5}$$

حال AM قطر مستطیلی با اضلاع $\frac{3}{5}$ و $\frac{16}{5}$ است. بنابراین:

$$AM = \sqrt{\left(\frac{3}{5}\right)^2 + \left(\frac{16}{5}\right)^2} = \frac{\sqrt{265}}{5}$$

(هنرسه - قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

(میرداد ملوندی)

گزینه «۴»

-۵۹-

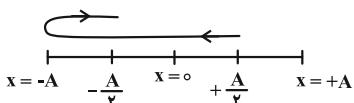
در دو مثلث ABC و ABD ، طول دو ارتفاع AH و BH' با هم برابرند، پس نسبت مساحت‌های آنها برابر است با:

$$t_2 = 1/6 \text{ s} \Rightarrow x_2 = A \cos\left(\frac{\Delta\pi}{6} \times \frac{1}{5}\right)$$

$$= A \cos\left(\frac{4\pi}{3}\right) = -\frac{A}{2} \quad (\text{ربع سوم})$$

و در نهایت با استفاده از مسیر حرکت نوسانگر، تندی متوسط و سرعت

متوجه آن را به صورت زیر محاسبه می‌کنیم:

$$\begin{aligned} s_{av} &= \frac{l}{\Delta t} = \frac{2A}{1/2} = \frac{4A}{3} \\ v_{av} &= \frac{\Delta x}{\Delta t} = -\frac{A}{1/2} = -\frac{5A}{6} \Rightarrow |v_{av}| = 2 \end{aligned}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۵)

(مبتنی کلولیان)

«گزینه ۴» - ۶۳

با توجه به رابطه تکانه داریم:

$$P_{max} = mv_{max} \frac{P_{max}=4 \times 10^{-3} \text{ kg} \cdot \frac{\text{m}}{\text{s}}}{m=\lambda \cdot g=4 \times 10^{-3} \text{ kg}}$$

$$4 \times 10^{-3} = \lambda \times 10^{-2} v_{max} \Rightarrow v_{max} = 5 \times 10^{-2} \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

از طرفی طبق رابطه بیشینه تندی در حرکت هماهنگ ساده و بسامد زاویه‌ای

آونگ ساده کم‌دامنه داریم:

$$\begin{cases} v_{max} = A\omega \\ \omega = \sqrt{\frac{g}{L}} \end{cases} \Rightarrow v_{max} = A \sqrt{\frac{g}{L}} \frac{v_{max}=5 \times 10^{-2} \frac{\text{m}}{\text{s}}}{g=10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}, L=4 \times 10^{-1} \text{ m}}$$

$$5 \times 10^{-2} = A \sqrt{\frac{10}{4 \times 10^{-1}}} \Rightarrow A = 10^{-2} \text{ m} = 1 \text{ cm}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۵)

(امیر احمد میرسعید)

«گزینه ۳» - ۶۴

با توجه به نمودارهای شکل می‌توان گفت:

$$\frac{T_B}{4} = \frac{3T_A}{4} \Rightarrow T_B = 3T_A$$

نوسانگر A در مدت ۱ دقیقه ۳۰ بار طول پاره خط را طی کرده پس ۱۵ نوسان کامل انجام داده است.

فیزیک ۳

«گزینه ۴» - ۶۱

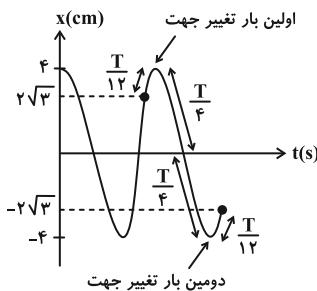
(ممدوح منصوری)

$$A = \frac{\text{طول پاره خط}}{2} = \frac{\lambda \text{ cm}}{2} = 4 \text{ cm}$$

$$\omega = \frac{2\pi}{T} \Rightarrow T = \frac{2\pi}{\omega} \xrightarrow{\omega=\pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}} T = \frac{2\pi}{\pi} = 2 \text{ s}$$

با توجه به اطلاعات سوال و این‌که نوسانگر دو بار تغییر جهت می‌دهد، نمودار

آن را رسم کرده و سپس سرعت متوسط را محاسبه می‌کنیم:

$$\Delta x = x_2 - x_1 = -2\sqrt{3} - 2\sqrt{3} = -4\sqrt{3} \text{ cm}$$

$$\Delta t = \frac{T}{12} + \frac{T}{4} + \frac{T}{4} + \frac{T}{12} = \frac{\lambda T}{12} \xrightarrow{\lambda=2 \text{ s}} \Delta t = \frac{2 \times 2}{12} = \frac{4}{12} \text{ s}$$

$$v_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{-4\sqrt{3} \text{ cm}}{\frac{4}{12} \text{ s}} = -3\sqrt{3} \frac{\text{cm}}{\text{s}}$$

$$|v_{av}| = 3\sqrt{3} \frac{\text{cm}}{\text{s}}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۵)

(مبتنی کلولیان)

«گزینه ۲» - ۶۲

با توجه به معادله مکان-زمان در حرکت هماهنگ ساده داریم:

$$x = A \cos\left(\frac{2\pi}{T} t\right) \xrightarrow{\substack{x=-\frac{\sqrt{3}}{2} A \\ t=\frac{\sqrt{3}}{2} s}} -\frac{\sqrt{3}}{2} A = A \cos\left(\frac{2\pi}{T} \times \frac{\sqrt{3}}{2}\right)$$

$$\Rightarrow \frac{7\pi}{6} = \frac{14\pi}{5T} \Rightarrow T = \frac{12}{5} \text{ s} \Rightarrow \omega = \frac{2\pi}{T} = \frac{5\pi}{6} \frac{\text{rad}}{\text{s}}$$

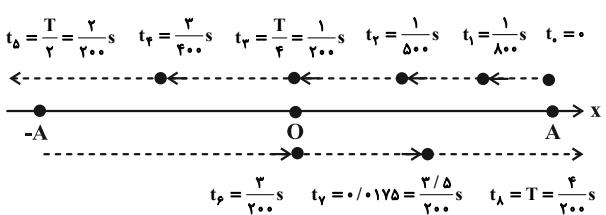
سپس مکان نوسانگر را در لحظات t_1 و t_2 به دست می‌آوریم:

$$t_1 = 0 / 4 \text{ s} \Rightarrow x_1 = A \cos\left(\frac{5\pi}{6} \times \frac{2}{5}\right)$$

$$= A \cos\left(\frac{\pi}{3}\right) = \frac{A}{2} \quad (\text{ربع اول})$$

$$\Rightarrow \begin{cases} f = 50 \text{ Hz} \\ T = \frac{1}{f} = \frac{1}{50} \text{ s} \end{cases}$$

با توجه به مقدار بسامد می‌توان گفت که این نوسانگر در هر ثانیه ۵۰ نوسان کامل انجام می‌دهد. بنابراین گزاره (الف) نادرست است. اگر مسیر حرکت متحرک در محور X را همانند شکل زیر نمایش دهیم، موقعیت متحرک در لحظات نشان داده شده، مطابق شکل زیر است:

با توجه به شکل در بازه زمانی $\frac{3}{400}$ s تا $\frac{3}{200}$ s جهت حرکت متحرک تغییر کرده است. بنابراین مسافت از جایه‌جایی بیشتر است، پس گزاره (ب) نادرست است. در بازه زمانی $\frac{1}{500}$ s تا $\frac{1}{100}$ s متحرک در حال نزدیک شدن به مرکز نوسان است بنابراین حرکت آن تندشونده است. همچنین در لحظه $t = 0/0175$ s متحرک در حال نزدیک شدن به انتهای مسیر است و تندی و انرژی جنبشی آن در حال کاهش است. لذا گزاره‌های (پ) و (ت) درست هستند.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۱ تا ۶۴)

(عباس اصغری)

گزینه «۴»

در حین وقوع زمین‌لرزه اگر بسامد نوسان‌های واداشتی که توسط زمین‌لرزه ایجاد می‌شود به بسامد نوسان طبیعی سازه‌ای نزدیک‌تر باشد و با آن برابر باشد برای آن سازه تشدید رخ می‌دهد و انرژی بیشتری به آن منتقل می‌شود. لذا دامنه نوسان آن سازه بیشتر شده و احتمال تخریب آن بیشتر است. بنابراین پاسخ این سؤال به این بستگی دارد که بسامد نوسان‌های واداشته ناشی از زمین‌لرزه به کدام گروه از سازه‌ها نزدیک‌تر باشد.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

(شیلا شیرازی)

گزینه «۳»

می‌دانیم که انرژی مکانیکی نوسانگر از رابطه $E = \frac{1}{2} kA^2$ به دست می‌آید که در آن k ثابت فنر و A دامنه نوسان است. پس:

$$n_A = \frac{60}{T_A} \Rightarrow 15 = \frac{60}{T_A} \Rightarrow T_A = 4s \Rightarrow T_B = 3T_A = 12s$$

$$n'_A = \frac{180}{4} = 45$$

$$n'_B = \frac{180}{12} = 15$$

تعداد نوسان‌هایی که در مدت ۱۸۰s نوسانگر A جلو می‌افتد، برابر است با:

$$n'_A - n'_B = 45 - 15 = 30$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۷)

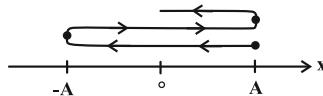
گزینه «۳»

ابتدا زمان‌های داده شده را در معادله حرکت جایگذاری می‌کنیم تا مکان‌های متحرک در این لحظه‌ها تعیین شود.

$$t_1 = 0 \Rightarrow x_1 = A \cos 0 = A$$

$$t_2 = 0/25s \Rightarrow x_2 = A \cos(10\pi \times 0/25) = A \cos 2/\pi = 0$$

با توجه به $2/\pi$ متوسط می‌شویم متحرک یک دور و یک ربع دور زده است که با توجه به شکل زیر داریم:

که متحرک دو بار تغییر جهت داده است.

(فیزیک ۳ - صفحه ۶۴)

گزینه «۴»

از رابطه شتاب بیشینه و تندی بیشینه ابتدا بسامد زاویه‌ای را به دست می‌آوریم:

$$\left. \begin{aligned} a_{\max} = A\omega^2 &\Rightarrow A\omega^2 = 100 \frac{m}{s^2} \\ v_{\max} = A\omega &\Rightarrow A\omega = 2 \frac{m}{s} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \omega = 50 \frac{\text{rad}}{\text{s}}$$

حال از رابطه بسامد زاویه‌ای، دوره را محاسبه می‌نماییم:

$$\omega = \frac{2\pi}{T} \Rightarrow 50 = \frac{2\pi}{T} \Rightarrow T = \frac{\pi}{25} s$$

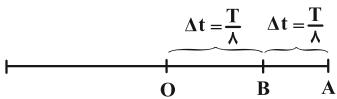
(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۷)

گزینه «۳»

(عباس اصغری)

براساس معادله داده شده، دوره و بسامد حرکت را محاسبه می‌کنیم:

$$x = 0/2 \cos 100\pi t \Rightarrow \omega = 100\pi, \quad \omega = 2\pi f$$

در مسیر دوم B' وسط پاره خط $O'A'$ است و در واقع مکان نقطه B'

نصف دامنه حرکت بوده و با توجه به بازه‌های زمانی خاص مدت زمان طی

$$\text{این مسافت برابر با } \frac{T'}{6} \text{ است. پس:}$$

$$\Delta t' = \frac{T'}{6} - \frac{\Delta t' = 2\Delta t}{2} \Rightarrow 2\Delta t = \frac{T'}{6} \Rightarrow \Delta t = \frac{T'}{12}$$

در نتیجه:

$$\begin{cases} \Delta t = \frac{T}{\lambda} \\ \Delta t = \frac{T'}{12} \end{cases} \Rightarrow \frac{T'}{12} = \frac{T}{\lambda} \Rightarrow \frac{T'}{T} = \frac{1}{\lambda} = \frac{12}{1} = \frac{3}{2}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

(علیرضا بیباری)

«گزینه ۱» - ۷۲

با توجه به نمودار، دامنه نوسان $\lambda \text{ cm}$ است.

$$A = \lambda \text{ cm}, \ell = 24 \text{ cm} = 3A$$

هر بار که نوسانگر دامنه را می‌بینیم، زمان سپری شده $\frac{T}{4}$ یعنی ربع دوره

است. پس وقتی 3 برابر دامنه را می‌بینیم، زمان سپری شده

است.

از طرفی با توجه به نمودار داده شده می‌توان نوشت:

$$\frac{\Delta T}{4} = 2 \Rightarrow T = \frac{\lambda}{5} = 1/6 \text{ s}$$

$$\Delta t = \frac{3T}{4} = \frac{3 \cdot \lambda}{4 \cdot 5} = \frac{6}{5} \text{ s}$$

در لحظه $t = \frac{3}{4}T$ ، نوسانگر در حال عبور از مرکز نوسان است و در این

وضعیت بیشینه سرعت را دارد.

$$E = \frac{1}{2} k A^2 = \frac{1}{2} \times 80 \times (0/1)^2 = 40 \times 0/01 = 0/4 \text{ J}$$

از طرفی می‌دانیم $E = K + U$ که در آن K انرژی جنبشی و U انرژی پتانسیل می‌باشد. پس:

$$E = K + U \Rightarrow 0/4 = K + 0/1 \Rightarrow K = 0/3 \text{ J}$$

(فیزیک ۳ - صفحه ۶۶)

«گزینه ۳» - ۷۳

می‌دانیم در نقاط بازگشتی، انرژی پتانسیل بیشینه است. پس از طریق رابطه‌های انرژی جنبشی و پتانسیل می‌توانیم در نقطه تعادل مقدار سرعت را به دست آوریم:

$$x = A \Rightarrow 0/16 \text{ J} = U_{\max} \Rightarrow \begin{cases} U_{\max} = K_{\max} \\ U_{\max} = 0/16 \end{cases} \Rightarrow K_{\max} = 0/16$$

$$K_{\max} = \frac{1}{2} mv_{\max}^2 \Rightarrow 0/16 = \frac{1}{2} \times 20 \times 10^{-3} \times v_{\max}^2$$

$$\Rightarrow v_{\max} = 4 \frac{m}{s}$$

حالا باید سرعت را در مکان x_1 به دست آوریم. با توجه به مقادیر E و

U در این نقطه می‌توانیم مقدار K را به دست آوریم:

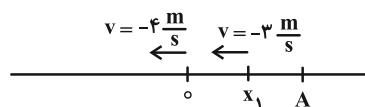
$$x_1 \Rightarrow U = 0/07 \text{ J}$$

$$E = K_{\max} = U_{\max} = 0/16 \text{ J}$$

$$K = E - U = 0/16 - 0/07 = 0/09 \text{ J} \Rightarrow K = \frac{1}{2} mv^2$$

$$\Rightarrow 0/09 = \frac{1}{2} \times 20 \times 10^{-3} \times v^2 \Rightarrow v = 4 \frac{m}{s}$$

$$a_{av} = \frac{v_2 - v_1}{\Delta t} = \frac{v_{\max} - v}{\Delta t} = \left| \frac{-4 + 3}{0/2} \right| = 5 \frac{m}{s^2}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۷)

«گزینه ۳» - ۷۴

(معصومه شریعت‌ناصری)

مدت زمانی که نوسانگر از بیشینه دامنه مثبت به نقطه تعادل می‌رسد برابر $\frac{T}{4}$ است. چون بنابر صورت سؤال مدت زمان حرکت از A تا B با مدت

زمان حرکت از O تا B یکسان است، بنابراین نوسانگر هر کدام از این

مسیرها را در مدت $\frac{T}{\lambda}$ طی می‌کند. پس داریم:

$$\Delta t = \frac{T}{\lambda}$$

سرعت نوسانگر در عبور از مرکز نوسان همان سرعت ماقزیم است. در

نتیجه داریم:

$$v_{\max} = A\omega \xrightarrow{A=15\text{ cm}} v_{\max} = \frac{15}{100} \times \frac{3\pi}{2} = \frac{9\pi}{40} \text{ m/s}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

(زهره آقامحمدی)

گزینه ۴ - ۷۵

ابتدا بسامد زاویه‌ای نوسان را محاسبه می‌کنیم:

$$\omega = 2\pi f \xrightarrow{f=25\text{ Hz}} \omega = 2\pi \times 25 = 50\pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}$$

با توجه به نمودار، در محل تلاقی در نمودار انرژی پتانسیل و انرژی جنبشی داریم:

$$U = K = 40.0\pi^2 mJ = 40.0\pi^2 \times 10^{-3} J = 0.4\pi^2 J$$

در نتیجه انرژی مکانیکی نوسانگر برابر است با:

$$E = K + U = 0.4\pi^2 + 0.4\pi^2 = 0.8\pi^2 J$$

می‌دانیم که انرژی مکانیکی نوسانگر برابر است با:

$$E = \frac{1}{4} m\omega^2 A^2 \xrightarrow{m=10.0\text{ kg}} \omega=50\pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}$$

$$0.8\pi^2 = \frac{1}{4} \times 0.1 \times (50\pi)^2 A^2$$

$$\Rightarrow A^2 = \frac{0.8\pi^2 \times 4}{1 \times 2500\pi^2} = 64 \times 10^{-4} \Rightarrow A = 8 \times 10^{-2} \text{ m}$$

اکنون با داشتن A و ω می‌توانیم معادله مکان-زمان نوسانگر را بنویسیم:

$$x = A \cos \omega t \xrightarrow{A=0.8\text{ m}} x = 0.8 \cos 50\pi t$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

(ممور منصوری)

گزینه ۲ - ۷۶

ابتدا دوره تناوب نوسانگر را به دست می‌آوریم و سپس مدت زمانی را که

طول می‌کشد ۵ نوسان انجام دهد، محاسبه می‌کنیم.

$$| v_{\max} | = A\omega = A \times \frac{2\pi}{T} \xrightarrow{T=1/6\text{ s}} \frac{A=8\text{ cm}}{T=1/6\text{ s}}$$

$$| v_{\max} | = 8 \times \frac{2\pi}{1/6} = 10\pi \frac{\text{cm}}{\text{s}}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۷)

گزینه ۱ - ۷۴

ابتدا تغییرات شتاب گرانشی را محاسبه می‌کنیم، سیاره زمین را با اندیس

و سیاره دیگر را با اندیس X نمایش می‌دهیم.

$$\frac{g_x}{g_e} = \frac{M_x}{M_e} \cdot \left(\frac{R_e}{R_x}\right)^2 = \frac{1}{4} \times 4^2 = 4$$

$$\text{دوره تناوب آونگ از رابطه } T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}} \text{ به دست می‌آید. داریم:}$$

$$\frac{T_x}{T_e} = \sqrt{\frac{g_e}{g_x} \times \frac{L_x}{L_e}} \Rightarrow 1 = \sqrt{\frac{1}{4} \times \frac{L_x}{L_e}}$$

$$\Rightarrow \frac{L_x}{L_e} = 4 \Rightarrow L_x = 4 L_e$$

تغییرات طول برابر است با:

$$\Delta L = L_x - L_e = 4L - L = 3L$$

(فیزیک ۳ - صفحه ۶۵)

گزینه ۳ - ۷۴

با توجه به این‌که نوسانگر در هر دوره تناوب مسافتی ۴ برابر دامنه را طی

می‌کند، بنابراین در مدتی که نوسانگر مسافتی به اندازه 180° برابر دامنه را

$$\text{طی می‌کند } 45 = \frac{180}{4} \text{ نوسان کامل انجام می‌دهد.}$$

$$T = \frac{\Delta t}{n} = \frac{60}{45} = \frac{4}{3} \text{ s}$$

$$\omega = \frac{2\pi}{T} = \frac{2\pi}{\frac{4}{3}} = \frac{3\pi}{2} \frac{\text{rad}}{\text{s}}$$

یعنی در هر $\frac{9}{6}$ ساعت، عقریه ساعت شمار ۱۲ ساعت دوران می‌کند، لذا در ۲۴ ساعت $30 = 2 \times 12$ ساعت دوران خواهد کرد و ۶ ساعت جلو خواهد افتاد.

$$t = \frac{24 \times 12}{9/6} = 30 \text{ h} \Rightarrow \Delta t = 30 - 24 = 6 \text{ h}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

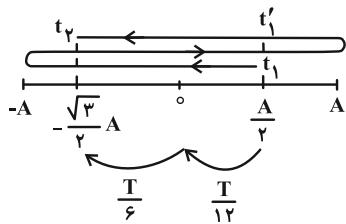
(امیرحسین برادران)

گزینه «۴»

-۷۹

اگر مطابق شکل زیر، مسیر حرکت نوسانگر را رسم کنیم، می‌بینیم بازه زمانی بین t_1 تا t'_1 برابر با یک دوره تناوب (T) و بازه زمانی بین t_2 و t'_2 برابر

$$\text{با } \frac{T}{6} + \frac{T}{12} \text{ است. بنابراین در مجموع داریم:}$$

$$t_2 - t_1 = T + \frac{T}{12} + \frac{T}{6} = \frac{5T}{4} \xrightarrow{t_2 - t_1 = 0/2s} \frac{5T}{4} = 0/2s$$

$$\Rightarrow T = \frac{0/8}{5} = \frac{4}{25} s \xrightarrow{f = \frac{1}{T}} f = \frac{1}{\frac{4}{25}} = \frac{25}{4} \text{ Hz}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

(امیرحسین برادران)

گزینه «۳»

-۸۰

بررسی موارد:

الف) درست؛ بردارهای تکانه و سرعت هم جهت‌اند. همچنین بردارهای نیرو و شتاب نیز هم جهت‌اند. در حرکت هماهنگ ساده زمانی که نوسانگر به مرکز نوسان نزدیک می‌شود تندی آن افزایش می‌یابد. در این لحظه بردارهای مکان و سرعت خلاف جهت یکدیگرند و بالعکس.

ب) درست؛ در لحظه عبور از مرکز نوسان بردار مکان تغییر جهت می‌دهد و در این لحظه تندی نوسانگر بیشینه است.

پ) درست؛ در لحظه‌ای که بردارهای شتاب و سرعت هم جهت‌اند، نوع حرکت تندشونده و نوسانگر به مرکز نوسان نزدیک می‌شود. بنابراین انرژی پتانسیل آن در حال کاهش است.

ت) نادرست؛ بنایه رابطه $a = -\omega^2 x$ همواره بردار مکان و بردار شتاب خلاف جهت یکدیگرند.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۳ تا ۶۷)

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k}} \xrightarrow{m=0/5 \text{ kg}, \pi=3, k=200 \text{ N/m}} T = 2 \times 3 \sqrt{\frac{0/5}{200}} = 2 \times 3 \times \frac{1}{20} = 0/3 \text{ s}$$

$$n = \frac{t}{T} \xrightarrow{T=0/3 \text{ s}} n = \frac{t}{0/3} \Rightarrow t = 1/5 \text{ s}$$

(فیزیک ۳ - صفحه ۶۵)

(امیرحسین برادران)

گزینه «۲»

-۷۷

انرژی جنبشی آونگ هنگام عبور از وضع تعادل برابر با انرژی مکانیکی آونگ است.

$$\begin{aligned} E &= \frac{1}{2} m A^2 \omega^2 \xrightarrow{a_{\max} = A\omega^2} E = \frac{1}{2} F_{\max} A \\ \Rightarrow \frac{E_A}{E_B} &= \frac{(F_{\max})_A}{(F_{\max})_B} \times \frac{A_A}{A_B} \xrightarrow{E_A = \gamma E_B} \\ \gamma &= \frac{1}{\gamma} \times \frac{A_A}{A_B} \Rightarrow \frac{A_A}{A_B} = 6 \end{aligned}$$

اکنون با توجه به رابطه شتاب بیشینه داریم:

$$\begin{aligned} a_{\max} &= A\omega^2 \Rightarrow \frac{(a_{\max})_A}{(a_{\max})_B} = \frac{A_A}{A_B} \times \frac{(\omega_A)^2}{(\omega_B)^2} \\ &\xrightarrow{\omega = \sqrt{\frac{g}{L}}} \frac{(a_{\max})_A}{(a_{\max})_B} = \frac{A_A}{A_B} \times \frac{L_B}{L_A} \end{aligned}$$

$$\xrightarrow{\frac{L_B}{L_A} = \frac{1}{2}, A_A = 6 A_B} \frac{(a_{\max})_A}{(a_{\max})_B} = 6 \times \frac{1}{2} = 3$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

(مریم شیخ‌مومو)

گزینه «۳»

-۷۸

ابتدا دوره تناوب آونگ را بعد از کاهش طول آن می‌یابیم. چون طول آونگ را

۳۶ درصد کاهش داده‌ایم، می‌توان نوشت:

$$L_2 = L_1 - 0/36 L_1 \Rightarrow L_2 = 0/64 L_1$$

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \sqrt{\frac{L_2}{L_1}} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \sqrt{\frac{0/64 L_1}{L_1}} \Rightarrow T_2 = 0/8 T_1$$

یعنی در حالت جدید عقریه ساعت شمار آونگ $0/8 T_1$ زمان نیاز دارد که یک دور کامل بزند، می‌دانیم عقریه ساعت شمار برای دور زدن کامل ۱۲ ساعت نیاز دارد. پس می‌توان نوشت:

$$T_2 = 0/8 \times 12 = 9/6 \text{ h}$$

$$F_2 = \frac{1}{3} F - 2F = \frac{2}{3} F$$

$$\frac{\frac{2}{3} F}{\frac{5}{3} F} = \frac{2}{5}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۵ تا ۷)

(مفهوم شریعت ناصری)

گزینه «۳»

فیزیک ۲

«۲» -۸۱

بعد از این که میله A را به الکتروسکوپ تماس می‌دهیم، بار الکتروسکوپ هم علامت بار میله A می‌شود. با توجه به این که با نزدیک کردن میله B به الکتروسکوپ، ورقه‌ها ابتدا نزدیک و سپس دور می‌شوند، میله B غیرهم‌علامت با بار الکتروسکوپ و در نتیجه بار میله A است. در نهایت بار ورقه‌ها بعد از نزدیک شدن میله B، هم‌علامت میله A است. بنابراین بار میله B منفی و بار میله A مثبت است.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۳ و ۴)

گزینه «۲»

«۲» -۸۲

ابتدا بار هسته Y را به دست می‌آوریم.
 $q_Y = n_Y e = 40 \times 1 / 6 \times 10^{-19} = 6.67 \times 10^{-19} C$

از قانون کولن می‌توان بار هسته X را به دست آورد.

$$F = k \frac{q_Y q_X}{r^2} \Rightarrow 2 / 88 \times 10^{-18} = \frac{9 \times 10^9 \times 6.67 \times 10^{-19} q_X}{16 \times 10^{-18}}$$

$$q_X = 8 \times 10^{-18} C$$

$$q_X = n_X e \Rightarrow 8 \times 10^{-18} = n_X \times 1 / 6 \times 10^{-19} \Rightarrow n_X = 50$$

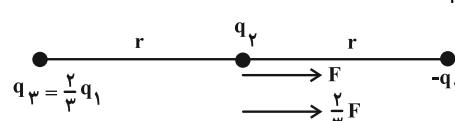
تعداد پروتون‌ها در هسته X ، ۵۰ عدد می‌باشد پس تعداد نوترون‌ها
 $120 - 50 = 70$ عدد می‌باشد.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۳ و ۵)

گزینه «۱»

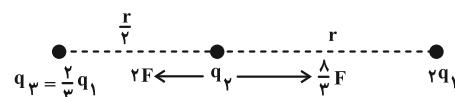
«۱» -۸۳

اگر نیروی بین بار q_1 و q_2 در فاصله r از یکدیگر را F بنامیم، برایند نیروهای وارد بر بار q_2 در ابتدا به صورت زیر است. (فرض کنید q_1 و q_2 همنام‌اند).

$$F_1 = F + \frac{2}{3} F = \frac{5}{3} F$$

در حالت دوم شکل به صورت زیر می‌شود:

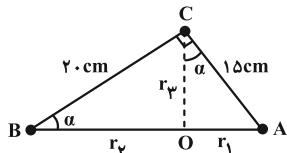
(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۵ تا ۷)

گزینه «۲»

«۲» -۸۴

(زهره آقامحمدی)

با توجه به رابطه فیثاغورث طول ضلع AB برابر ۲۵ cm خواهد شد.

$$AB = \sqrt{AC^2 + BC^2} = \sqrt{15^2 + 20^2} = 25 \text{ cm}$$

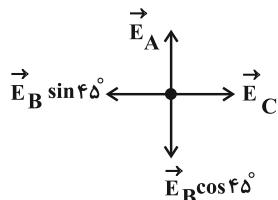
با مساوی قرار دادن $\cos \alpha$ در دو مثلث ABC و AOC فاصله r_3 را

می‌یابیم:

$$\cos \alpha = \frac{BC}{AB} = \frac{r_3}{AC} \Rightarrow \frac{20}{25} = \frac{r_3}{15} \Rightarrow r_3 = 12 \text{ cm}$$

(امیرحسین برادران)

-۸۶ «گزینه ۲»

ابتدا میدان الکتریکی حاصل از بار q_A را در نقطه M به دست می‌آوریم:

$$E_A = 9 \times 10^9 \times \frac{4}{36} = 10^7 \frac{N}{C} \Rightarrow \vec{E}_A = 10^7 \hat{j}$$

اکنون میدان الکتریکی بار q_B در نقطه M و مقدار بار q_B را به دست می‌آوریم.

$$E_t = E_B \cos 45^\circ - E_A \Rightarrow 1/5 \times 10^7 = E_B \cos 45^\circ - 10^7$$

$$\Rightarrow E_B \cos 45^\circ = 2/5 \times 10^7 \frac{N}{C}$$

$$\frac{\cos 45^\circ = \frac{\Delta}{r}}{E_B = 9 \times 10^9 \frac{q_B}{(6\sqrt{2})^2}} \Rightarrow 9 \times 10^9 \times \frac{q_B}{36 \times 2} \times \frac{\Delta}{r} = 2/5 \times 10^7$$

$$\Rightarrow q_B = 28 \mu C$$

با توجه به این که میدان در نقطه M مؤلفه افقی ندارد، بنابراین برایند

میدان حاصل از بار q_C و مؤلفه افقی میدان حاصل از بار q_B در نقطه M صفر است.

$$E_B \sin 45^\circ = E_C \Rightarrow \frac{q_B}{(\sqrt{2} \times 6)^2} \times \frac{\Delta}{r} = \frac{|q_C|}{6^2}$$

$$\Rightarrow |q_C| = 10 \mu C$$

با توجه به جهت میدانها در نقطه M ، $q_B > 0$ و $q_C < 0$ است. پس

داریم:

$$\begin{cases} q_A = -4 \mu C \\ q_B = 28 \mu C \\ q_C = -10 \mu C \end{cases}$$

پس از تماس، بار هر کدام از گویها برابر است با:

$$q'_A = q'_B = q'_C = \frac{q_A + q_B + q_C}{3}$$

$$= \frac{-4 + 28 - 10}{3} = \frac{14}{3} \mu C$$

اکنون نسبت نیرویی که گوی A و B در حالت دوم به هم وارد می‌کنند را به حالت قبل به دست می‌آوریم:

سپس $\sin \alpha$ را در دو مثلث AOC و ABC مساوی قرار داده و r_1 و r_2 را به دست می‌آوریم:

$$\sin \alpha = \frac{AC}{AB} = \frac{r_1}{AC} \Rightarrow \frac{15}{25} = \frac{r_1}{15}$$

$$\Rightarrow r_1 = 9 \text{ cm} \Rightarrow r_2 = 25 - r_1 = 16 \text{ cm}$$

اکنون میدان‌های الکتریکی حاصل از بارها را در نقطه O می‌یابیم:

$$E = k \frac{|q|}{r^2} \Rightarrow E_1 = k \frac{|q_1|}{r_1^2} = \frac{9 \times 10^{-9} \text{ C}}{9 \times 10^{-2} \text{ m}}$$

$$E_1 = 9 \times 10^9 \frac{18 \times 10^{-9}}{81 \times 10^{-4}} \Rightarrow E_1 = 2 \times 10^4 \frac{N}{C}$$

$$E_2 = 9 \times 10^9 \times \frac{64 \times 10^{-9}}{(16 \times 10^{-2})^2} = \frac{9 \times 64}{16 \times 16 \times 10^{-4}}$$

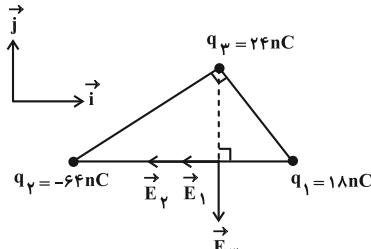
$$= 2/25 \times 10^4 \frac{N}{C}$$

$$E_3 = 9 \times 10^9 \times \frac{24 \times 10^{-9}}{(12 \times 10^{-2})^2} = \frac{9 \times 24}{12 \times 12 \times 10^{-4}}$$

$$= 1/5 \times 10^4 \frac{N}{C}$$

با توجه به این که بردار میدان الکتریکی از بار مثبت خارج و به بار منفی وارد

می‌شود، جهت میدان‌ها را در نقطه O رسم می‌کنیم:

از شکل مشخص است که:

$$\begin{cases} \vec{E}_1 = 2 \times 10^4 (-\vec{i}) \\ \vec{E}_2 = 2/25 \times 10^4 (-\vec{i}) \\ \vec{E}_3 = 1/5 \times 10^4 (-\vec{j}) \end{cases}$$

در نتیجه داریم:

$$\vec{E} = \vec{E}_1 + \vec{E}_2 + \vec{E}_3 = -2 \times 10^4 \vec{i} - 2/25 \times 10^4 \vec{i} - 1/5 \times 10^4 \vec{j}$$

$$\Rightarrow \vec{E} = -4/25 \times 10^4 \vec{i} - 1/5 \times 10^4 \vec{j}$$

$$= (-425 \vec{i} - 150 \vec{j}) \times 10^4 \frac{N}{C}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

$$E = \frac{\Delta V}{d} \xrightarrow[\text{ثابت}]{\text{میدان یکنواخت}} \frac{V_M - V_A}{d'} = \frac{V_M - V_N}{d}$$

$$\Rightarrow \frac{0 - (-12)}{d'} = \frac{0 - (-20)}{40} \Rightarrow \frac{12}{d'} = \frac{20}{40} \Rightarrow d' = 24 \text{ cm}$$

$$d'' = 40 - 24 = 16 \text{ cm} = 160 \text{ mm}$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۲۶ تا ۲۳)

(دنبال راست)

گزینه ۱

ابتدا بار کره را بعد از جدا کردن الکترون ها حساب می کنیم:

$$q = ne \xrightarrow[n=3 \times 10^{19}]{e=1.6 \times 10^{-19} \text{ C}} q = 48.0 \times 10^{-6} = 48.0 \mu\text{C}$$

بار الکتریکی روی سطح خارجی رسانا قرار می گیرد. بنابراین چگالی سطحی
بار الکتریکی در سطح داخلی پوسته صفر خواهد شد و تمامی بار روی سطح
خارجی قرار خواهد گرفت.

$$\sigma_{\text{خارجی}} = \frac{q}{A} = \frac{q}{4\pi r^2} \xrightarrow[\text{خارجی}]{\pi=3, q=48.0 \mu\text{C}} r_{\text{خارجی}} = 25 \text{ cm} = \frac{1}{4} \text{ m}$$

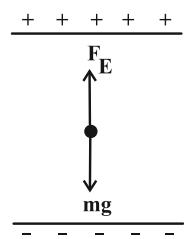
$$\sigma_{\text{خارجی}} = \frac{48.0}{4 \times 3 \times \left(\frac{1}{4}\right)^2} = 64.0 \frac{\mu\text{C}}{\text{m}^2}$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۲۷ تا ۳۲)

(امیرحسین برادران)

گزینه ۴

در ابتدا که حرکت بار یکنواخت است چون جهت نیروی وزن به سمت پایین
است، پس جهت $\vec{F}_E$ به سمت بالا است و با توجه به این که صفحه بالایی
است، مثبت است، بنابراین $\theta < 90^\circ$ است و از آنجا که بار با تندی ثابت در حال
حرکت است پس $F_E = mg$ است. با عوض شدن پایانه های با تری جهت
نیروی میدان هم عکس شده و بار با شتاب $2g$ به سمت پایین به صورت
تندشونده به حرکت خود ادامه می دهد و انرژی پتانسیل الکتریکی آن کاهش
می یابد. با توجه به توضیحات تنها مورد (ب) نادرست است.

(فیزیک ۲ - صفحه های ۲۱ تا ۲۳)

$$\frac{F'_{AB}}{F_{AB}} = \frac{\frac{14}{3} \times \frac{14}{3}}{4 \times 28} = \frac{7}{36}$$

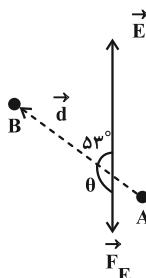
(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۶ تا ۲۱)

(علیرضا بیاری)

گزینه ۳

-۸۷

نیروی الکتریکی $\vec{F} = q\vec{E}$ در خلاف جهت میدان الکتریکی $\vec{E}$ یعنی رو به
پایین بر بار q اثر می کند. زیرا $q < 0$ است. همچنین با توجه به شکل، این
نیرو با جهت جابه جایی $\vec{d}$ که از A به طرف B است زاویه
 $\theta = 180^\circ - 53^\circ = 127^\circ$ می سازد. اکنون کار نیروی الکتریکی را به دست
می آوریم:

$$W_E = |q| |E| d \cos \theta \xrightarrow[|q|=5 \times 10^{-3} \text{ C}, E=6 \times 10^4 \frac{\text{N}}{\text{C}}]{d=20 \text{ cm}=0.2 \text{ m}, \theta=127^\circ} W_E = 5 \times 10^{-3} \times 6 \times 10^4 \times 0.2 \cos(127^\circ)$$

$$W_E = 60(-0.6) = -36 \text{ J} \Rightarrow W_E = -36 \text{ J}$$

تفعیل انرژی پتانسیل به صورت زیر محاسبه می شود:

$$\Delta U = -W_E \xrightarrow[W_E=-36 \text{ J}]{\Delta U = 36 \text{ J}}$$

علامت مثبت نشان می دهد که انرژی پتانسیل افزایش یافته است.

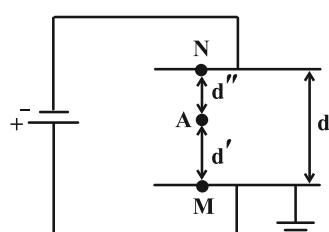
(فیزیک ۲ - صفحه های ۲۱ تا ۲۳)

(علی برزکر)

گزینه ۴

-۸۸

با توجه به شکل می توان پتانسیل صفحه پایینی را برابر صفر گرفت؛ چون به
زمین وصل است.

$$V_M - V_N = 20 \xrightarrow[V_M=0]{V_N = -20 \text{ V}}$$

وات یکا می‌باشد نه کمیت!

$$C \rightarrow F = \frac{kg}{m \cdot s^2} \Rightarrow CD = \frac{kg \cdot m^2}{s^3} = \frac{kg}{m \cdot s^2} \times D$$

$$\Rightarrow [D] = \frac{m^3}{s}$$

(فیزیک ۱ - صفحه ۱۱)

(دانیال راستی)

گزینه «۲»

ابتدا چگالی محلول اولیه را که از جرم برابری از A و B تشکیل شده است، را به دست می‌آوریم:

$$\rho = \frac{m_A + m_B}{V_A + V_B} \xrightarrow{m_A = m_B, V_A = \frac{m_A}{\rho_A}} \rho_B = \frac{m_B}{V_B} = \frac{m_A}{\rho_B}$$

$$\rho = \frac{m_A + m_B}{\frac{m_A}{\rho_A} + \frac{m_A}{\rho_B}} \xrightarrow{\rho_A = 1/\Delta \frac{g}{cm^3}, \rho_B = 1/\Delta \frac{g}{cm^3}}$$

$$\rho = \frac{\gamma m_A}{\frac{m_A}{1/\Delta} + \frac{m_A}{1}} = 1/2 \frac{g}{cm^3}$$

محلول نهایی از ترکیب حجم برابری از محلول اولیه و مایع A به دست می‌آید. بنابراین چگالی محلول نهایی، برابر میانگین این دو است:

$$\rho' = \frac{\rho + \rho_A}{2} \xrightarrow{\rho_A = 1/\Delta \frac{g}{cm^3}, \rho = 1/2 \frac{g}{cm^3}} \rho' = \frac{1/2 + 1/\Delta}{2}$$

$$= 1/35 \frac{g}{cm^3} = 1350 \frac{kg}{cm^3}$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

(زهره آقامحمدی)

گزینه «۱»

ابتدا حجم استوانه را می‌یابیم:

$$\rho = \frac{m}{V} \xrightarrow{m = \pi / 6 kg, \rho = 9 \times 10^3 \frac{kg}{m^3}} 9 \times 10^3 = \frac{3/6}{V}$$

$$\Rightarrow V = 4 \times 10^{-4} m^3 \xrightarrow{1 m^3 = 10^6 cm^3} V = 400 cm^3$$

اکنون حجم ظاهری کره را محاسبه می‌کنیم:

$$V' = \frac{4}{3} \pi R^3 \xrightarrow{R = 5 cm, \pi = 3} V' = \frac{4}{3} \times 3 \times (5)^3$$

$$= 4 \times 125 = 500 cm^3$$

حجم حفره داخل کرده برابر است با:

$$V_{\text{حفره}} = V' - V_{\text{ظاهری}} = V' - V_{\text{واقعی}} \xrightarrow{V_{\text{ظاهری}} = 500 cm^3, V_{\text{واقعی}} = 400 cm^3} V_{\text{حفره}} = 100 cm^3$$

$$V_{\text{حفره}} = 500 - 400 = 100 cm^3$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

فیزیک ۱

گزینه «۱»

(امیرحسین برادران)

$$5 \text{ یکای اصلی متمایز} = R = \frac{J}{\text{mol} \cdot K} = \frac{\text{kg} \cdot m^2}{s^3 \cdot \text{mol} \cdot K}$$

$$3 \text{ یکای اصلی متمایز} = \text{میدان مغناطیسی} = \frac{N}{A \cdot m} = \frac{\text{kg} \cdot m}{s^2 \cdot A \cdot m} = \frac{\text{kg}}{A \cdot s^2}$$

$$3 \text{ یکای اصلی متمایز} = \text{گرمای ویژه} = \frac{J}{\text{kg} \cdot K} = \frac{\text{kg} \cdot m^2}{s^2 \cdot \text{kg} \cdot K} = \frac{m^2}{s^2 \cdot K}$$

$$4 \text{ یکای اصلی متمایز} = \text{میدان الکتریکی} = \frac{N}{C} = \frac{\text{kg} \cdot m}{s^3 \cdot A}$$

(فیزیک ۱ - صفحه ۷)

گزینه «۲»

با استفاده از روش تبدیل زنجیره‌ای داریم:

$$9 \times 10^5 W \mu s \times \frac{1000 mW}{1 W} \times \frac{1 s}{10^6 \mu s} \times \frac{1 h}{3600 s}$$

$$= 2/5 \times 10^{-1} mWh$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

گزینه «۳»

تبدیل یکای هر کدام از گزینه‌ها را به صورت زیر انجام می‌دهیم:
(۱)

$$3/9 \times 10^{-7} cm^2$$

$$= 3/9 \times 10^{-7} cm^2 \times \left(\frac{10^{-2} m}{1 cm} \times \frac{1 \mu m}{10^{-6} m} \right)^2 = 39 \mu m^2$$

(۲)

$$1/2 \times 10^7 \frac{ns}{mm^3} = 1/2 \times 10^7 \frac{ns}{mm^3} \times \frac{10^{-9} s}{1 ns} \times \frac{1 Ts}{10^{12} s}$$

$$\times \left(\frac{1 mm}{10^{-3} m} \times \frac{10^3 m}{1 km} \right)^3 = 1/2 \times 10^4 \frac{Ts}{km^3}$$

(۳)

$$2/3 \times 10^{-7} \frac{ms}{Mm^3} = 2/3 \times 10^{-7} \frac{ms}{Mm^3} \times \frac{10^{-3} s}{1 ms} \times \frac{1 ps}{10^{-12} s}$$

$$\times \left(\frac{1 Mm}{10^6 m} \times \frac{10^9 m}{1 Gm} \right)^3 = 2/3 \times 10^{11} \frac{ps}{Gm^3}$$

(۴)

$$10^{-7} \frac{\mu m^2}{ng \cdot ps^2} = 10^{-7} \frac{\mu m^2}{ng \cdot ps^2} \times \left(\frac{10^{-6} m}{1 \mu m} \times \frac{1 cm}{10^{-2} m} \right)^2$$

$$\times \frac{1 ng}{10^{-9} g} \times \frac{10^1 g}{1 dag} \times \left(\frac{1 ps}{10^{-12} s} \times \frac{10^9 s}{1 Gs} \right)^2 = 10^{37} \frac{cm^2}{dag \cdot Gs^2}$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

گزینه «۴»

(کاظم منشاری)

$$\begin{cases} A \rightarrow \text{انرژی} = \frac{kg \cdot m^2}{s^2} \\ B \rightarrow \text{زمان} = s \end{cases} \Rightarrow \frac{A}{B} = \frac{\text{انرژی}}{\text{زمان}} = \text{توان} = \frac{kg \cdot m^2}{s^3}$$

$$\Rightarrow V = a \cdot b \cdot c = 3 \times 10^{-1} m \times 1 m \times 5 \times 10^{-3} m \\ = 15 \times 10^{-4} m^3$$

$$V_{\text{ظاهری}} = 15 \times 10^{-4} m^3 \times \frac{10^6 \text{ cm}^3}{1 \text{ m}^3} = 1500 \text{ cm}^3$$

روش دوم) محاسبه حجم ظاهری: (برای تبدیل واحد و محاسبه حجم، کافی است به جای نماد انگلیسی (مانند d دسی، m میکرو، m میلی) نماد ریاضی آنها را بنویسیم:

$$V_{\text{ظاهری}} = a \cdot b \cdot c = (3 \times 10^{-1} m) \times (10^6 \times 10^{-9} m) \times (5 \times 10^{-3} m)$$

$$= 15 \times 10^{-4} m^3 \times \frac{10^6 \text{ cm}^3}{1 \text{ m}^3} = 1500 \text{ cm}^3$$

سپس از رابطه چگالی، حجم واقعی را به دست می‌آوریم:

$$\rho = \frac{m}{V} \quad \rho = \lambda \frac{\text{kg}}{\text{L}} = \lambda \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \rightarrow \lambda = \frac{6400}{V}$$

$$\Rightarrow V_{\text{واقعی}} = 100 \text{ cm}^3$$

$$V_{\text{حفره}} = V_{\text{ظاهری}} - V_{\text{واقعی}} = 1500 - 100 = 1400 \text{ cm}^3$$

در نهایت با داشتن حجم حفره، می‌توان جرم مایعی که درون حفره ریخته می‌شود را به دست آورد:

$$\rho_{\text{مایع}} = \frac{m_{\text{مایع}}}{V_{\text{مایع}}} \quad \rho_{\text{مایع}} = \frac{1/2 \text{ g}}{100 \text{ cm}^3} \rightarrow 1/2 = \frac{m_{\text{مایع}}}{100}$$

$$\Rightarrow m_{\text{مایع}} = 840 \text{ g}$$

(غیریک - صفحه‌های ۷ تا ۱۸)

(مبتنی نکوئیان)

«۴» - ۱۰۰

با استفاده از رابطه چگالی ($\rho = \frac{m}{V}$) می‌توان نوشت:

$$V_{\text{بخار}} = \frac{m_{\text{بخار}}}{\rho_{\text{بخار}}} \quad m_{\text{بخار}} = 6/3 \text{ kg} = 6300 \text{ g}$$

$$V_{\text{بخار}} = V_1 = \frac{6300}{6/9} = 7000 \text{ cm}^3$$

$$V_2 = V_1 + V_{\text{آب}} = \frac{m_2 \text{ بخار}}{\rho_{\text{بخار}}} + \frac{m_2 \text{ آب}}{\rho_{\text{آب}}}$$

$$m_2 \text{ آب} = 6/4 m_1 \text{ بخار}, \quad m_2 \text{ بخار} = 6/6 m_1 \text{ بخار}$$

$$V_2 = \frac{(6/6)(6300)}{6/9} + \frac{(6/4)(6300)}{6/9} = 4200 + 2520 = 6720 \text{ cm}^3$$

و در نهایت، درصد تغییرات حجم را به صورت زیر به دست می‌آوریم:

$$\frac{V_2 - V_1}{V_1} \times 100 = \frac{\text{درصد تغییرات}}{\text{کل}}$$

$$\Rightarrow \frac{6720 - 7000}{7000} \times 100 = -4\%$$

بنابراین حجم مخلوط، ۴ درصد کاهش می‌یابد.

(غیریک - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

(علیرضا بیاری)

«۹۷ - گزینه ۱»

ابتدا نسبت چگالی دو جسم را می‌نویسیم تا چگالی جسم A را به دست آوریم:

$$\frac{\rho_B}{\rho_A} = \frac{\frac{m_B}{V_B}}{\frac{m_A}{V_A}} \Rightarrow \frac{\rho_B}{\rho_A} = \frac{m_B \times V_A}{m_A \times V_B}$$

$$\rho_B = \frac{g}{cm^3}, \quad m_A = ۳۰g, \quad m_B = ۹۰g$$

$$V_A = V_B = V'$$

$$\frac{6}{\rho_A} = \frac{90}{30} \Rightarrow \rho_A = 2 \frac{g}{cm^3}$$

سپس جرم گلوله‌ای از A به حجم ۵ cm³ را حساب می‌کنیم:

$$m_A = \rho_A V_A \quad \frac{\rho_A = 2 \frac{g}{cm^3}}{V_A = 5 cm^3} \rightarrow m_A = 2 \times 5 = 10g$$

(غیریک - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

(کاظم منشاری)

«۹۸ - گزینه ۴»

$$V_{\text{واقعی}} = \frac{m}{\rho} \quad \frac{m = ۲/۷۸ kg = ۲۷۸ g}{\rho = ۱۳/۹ \frac{g}{cm^3}} \rightarrow V_{\text{واقعی}} = 200 \text{ cm}^3$$

$$V_{\text{ظاهری}} = r^2 \pi h \quad \frac{D = ۸ cm, r = ۴ cm}{h = ۰/۲ m = ۲ cm} \rightarrow V_{\text{ظاهری}} = 96 \text{ cm}^3$$

$$V_{\text{حفره}} = V_{\text{ظاهری}} - V_{\text{واقعی}}$$

$$96 - 200 = 760 \text{ cm}^3 = 7/6 \times 10^{-4} m^3$$

اگر نون با داشتن چگالی طلا، نقره و آبیاز، درصد حجمی نقره به کار رفته در آبیاز را محاسبه می‌کنیم:

$$\rho_{\text{آبیاز}} = \frac{V_{\text{نقره}} + V_{\text{طلا}} + V_{\text{آبیاز}}}{V_{\text{نقره}} + V_{\text{طلا}}} \quad \frac{V_{\text{نقره}} = V_{\text{آبیاز}} + V_{\text{طلا}}}{V_{\text{نقره}} + V_{\text{طلا}}} \rightarrow$$

$$\rho_{\text{آبیاز}} = \left(\frac{V_{\text{نقره}} - V_{\text{آبیاز}}}{V_{\text{آبیاز}}} \right) \rho_{\text{نقره}} + \frac{V_{\text{آبیاز}}}{V_{\text{آبیاز}}} \rho_{\text{طلا}}$$

$$\rho_{\text{آبیاز}} = (1-x) \rho_{\text{نقره}} + x \rho_{\text{طلا}} \quad \frac{V_{\text{نقره}}}{V_{\text{آبیاز}}} = x \quad \text{داریم:}$$

$$13/9 = 19(1-x) + 10/5x \Rightarrow x = \frac{V_{\text{نقره}}}{V_{\text{آبیاز}}} = 0/6 \Rightarrow x = 60\%$$

(غیریک - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

(ممدوح منصوری)

«۹۹ - گزینه ۴»

ابتدا حجم ظاهری مکعب مستطیل را از رابطه $V = a \times b \times c$ حساب می‌کنیم.

$$\left. \begin{aligned} a &= ۳ dm \times \frac{1m}{10 dm} = ۳ \times 10^{-1} m \\ b &= 10^6 \mu m \times \frac{1m}{10^6 \mu m} = 1m \\ c &= ۵ mm \times \frac{1m}{10^3 mm} = 5 \times 10^{-3} m \end{aligned} \right\}$$

(روزبه رضوانی)

«۳» - گزینه ۱۰۳

با توجه به جدول برای تهیه هر ۱۰۰ گرم از این آلیاژ به ۲۸ گرم نقره نیاز است. برای تولید نقره نمی‌توان از برقکافت محلول AgCl استفاده کرد، چون در آب نامحلول است.

$$\text{? mol AgNO}_3 = 28 \text{ g Ag} \times \frac{1 \text{ mol}}{108 \text{ g}} \times \frac{1 \text{ mol AgNO}_3}{1 \text{ mol Ag}}$$

$$= 0.26 \text{ mol AgNO}_3$$

برای داشتن این مقدار نقره نیترات باید $125 \text{ L} / 0.26 \text{ mol AgNO}_3$ محلول ۰/۰۸ مولار آن را تهیه کرد.

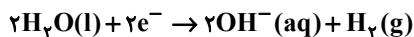
$$\text{محلول } 0.26 \text{ mol AgNO}_3 \times \frac{1 \text{ L}}{0.08 \text{ mol AgNO}_3} = 0.125 \text{ L}$$

(شیمی ۳ - آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۵۴ تا ۶۲)

(پیمان فوایوی‌مهر)

«۳» - گزینه ۱۰۴

آن دستگاه Si است و نیم‌واکنش کاهش آن همانند نیم‌واکنش کاهش در برقکافت آب به صورت زیر است:

(شیمی ۳ - آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

(علیرضا کیانی (وست))

«۲» - گزینه ۱۰۵

بررسی همه موارد:

مورد اول: درست؛ افزودن کلسیم کلرید نقطه ذوب سدیم کلرید را به میزان 214°C یا 214 K پایین می‌آورد.

مورد دوم؛ نادرست؛ زیرا تهیه فلز سدیم از طریق برقکافت نمک مذاب آن در سلول الکتروولتی صورت می‌گیرد که در این سلول انرژی الکتریکی به شیمیابی تبدیل می‌شود.

مورد سوم؛ نادرست؛ گاز کلر در آند و فلز سدیم در کاتد تولید می‌شود. مورد چهارم؛ نادرست؛ فلز سدیم در ترکیب‌های گوناگون خود در طبیعت تنها به شکل یون‌های سدیم وجود دارد و به صورت آزاد و عنصری یافت نمی‌شود.

(شیمی ۳ - آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

شیمی ۳

«۳» - گزینه ۱۰۱

(میلاد شیخ‌الاسلامی)

درست است که فراورده واکنش سلول سوختی هیدروژن-اکسیژن بخارآب است اما در مراحل تولید سوخت مورد نیاز سلول، مراحل تولید دستگاه و حمل و نقل لوازم مورد نیاز قطعاً آلاینده‌های نیز تولید و وارد هواکره می‌شوند.

(شیمی ۳ - آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴)

(امین نوروزی)

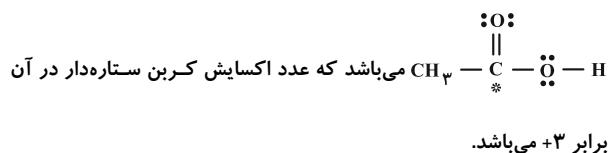
«۴» - گزینه ۱۰۲

تنه عبارات (پ) و (ت) درست می‌باشند.

بررسی همه عبارات:

(آ) در این واکنش یون نیتریت (NO_2^-) نقش کاهنده را دارد.(ب) گونه کاهنده یون نیتریت (NO_2^-) است که در اثر اکسایش به یوننیترات (NO_3^-) تبدیل می‌شود و عدد اکسایش اتم مرکزی یعنی اتم N از $+3$ به $+5$ می‌رسد. در نتیجه تغییر عدد اکسایش برابر با 2 خواهد بود.

آشناترین کربوکسیلیک اسید نیز استیک اسید با ساختار

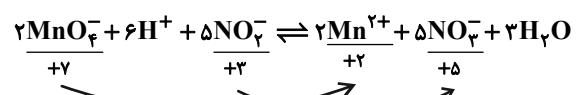

(پ) تعداد الکترون‌های مبادله شده برابر است با:

تغییر عدد اکسایش $\times$ ضریب $\times$ زیروند = تعداد -6 مبادله شده

$$10 = 1 \times 5 \times 2$$

(ت)

۲ درجه اکسایش کاهنده

(شیمی ۳ - آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۴۰، ۴۱ و ۵۳)

که مجموع ضرایب گونه‌ها در این واکنش برابر با ۲۸ است.

موازنی واکنش چهارم به شکل زیر است:

$$28 - 6 = 22$$

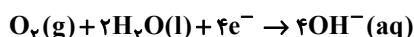
که مجموع ضرایب برابر ۶ است.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۴۳ و ۵۲)

(هاری مهدیزاده)

«۴» - ۱۰۹

نیم واکنش کاوش در آهن گالوانیزه و حلبی به صورت زیر می‌باشد:

(حالت فیزیکی آب در نیم واکنش کاوش، مایع است.)

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۵۱ و ۵۹)

(ممدرضا پورجاویر)

«۴» - ۱۱۰

ابتدا باید غلظت محلول HNO_3 (به عنوان یک اسید قوی) را به دست

آوریم:

$$\text{pH} = 2 \Rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-\text{pH}} = 10^{-2} = 0.01 \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\Rightarrow [\text{HNO}_3] = [\text{H}^+] = 0.01 \text{ mol.L}^{-1}$$

به این ترتیب مقدار گاز CO_2 حاصل از واکنش اول به صورت زیر محاسبه

خواهد شد:

$$\frac{0.01 \text{ mol HNO}_3}{3 \text{ L}} \times \frac{1 \text{ mol CO}_2}{1 \text{ mol HNO}_3} \times \frac{\text{محلول}}{1 \text{ L}} = 0.03 \text{ mol CO}_2$$

$$= 0.03 \text{ mol CO}_2$$

از آنجا که در طی فرایند هال به ازای تولید هر ۳ مول CO_2 ۱۲ مول

الکترون مبادله می‌شود، برای تعیین تعداد الکترون‌های مبادله شده در این

فرایند (که با تولید $0.03 / 0$ مول CO_2 همراه است) خواهیم داشت:

$$0.03 \text{ mol CO}_2 \times \frac{12 \text{ mol e}^-}{3 \text{ mol CO}_2} \times \frac{6 / 0.2 \times 10^{23} \text{ e}^-}{1 \text{ mol e}^-} = 72 / 24 \times 10^{21}$$

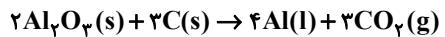
(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

(شهرزاد معرفت‌ایزدی)

«۴» - ۱۰۶

موارد (ب) و (پ) نادرست هستند.

ب) واکنش فرایند هال:

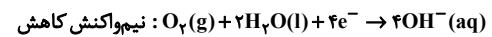
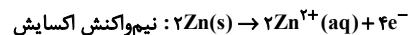
$$\frac{5}{7} = \frac{\text{مجموع ضرایب واکنش دهنده‌ها}}{\text{مجموع ضرایب فراورده‌ها}}$$

پ) سنگ معدن بوکسیت، آلومنیم اکسید ناخالص است.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

«۳» - ۱۰۷

آهن سفید ورقه پوشیده شده آهن توسط فلز روی می‌باشد:

با توجه به ضرایب $\text{Zn}(\text{s})$ و $\text{O}_2(\text{g})$ سرعت مصرف فلز روی (آن) برابر

26 mol.s^{-1} می‌باشد.

$$? \text{ g Zn} = 2 \text{ min} \times \frac{60 \text{ s}}{1 \text{ min}} \times \frac{26 \text{ mol Zn}}{1 \text{ s}}$$

$$\times \frac{65 \text{ g Zn}}{1 \text{ mol Zn}} = 2028 \text{ g Zn}$$

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)

«۲» - ۱۰۸

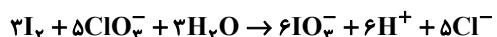
(امین نوروزی)

واکنش‌های دوم و سوم جزو واکنش‌های اکسایش - کاوش نمی‌باشند. چون طی واکنش عدد اکسایش هیچ اتمی تغییری نکرده است.

واکنش ۱ و ۴: از روش اکسایش - کاوش موازنی را انجام می‌دهیم. همین تغییر عدد اکسایش عنصر کاوهنده را ضرب اکسنده و تغییر عدد اکسایش اکسنده را ضرب کاوهنده قرار می‌دهیم.

در واکنش ۱، I_2 ۱ درجه اکسایش و در ClO_3^- ، Cl^- ۶ درجه کاوش

یافته لذا موازنی به شکل زیر است:

شیمی ۲

گزینه «۱»

بررسی عبارت‌های نادرست:

پ) کشف و درک خواص یک ماده جدید پرچمدار توسعه فناوری است، نه توسعه پایدار.

ت) انسان نفت را از عناصر سازنده‌اش نمی‌سازد، بلکه فقط نفت را استخراج می‌کند.

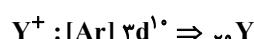
(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برایم؛ صفحه‌های ۱ تا ۳)

گزینه «۴»

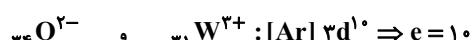
ابتدا a , b و c را به دست می‌آوریم.

$$a = 5$$

$$\frac{1=1}{1=0} = \frac{2p^6 + 3p^6}{1s^2 + 2s^2 + 3s^2} = \frac{12}{6} = 2 \Rightarrow b = 2$$

$$\frac{1=1}{1=0} = \frac{12}{6} = 2 = d$$

$$\frac{1=1}{1=0} = \frac{12}{2}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست؛ زیرا ${}_{29}Y$ از قاعدة آبا پیروی نمی‌کند.گزینه «۲»: نادرست؛ زیرا ${}_{26}X$ و ${}_{31}W$ که با ${}_{22}, {}_{28}, {}_{29}, {}_{30}$ از عنصر فلزی با توجه به متفاوت بودن تعداد الکترون‌های $I = 1$ یا $I = 2$ ، نسبت شمارالکترون‌های $I = 2$ به نسبت شمار الکترون‌های دارای عدد کواتومی $I = 1$ به $I = 0$ در این عنصرها متفاوت است.گزینه «۳»: نادرست؛ زیرا یون پایدار ${}_{35}Br^-$ دارد در حالی که مجموع اعداد ردیف دوم جدول ۳۵ است.

گزینه «۴»: درست؛ زیرا در:

$$\frac{c}{10} = \frac{10}{10} = 1$$

$$\frac{12}{6} = 1 \quad \text{نسبت} \frac{b}{d} \text{ برابر است با:}$$

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برایم؛ صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

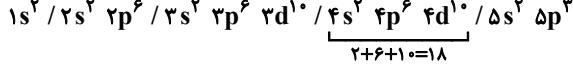
گزینه «۴»

شعاع اتم‌ها از بالا به پایین در گروه‌ها زیاد و از چپ به راست در دوره‌ها کم می‌شود.

(شیمی ۳- قدر هدایای زمینی را برایم؛ صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

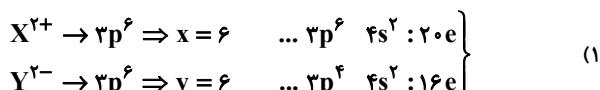
شهرزاد معرفت‌ابزاری

گزینه «۳»

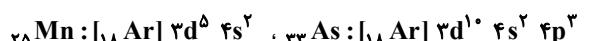
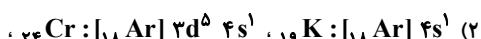
طبق اصل آفبا عنصری که آرایش الکترونی آن به $5p^3$ ختم شود آرایش الکترونی زیر را دارد.

که در لایه چهارم خود ۱۸ الکترون دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

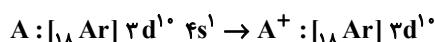

$$\Delta_e = 20 - 16 = 4$$

دارای زیرلایه نیم پر هستند.

(۴) اگر بعد از جدا کردن ۳ الکترون، ۲۶ الکترون باقی بماند، پس عنصر A دارای ۲۹ الکترون بوده است.

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برایم؛ صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

گزینه «۱»

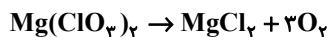
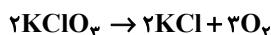
گزینه «۱»

با توجه به قوانین جدول تناوبی، هر چه فلز سمت چپ‌تر و پایین‌تر جدول تناوبی باشد، قدرت آن بیشتر است و فلز قوی‌تر و فعال‌تر می‌تواند فلز ضعیفتر موجود در ترکیب را خارج کند.

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برایم؛ صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

گزینه «۱»

گزینه «۱»

اگر جرم‌های برابر m از پاتسیم کلرات و منیزیم کلرات وارد واکنش شده باشند، داریم:

$$mg \ KClO_3 \times \frac{1 \ mol \ KClO_3}{122/5 \ g \ KClO_3} \times \frac{1/5 \ mol \ O_2}{1 \ mol \ KClO_3}$$

$$\times KClO_3 = mg \ Mg(ClO_3)_2$$

$$\times \frac{1 \ mol \ Mg(ClO_3)_2}{191 \ g \ Mg(ClO_3)_2} \times \frac{3 \ mol \ O_2}{1 \ mol \ Mg(ClO_3)_2}$$

$$\times \frac{KClO_3}{Mg(ClO_3)_2} \Rightarrow \frac{KClO_3}{Mg(ClO_3)_2} \text{ خلوص}$$

$$= \frac{3}{1/5} \times \frac{122/5}{191} \approx 1/28$$

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برایم؛ صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲) اگر عنصری در لایه ظرفیت خود الکترون‌های با $n=1$ داشته باشد حتماً

جزء دسته p است. در دسته p ، لایه ظرفیت به صورت $ns^2 np^x$ که از ۱ تا ۶ متغیر است. حال با توجه به این که $n=1$ و $l=1$ لایه ظرفیت برابر است پس این عنصر همان Si با آرایش الکترونی $1s^2 2s^2 2p^3$ است که نمی‌تواند یون تک اتمی تشکیل دهد.

۳) شکننده و سطح کدر به نافلزات اشاره دارد و چون حالت فیزیکی جامد است، منظور نافلزهای فسفر و گوگرد هستند.

$$\frac{2}{8} \times 100 = 25\%$$

۴) یک ویژگی مشترک نافلزها به اشتراک گذاشتن الکترون است. (عنصر کربن مثالی از نافلزات است که به آئیون تبدیل نمی‌شود.)

(شیمی ۲ - قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه‌های ۶ تا ۱۰)

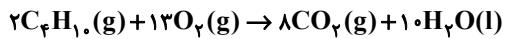
(هاری مهندی زاده)

گزینه «۱»

$$\begin{aligned} ?g CO_2 &= 168g NaHCO_3 \times \frac{60g NaHCO_3}{100g NaHCO_3} \\ &\times \frac{1mol NaHCO_3}{84g NaHCO_3} \times \frac{1mol CO_2}{1mol NaHCO_3} \times \frac{44g CO_2}{1mol CO_2} \\ &= 52/8g CO_2 \end{aligned}$$

$$CO_2 = \frac{CO_2 \text{ جرم}}{CO_2 \text{ حجم}} = \frac{52/8}{24} = 2/2 g \cdot L^{-1}$$

معادله موازن شده واکنش (II) به صورت زیر است:

$$\frac{\text{مقدار عملی}}{\text{مقدار نظری}} \times 100 = \text{بازده درصدی واکنش}$$

$$\Rightarrow 8 = \frac{52/8g}{x} \times 100 \Rightarrow x = 66g CO_2$$

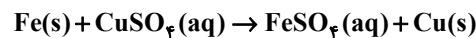
$$\begin{aligned} ?L C_4H_{10} &= 66g CO_2 \times \frac{1mol CO_2}{44g CO_2} \times \frac{2mol C_4H_{10}}{8mol CO_2} \\ &\times \frac{22/4L C_4H_{10}}{1mol C_4H_{10}} = 8/4L C_4H_{10} \end{aligned}$$

(شیمی ۲ - قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(پیمان فروابوی مهر)

۱۱۷ - گزینه «۴»

معادله واکنش فلز آهن با محلول مس (II) سولفات به صورت زیر است:

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) کانی کلسیم کربنات به رنگ زرد و کانی منگنز (II) کربنات به رنگ صورتی است.

۲) آهن پرصرف ترین فلز جهان است.

۳) آهن (II) هیدروکسید با سدیم کلرید واکنش نمی‌دهد.

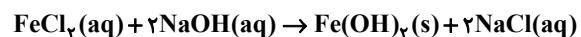
(شیمی ۲ - قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه‌های ۱۸ تا ۲۲)

(ممدرضا پورجاویر)

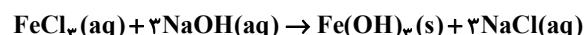
۱۱۸ - گزینه «۴»

واکنش‌های انجام شده به صورت زیر خواهد بود:

: تشکیل رسوب سبز رنگ

: تشکیل رسوب قهوه‌ای رنگ

اگر مقدار مول $Fe(OH)_3$ و $Fe(OH)_3$ را به ترتیب x و y در نظر بگیریم، جرم کلریدهای آهن در مخلوط اولیه برابر هستند با:

$$\begin{aligned} x \text{ mol } Fe(OH)_3 &\times \frac{1 \text{ mol } FeCl_3}{1 \text{ mol } Fe(OH)_3} \times \frac{127 \text{ g } FeCl_3}{1 \text{ mol } FeCl_3} \\ &= 127x \text{ g } FeCl_3 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} y \text{ mol } Fe(OH)_3 &\times \frac{1 \text{ mol } FeCl_3}{1 \text{ mol } Fe(OH)_3} \times \frac{162/5 \text{ g } FeCl_3}{1 \text{ mol } FeCl_3} \\ &= 162/5y \text{ g } FeCl_3 \end{aligned}$$

حال با توجه به اطلاعات داده شده می‌توان گفت:

$$\begin{cases} \frac{x}{y} = \frac{1}{2} \Rightarrow y = 2x \\ 127x + 162/5y = 904 \Rightarrow 127x + 162/5(2x) = 904 \\ \Rightarrow 452x = 904 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 4 \end{cases}$$

به این ترتیب برای تعیین درصد جرمی $FeCl_3$ در مخلوط اولیه خواهیم داشت:

$$\frac{FeCl_3 \text{ جرم}}{\text{جرم مخلوط اولیه}} \times 100 = \frac{162/5 \times 4}{904} \times 100 \approx 72$$

(شیمی ۲ - قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه ۱۹)

(علیرضا کیانی‌جوست)

۱۱۹ - گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

۱) در گروه ۱۸ جدول تناوبی آرایش لایه ظرفیت هلیم با سایر گازهای نجیب متفاوت است.

شیمی ۱

۱۲۱ - گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست: برای پیدا کردن رمز و راز هستی علاوه بر مطالعه خواص و رفتار ماده، برهمنکش نور با ماده نیز کمک کننده است.

(۲) نادرست: برخی (و نه تمام) دانشمندان بر این باورند که سرآغاز کیهان با انفجاری مهیب همراه بوده است.

(۳) نادرست: یکی از وظایف فضایم‌های وویجر ۱ و ۲ تشخیص ترکیب شیمیابی موجود در اتمسفر ۴ سیاره پیروزی سامانه خورشیدی بود و نه ترکیب شیمیابی درون آن‌ها.

(۴) درست: منظور از جهان مادی، جهان کنونی است.

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه‌های ۱ و ۲)

گزینه «۲»

عبارت‌های (ب) و (ت) درست‌اند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) نماد اتمی تکنسیم (^{99}Te) می‌باشد.

(پ) یون یدید با یون حاوی تکنسیم اندازه مشابهی دارد.

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه ۷)

گزینه «۳»

$$^{12}\text{C} = 12 \times 2 = 24$$

$$\begin{aligned} {}_{13}^{\text{Al}} &\Rightarrow p = 13 \\ &\Rightarrow e = 13 \end{aligned}$$

$$p + e = 26$$

$$M = \frac{(7 \times 24) + (2 \times 26)}{9} = 24 / 44$$

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه‌های ۵، ۶ و ۱۳ تا ۱۵)

گزینه «۴»

بررسی عبارات نادرست:

(آ) جرم اتمی میانگین هر عنصر، مجموع (درصد فراوانی هر ایزوتوپ) $\times$ جرم اتمی ایزوتوپ، برای تمام ایزوتوپ‌ها است.

ب) اتمی با نماد فرضی X_6 با اتمی که عدد اتمی آن ۳۴ باشد هم گروه است

و عنصری با نماد فرضی Z_{34} می‌تواند یون پایدار Z^{-2} را تشکیل دهد.

ت) هر گروه (و نه دوره) شامل عناصرها با خواص شیمیابی مشابه است.

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه‌های ۹ تا ۱۵)

(پارسا عیوض پور)

۱۲۵ - گزینه «۲»

$$\text{FeSO}_4 = \text{جرم مولی} = (56 + 32 + 4 \times 16) \text{ g.mol}^{-1} = 152 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$\text{H}_2\text{SO}_4 = \text{جرم مولی} = (2 \times 1 + 32 + 4 \times 16) \text{ g.mol}^{-1} = 98 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$\text{atom} \times \frac{1 \text{ mol H}_2\text{SO}_4}{98 \text{ g H}_2\text{SO}_4} \times \frac{6 \text{ mol}}{1 \text{ mol H}_2\text{SO}_4}$$

$$= 40 \text{ g FeSO}_4 \times \frac{1 \text{ mol FeSO}_4}{152 \text{ g FeSO}_4} \times \frac{4 \text{ mol O}}{1 \text{ mol FeSO}_4}$$

$$x = 14 / 38$$

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

(علیرضا کیانی (وست))

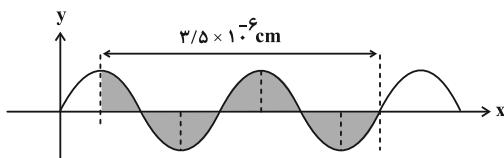
۱۲۶ - گزینه «۳»

بررسی موارد نادرست:

الف) نور سفید خورشید به هنگام خروج از منشور شامل بی‌نهایت طول موج

رنگی است.

ت) فاصله مشخص شده معادل $\frac{7}{4}\lambda$ است.

$$\frac{7}{4}\lambda = 3 / 5 \times 10^{-6} \text{ cm}$$

$$\Rightarrow \lambda = 2 \times 10^{-6} \text{ cm}$$

$$2 \times 10^{-6} \text{ cm} \times \frac{10^{-7} \text{ m}}{1 \text{ cm}} \times \frac{10^9 \text{ nm}}{1 \text{ m}} = 20 \text{ nm}$$

بنابراین موج A در ناحیه فرابنفش قرار می‌گیرد.

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱)

(میلاد شیخ‌الاسلامی)

شیمی ۱

۱۲۱ - گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست: برای پیدا کردن رمز و راز هستی علاوه بر مطالعه خواص و رفتار ماده، برهمنکش نور با ماده نیز کمک کننده است.

(۲) نادرست: برخی (و نه تمام) دانشمندان بر این باورند که سرآغاز کیهان با انفجاری مهیب همراه بوده است.

(۳) نادرست: یکی از وظایف فضایم‌های وویجر ۱ و ۲ تشخیص ترکیب شیمیابی موجود در اتمسفر ۴ سیاره پیروزی سامانه خورشیدی بود و نه ترکیب شیمیابی درون آن‌ها.

(۴) درست: منظور از جهان مادی، جهان کنونی است.

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه‌های ۱ و ۲)

(هادی مهریزاده)

گزینه «۲»

عبارت‌های (ب) و (ت) درست‌اند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) نماد اتمی تکنسیم (^{99}Te) می‌باشد.

(پ) یون یدید با یون حاوی تکنسیم اندازه مشابهی دارد.

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه ۷)

(امین نوروزی)

گزینه «۳»

$$^{12}\text{C} = 12 \times 2 = 24$$

$$\begin{aligned} {}_{13}^{\text{Al}} &\Rightarrow p = 13 \\ &\Rightarrow e = 13 \end{aligned}$$

$$p + e = 26$$

$$M = \frac{(7 \times 24) + (2 \times 26)}{9} = 24 / 44$$

(شیمی ا- کیهان زادگاه الغبای هستی؛ صفحه‌های ۵، ۶ و ۱۳ تا ۱۵)

(پارسا عیوض پور)

گزینه «۴»

بررسی عبارات نادرست:

(آ) جرم اتمی میانگین هر عنصر، مجموع (درصد فراوانی هر ایزوتوپ) $\times$ جرم اتمی ایزوتوپ، برای تمام ایزوتوپ‌ها است.

(امیر هاتمیان)

گزینه «۳» - ۱۲۹

عبارت‌های (الف)، (ب) و (ت) نادرست هستند.
بررسی عبارت‌ها:

(الف) گلوکز نشان‌دار برای تشخیص سرطان کاربرد دارد و برای درمان آن به کار نمی‌رود.

(ب) فراوانی رادیوایزوتوپی از اورانیم که به عنوان سوخت در نیروگاه‌ها به کار می‌رود در نمونه طبیعی آن کمتر از 7% درصد است.

(ب) ایزوتوپ‌های پرتوزا اغلب بر اثر متلاشی شدن، افزون بر ذره‌های پرانژی مقدار زیادی انرژی نیز آزاد می‌کنند.

(ت) نماد شیمیایی نخستین عنصر ساخت بشر (تکنسیم Tc) همانند فراوان‌ترین عنصر سازنده سیاره زمین (آهن Fe) دو حرفی است.

(ث)

$$\left. \begin{array}{l} {}^7_1 H : سنگین‌ترین رادیوایزوتوپ هیدروژن \\ = 7 - 1 = 6 = \text{تعداد نوترون‌ها} \\ {}^3_1 H : سبک‌ترین رادیوایزوتوپ هیدروژن \\ = 3 - 1 = 2 = \text{تعداد نوترون‌ها} \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{6}{2} = 3$$

(شیمی ا- کیهان زادگاه الفبای هستی: صفحه‌های ۵ تا ۹)

(امیر هاتمیان)

گزینه «۲» - ۱۳۰

عدد اتمی عناصرهای گروه ۱۵ با توجه به عدد اتمی گازهای نجیب برابر 7 ، ۱۵ ، ۳۳ ، ۵۱ و ۸۳ است که عدد اتمی ۳۳ مربوط به عنصری است که با

عنصر ${}^{31}_{15} Y$	هم دوره است.
^{15}	$\xleftarrow{-3}$
$-$	${}^2 He$
${}^7 N$	${}^{10} Ne$
${}^{15} P$	${}^{18} Ar$
${}^{33} As$	${}^{36} Kr$
${}^{51} Sb$	${}^{54} Xe$
${}^{83} Bi$	${}^{86} Rn$

(شیمی ا- کیهان زادگاه الفبای هستی: صفحه‌های ۹ تا ۱۳)

(امیر هاتمیان)

گزینه «۴» - ۱۲۷

چون جرم یک پروتون به تقریب برابر جرم یک نوترون است و از آنجایی که در این اتم تعداد نوترون‌ها 2 برابر تعداد پروتون‌ها می‌باشد، پس داریم:

$${}_{Z}^{A} X \Rightarrow \begin{cases} p = Z & \text{تعداد در اتم} \\ n = A - Z = 2Z & \text{تعداد} \end{cases}$$

$$m_n = 2m_p \Rightarrow \frac{m_n}{m_p} = 2 \quad \text{جرم نوترونها} \quad \text{جرم پروتونها}$$

$$\frac{1}{m_n} = \frac{m_p}{1800} = \frac{1}{3600} \quad \text{جرم الکترون} \quad \text{جرم نوترون}$$

(شیمی ا- کیهان زادگاه الفبای هستی: صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(امیر هاتمیان)

گزینه «۴» - ۱۲۸

هر یک مول گلوکز حاوی 6 مول اتم اکسیژن است.جرم گلوکز را m_1 در نظر می‌گیریم:

$$? O = m_1 g C_6H_{12}O_6 \times \frac{1 \text{ mol } C_6H_{12}O_6}{180 \text{ g } C_6H_{12}O_6}$$

$$\times \frac{6 \text{ mol O}}{1 \text{ mol } C_6H_{12}O_6} \times \frac{N_A O}{1 \text{ mol O}} = \frac{m_1 N_A}{30}$$

هر یک مول پروپان حاوی 8 مول اتم هیدروژن است.جرم پروپان را m_2 در نظر می‌گیریم:

$$H = m_2 g C_3H_8 \times \frac{1 \text{ mol } C_3H_8}{44 \text{ g } C_3H_8}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol H}}{1 \text{ mol } C_3H_8} \times \frac{N_A H}{1 \text{ mol H}} = \frac{1 m_2 N_A}{44} = \frac{2 m_2 N_A}{11}$$

$$O = 2 \times (H) \Rightarrow \frac{m_1 N_A}{30} = \frac{2 m_2 N_A}{11} \times 2$$

$$\Rightarrow m_1 \approx 10/9 m_2$$

$$m_1 - m_2 = 42 \xrightarrow{m_1 = 10/9 m_2} \dots$$

$$10/9 m_2 - m_2 = 42 \Rightarrow 1/9 m_2 = 42 \Rightarrow m_2 = 4/24$$

$$= m_1 = 10/9 m_2 \quad \text{جرم نمونه گلوکز}$$

$$\xrightarrow{m_2 = 4/24} m_1 = 10/9 \times 4/24 = 46/24 \text{ g}$$

(شیمی ا- کیهان زادگاه الفبای هستی: صفحه‌های ۱۳ تا ۱۹)

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

